

ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน
โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

นางสาวกิ่งแก้ว บุญทองแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**Factors Associated with Violence in the Family of Students at
Phuket Wittayalai School in Phuket Province**

Miss Kingkaew Boonthongkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน
โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต
ชื่อและนามสกุล นางสาวกิ่งแก้ว บุญทองแก้ว
แขนงวิชา การแนะแนว
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ถัดดาวรรณ ฅ ระนอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร

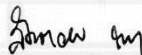
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

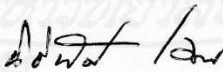
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกอล วรเจริญศรี)

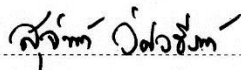
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ถัดดาวรรณ ฅ ระนอง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัย นางสาวกิงแก้ว บุญทองแก้ว รหัสนักศึกษา 2572800205

ปริญญา ศีษษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง

(2) รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต และ (2) เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ นักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จำนวน 357 คน ได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า (1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต พบว่า การทำร้ายด้านจิตใจ และการทำร้ายด้านร่างกายอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การทำร้ายด้านจิตใจสูงกว่าการทำร้ายด้านร่างกาย (2) การเปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ครอบครัวของนักเรียนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาของบิดา มารดา รายได้ของบิดา แตกต่างกันมีความรุนแรงในครอบครัวแตกต่างกัน ปัจจัยทางสังคม การเล่นเกมพนันของบิดา ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดามารดา แตกต่างกันมีความรุนแรงในครอบครัวแตกต่างกัน และปัจจัยทางจิตวิทยา ด้านความเครียดภายในครอบครัวของนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ ปัจจัย ความรุนแรง ครอบครัว นักเรียน

Thesis title: Factors Associated with Violence in the Family of Students at Phuket Wittayalai School in Phuket Province

Researcher: Miss Kingkaew Boonthongkaew; **ID:** 2572800205;

Degree: Master of Education: (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr. Laddawan Na Ranong, Associate Professor;
(2) Dr. Nitipat Mekkhachorn, Associate Professor; Academic year: 2015

Abstract

The purposes of this research were (1) to study factors associated with violence in the family of students at Phuket Wittayalai School in Phuket province; and (2) to compare the levels of violence in the family of students at Phuket Wittayalai School in Phuket province as classified by personal factors, social factors, and psychological factors.

The research sample consisted of 357 randomly selected students of Phuket Wittayalai School in Phuket province. The sample size was determined based on Taro Yamane's Sample Size Table. The employed data collecting instrument was a questionnaire on violence in the family of students at Phuket Wittayalai School in Phuket Province, with reliability coefficient of .90. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance.

The results showed that (1) regarding factors associated with violence in the family of students at Phuket Wittayalai School in Phuket province, it was found that the violence consisting of mental abuse and physical abuse, each of which was at the low level; when the levels of the two abuses were compared, it was found that the level of mental abuse was higher than that of physical abuse; and (2) regarding the comparison of levels of violence in the family of students at Phuket Wittayalai School in Phuket province as classified by personal factors, social factors, and psychological factors, it was found that for personal factors, students with different genders, different levels of parental education, and different levels of father's income experienced different levels of violence in their family; for social factors, students coming from families in which the fathers were addicted or not addicted to gambling and coming from families in which there were or were not illicit lovers/jealousy problems experienced different levels of violence in their family; and for psychological factors, the stress within family of the students were at the low level.

Keywords: Factor, Violence, Family, Student

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สกล วรเจริญศรี ที่ให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ ที่มีคุณค่าให้แนวทางเพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนติดตามดูแลด้วยความห่วงใยเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการและแนวทางการศึกษาเชิงจิตวิทยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ความเอื้ออาทร และให้ประสบการณ์ที่ดีต่อศิษย์ด้วยใจที่มีเมตตาเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ท.หญิง สุขอรุณ วงษ์ทิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนวัลย์ ภิญโญสุภลัทธิต์ คุณครูศุภลักษณ์ สืบประสิทธิ์ คุณครูจิราภรณ์ ศักดิ์แก้ว และคุณครูกฤษณา ตันรัตนพิทักษ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ นักศึกษาปริญญาโทสาขาการแนะแนวและการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจตลอดมา

ขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย ครูอาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการวิจัยทั้งนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสำรวจการวิจัย

ขอขอบคุณบิดา มารดา สามิ ญาติพี่น้อง และครอบครัว ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่านที่คอยให้กำลังใจ ให้ความห่วงใยเสมอมา ทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ขอให้ท่าน ได้รับสิ่งดีงามตอบแทนในน้ำใจของท่านเสมอไป ซึ่งผู้วิจัยมาสามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

กิ่งแก้ว บุญทองแก้ว

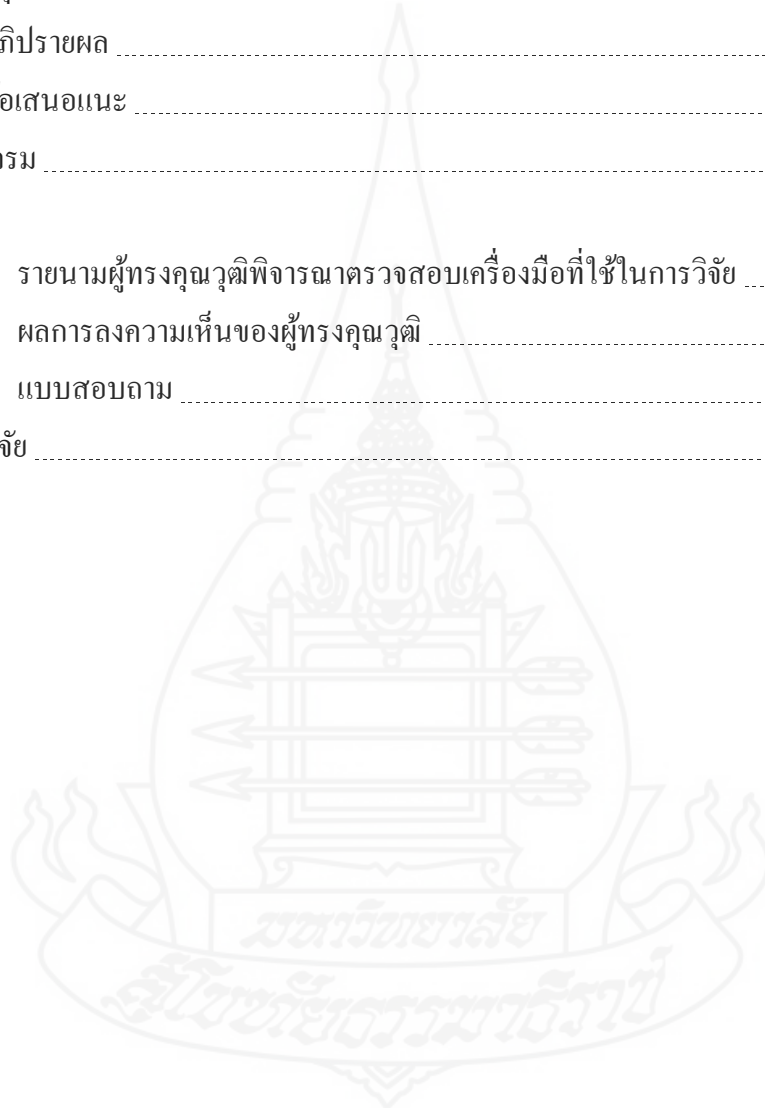
มิถุนายน 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	9
แนวความคิดเรื่องความรุนแรงในครอบครัว	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
รูปแบบการวิจัย	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
ตัวแปรที่ศึกษา	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	58
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	103
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
ข. ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	106
ค. แบบสอบถาม	111
ประวัติผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	59
ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ด้านความเครียดภายในครอบครัว แยกเป็นรายชื่อ	65
ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ด้านความรุนแรงภายในครอบครัว แยกเป็นรายชื่อ	66
ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ด้านความรุนแรงภายในครอบครัว แยกเป็นรายชื่อ	68
ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ	69
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุ.....	70
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุโดยการเปรียบเทียบรายคู่.....	70
ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษา	71
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษาโดยการเปรียบเทียบรายคู่.....	72
ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามจำนวนพี่น้อง	73
ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	73
ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดาโดยการเปรียบเทียบรายคู่.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาว ของบิดา-มารดา	82
ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาว ของบิดา-มารดา โดยการเปรียบเทียบรายคู่	82
ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการเลี้ยงดูของบิดามารดา	83
ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการเลี้ยงดูของบิดามารดา โดยการเปรียบเทียบรายคู่	83
ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิง ของสมาชิกในครอบครัว	84
ตารางที่ 4.31 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ต พูดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัว	85
ตารางที่ 4.32 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมของสมาชิกใน ครอบครัว	86

ฉ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 8

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมครอบครัวถือเป็นสังคมปฐมภูมิพื้นฐานที่สำคัญ ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากในระหว่างสมาชิก ซึ่งประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และลูกๆ (ลักษณะ ค้วงปริกษา,2555) ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับความสัมพันธ์ ไม่ใช่เป็นเพียงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเท่านั้น แต่ความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมมาเป็นเวลานาน หากแต่สังคมไม่ได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาดังกล่าวเท่าที่ควร ดังที่จะเห็นได้จากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่มักถูกมองว่าเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นปัญหาเฉพาะสมาชิกในครอบครัว บุคคลภายนอกไม่ควรยุ่งเกี่ยว และการขาดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาที่จะนำไปสู่ปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น (อังคณา ช่วยคำชู,2555)

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาสากล และสามารถเกิดขึ้นในทุกสังคม ระดับการศึกษาไม่ว่าจะเป็นสังคมดั้งเดิม สังคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ความรุนแรงในครอบครัวเป็นความรุนแรงปรากฏขึ้นในระบบโครงสร้างของสังคม (ยงยุทธ แสนประสิทธิ์,2553) ความรุนแรงในครอบครัวสามารถแสดงออกได้หลายรูปแบบ หลายระดับ ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย ความรุนแรงในครอบครัวอาจพบได้ตั้งแต่ระดับความรุนแรงน้อย เช่น การที่สมาชิกคนใดคนหนึ่ง ในครอบครัวกระทำการรุนแรงด้วยการให้สมาชิกคนอื่นอารมณ์เสีย โกรธ หรือจิตใจวิตกกังวล หวาดกลัวไปจนถึงระดับการทำร้ายร่างกายจนถึงขั้นเสียชีวิต (วรารจนา ชรรมะ,2544) คนทั่วไปมักเข้าใจว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาชีวิตในครอบครัวและเป็นเรื่องส่วนตัว ผู้ที่ยื่นมือเข้าไปยุ่งต้องเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือญาติสนิทเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่ควรเข้าไปยุ่ง เพราะถือว่าครอบครัวเป็นสถาบันส่วนตัว เมื่อเกิดปัญหาต่างๆสมาชิกภายในครอบครัวต้องทำการจัดการแก้ไขเอง และหากไม่อยู่ในระดับอันตรายจนถึงขั้นเสียชีวิตสังคมจะไม่เข้าไปทำการเกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว,2553)

สำนักข่าวมติชน โดยนายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) กล่าวเปิดการสัมมนาเรื่อง “ยกระดับ การยุติความรุนแรงในครอบครัว สตรีและเด็ก” ตอนหนึ่งว่า สถิติความ

รุนแรงต่อเด็กและสตรีเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆปี ซึ่งการเก็บสถิติเป็นเรื่องยากได้ข้อมูลเมื่อเป็นข่าวและคดีหรือส่งโรงพยาบาลเท่านั้น โดยในปี 2558 เก็บสถิติความรุนแรงกว่า 3 หมื่นราย เพิ่มขึ้นจากปี 2557 มีจำนวนกว่า 28,000 คน โดยแบ่งเป็นเด็กกว่า 19,000 คน สตรีกว่า 12,000 ราย ในกลุ่มของเด็กพบว่าร้อยละ 90 เป็นหญิง อายุระหว่าง 10-15 ปี โดยอันดับหนึ่ง เป็นกระทำความรุนแรงต่อร่างกาย ทั้งกักขัง บังคับ ทบตี อันดับสอง เป็นคดีทางเพศ ทั้งข่มขืน กระทำชำเรา ล่วงละเมิดทางเพศนายวัลลภกล่าวว่า สาเหตุสำคัญมาจากทัศนคติที่ยังคงมองว่า ผู้ชายมีความเป็นผู้ นำ เป็นใหญ่ในทุกเรื่อง ผู้หญิงจึงถูกกดขี่ รวมถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาเสพติด โดยแนวทางแก้ไขคือ ต้องปรับเปลี่ยนจิตสำนึก มีความตระหนัก โดยเฉพาะผู้ชายต้องปรับทัศนคติไม่กระทำความรุนแรงต่อเด็กและผู้หญิง การไม่ยอมรับ หรือไม่นิ่งเฉยต่อการกระทำความรุนแรง นอกจากนี้การบังคับใช้ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว รวมถึง พ.ร.บ.ความเท่าเทียมทางเพศ

อภิชาติ อภิชาติบุตร กล่าวว่า สถิติปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ปี 2557 ช่วงเดือน เม.ย.-ต.ค. จำนวน 112 ราย ขณะที่ปี 2558 ช่วงเวลาเดียวกันมีจำนวน 250 ราย เพิ่มขึ้น 138 ราย และมีข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคมจากกระทรวงพัฒนาสังคมฯ เหยื่อที่ถูกกระทำได้ขอความช่วยเหลือ 600 รายในปี 2557 ขณะที่ปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 1,463 ราย หรือเพิ่มเป็นร้อยละ 143 ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงกรณีที่ไม่เป็นข่าวอีกจำนวนมาก

ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้น มีบางส่วนที่ยังไม่ได้รับการเปิดเผยจากผู้เสียหาย และการปลูกฝังความคิดที่ว่าผู้ชายเป็นใหญ่ หรือผู้หญิงที่แต่งงานแล้วต้องเป็นสมบัติของสามีก็มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นเช่นกันในส่วนของระบบบริการของภาครัฐเองนั้นก็ยังพบว่ามีข้อบกพร่องอยู่หลายจุด เนื่องจากไม่สามารถดูแลได้อย่างครอบคลุมและดำเนินการล่าช้า รวมไปถึงความเพิกเฉยของเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีผู้เสียหายเข้ามาร้องเรียน เพราะฉะนั้นแล้วหากต้องการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวให้ลดลง ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงต่อร่างกาย จิตใจ ความรุนแรงทางเพศซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นจะเห็นว่าจากการที่เรามีกฎหมาย มีผู้บังคับใช้กฎหมาย แต่ปัญหาที่ไม่ได้ลดน้อยลง จึงคิดว่าเรื่องนี้ทุกคนต้องตระหนักถึงปัญหาและช่วยกันลดความรุนแรงเหล่านั้น และเชื่อว่าเด็ก และเยาวชนจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมที่มีปัญหาความรุนแรงลดน้อยลงได้

จังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงในระดับโลกมีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวมากมายหลายประเภท ทั้งบนเกาะภูเก็ตซึ่งมีจุดขายหลัก คือชายหาดและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมบันเทิงนันทนาการและกีฬาทางน้ำ และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับเกาะบริวาร โดยรอบและเกาะในจังหวัดใกล้เคียงจากข้อมูลสถิติ

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในภาคใต้จำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตยังคงสูงเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ในปีพ.ศ. 2555 มีจำนวน 10,211,885 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 14.86 และเพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2553 ร้อยละ 99.12 และรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในปีพ.ศ. 2555 มีจำนวน 228,984.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 คิดเป็นร้อยละ 21.27 ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยว เปรียบเทียบในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จะเห็นได้ว่าในปีพ.ศ. 2555 จังหวัดภูเก็ต มีอัตราการพำนักของนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 4.46 วัน น้อยกว่าจังหวัดกระบี่เล็กน้อยจำนวนนักท่องเที่ยวและจำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวเปรียบเทียบกับจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันและจังหวัดในภาคใต้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2553-2555 จะเห็นได้ว่า จังหวัดภูเก็ตมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้มากเป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (สำนักงานสถิติจังหวัดภูเก็ต, 2556)

เนื่องจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวภูเก็ต ทำให้เกิดปัญหาความหนาแน่นของชุมชนและประชากร การขยายตัวของเมือง และจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่มีการกำหนดจำนวน (carrying capacity) ทำให้การให้บริการด้านสาธารณสุข ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติปัญหายาเสพติด และปัญหาสังคมเสื่อมโทรม ปัญหาจราจร อุบัติเหตุทางถนน เกิดขึ้นพร้อมกัน กลไกในการแก้ไขปัญหาต่างๆ มีประสิทธิภาพไม่ดีพอ ในการจัดการปัญหาทำให้แนวโน้มของปัญหามีความรุนแรงมากขึ้น เช่น การให้บริการด้านสาธารณสุข ที่มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ ไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่อยู่จริงของจังหวัดภูเก็ต และปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อย เนื่องจาก จำนวนประชากรที่เข้ามาทำงาน เรียนหนังสือ และอาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตมีเป็นจำนวนมาก ทั้งชาวต่างชาติต่างถิ่น และต่างด้าว ยังก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีนักเรียนจำนวน 3,250 คน เป็นโรงเรียนยอดนิยมที่ผู้ปกครองในจังหวัดมีความคาดหวังที่จะส่งบุตร หลานเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ รวมทั้งผู้ปกครองต่างจังหวัดที่มาประกอบอาชีพในจังหวัดภูเก็ตต่างมุ่งหวังให้บุตร หลานเข้าเรียนในโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยด้วย จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนมีความหลากหลายทั้งในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ศาสนา วัฒนธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจมาจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม หรือปัจจัยทางจิตวิทยา จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวนั้น ได้มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นมากเรื่อยๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาความรุนแรงในด้านต่าง ๆ ในครอบครัวยังของนักเรียนด้วย ตามที่ได้กล่าวถึง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวยังของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรง

ในครอบครัวของนักเรียนโดยเปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ต

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา

3. สมมติฐานในการวิจัย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

3.2 ปัจจัยทางสังคมแตกต่างกันความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

3.3 ปัจจัยทางจิตวิทยาแตกต่างกันความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษานี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ต

4.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 3,250 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำนวนทั้งสิ้น 357 คน โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ เท่ากับจำนวน 357 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

4.2 รูปแบบของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) **ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาของนักเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา รายได้ต่อเดือนของบิดา รายได้ต่อเดือนของมารดา

2) **ปัจจัยทางสังคม** ได้แก่ หนี้สินในครอบครัว การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของบิดา การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของมารดา การเล่นเกมพนันของบิดา การเล่นเกมพนันของมารดา ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา การเลี้ยงดูของบิดามารดา

3) **ปัจจัยทางจิตวิทยา** ได้แก่ ความเครียดภายในครอบครัว

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรุนแรงในครอบครัว

4.4 เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถาม ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

5. นิยามศัพท์

5.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาของนักเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา รายได้ต่อเดือนของบิดา รายได้ต่อเดือนของมารดา

5.2 ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ลักษณะทางสังคมของบุคคลในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย หนี้สินในครอบครัว การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของบิดา การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของมารดา การเล่นเกมพนันของบิดา การเล่นเกมพนันของมารดา ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา การเลี้ยงดูของบิดามารดา

5.2.1 หนี้สินภายในครอบครัว หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้น คาดว่าจะส่งผลให้กิจการต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น หนี้สิน จึงเป็นผลของรายการและเหตุการณ์บัญชีที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต ก่อให้เกิดภาระผูกพันในปัจจุบันที่กิจการจะต้องจ่ายชำระ หนี้สิน นั้นให้หมดไปในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยที่ภาระผูกพันหมายถึงหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติตามที่ตกลงไว้และการชำระ หนี้สิน ทำให้กิจการต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจนั้นออกไป

5.2.2 การใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็น เบียร์ ไวน์ หรือสุรา ซึ่งมักจะพบว่ามีส่วนผสมของสารเอทานอล หรือเอทิลแอลกอฮอล์ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อระบบการทำงานของสมองได้ หากบริโภคในปริมาณที่ไม่มากสารดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นระบบการทำงานของสมอง แต่ถ้าบริโภคในปริมาณที่มากเกินไป ก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมองที่ถูกต้องได้ หากคุณเลือกที่จะดื่มแล้วก็ควรที่จะดื่มอย่างมีความรับผิดชอบเพื่อความปลอดภัย ของตัวเองและคนรอบข้าง เริ่มต้นจากการมีความรู้พื้นฐานและข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ เพื่อที่จะนำไปสู่การควบคุมพฤติกรรมการดื่มของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีฤทธิ์แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยของแต่ละบุคคล

5.2.3 การเล่นการพนัน หมายถึง การเข้าเล่นเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วยไพ่หรือไพ่และฝีมือ โดยพนันเอาเงินหรือทรัพย์สิน เช่น การเล่นไพ่ต่างๆ หวยได้คืน เป็นต้น การพนันเป็นการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงร่วมกันทำการเสี่ยงโชคเอาจากทรัพย์สินที่ตนนำมารวบรวมกันเพื่อพนันกัน และยังเป็นอบายมุขอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมัวเมาในการเสี่ยงโชค ซึ่งอาจทำให้ครอบครัวของผู้เล่นได้รับความเดือดร้อน และอาจเป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยส่วนรวม เศรษฐกิจ และศีลธรรมอันดีของประชาชน

5.2.4 ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาว หมายถึง พฤติกรรมทางเพศในปัจจุบัน เช่น การเลือกคู่ครองจะ ถือเอาความรักเป็นสำคัญ การคบเพื่อนต่างเพศเป็นไปอย่างอิสระเสรีประกอบกับความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศ ทำให้มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสำส่อนทางเพศ การเบี่ยงเบนทางเพศ เช่นการรักร่วมเพศ การนอกใจคู่สมรส จึงก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากทั้งทางด้านครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม

5.2.5 สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็น เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แลบบันท์ทิกภาพพร้อมเสียง (วีดีทัศน์) แลบบันท์ทิกเสียง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหรือนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

5.3 ปัจจัยทางจิตวิทยา หมายถึง ภาวะของอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลที่ต้องเผชิญปัญหาต่างๆ และทำให้รู้สึกถูกกดดัน ไม่สบายใจ วุ่นวายใจ กลัว วิตกกังวล ตลอดจนถูกบีบบังคับ เมื่อบุคคลรับรู้หรือประเมินว่ามีปัญหาเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ถูกคุกคามจิตใจ ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเครียดภายในครอบครัว หรืออาจจะส่งผลให้มีภาวะสมดุลของร่างกายเสียไป

5.4 ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การทุบตี ทำร้ายร่างกายของคนในครอบครัว โดยเป็นการกระทำด้วยความตั้งใจ หรือการกระทำที่ถูกรับรู้ว่าตั้งใจ หรือการกระทำที่ถูกรับรู้ว่าตั้งใจ และมีความหมายครอบคลุม 2 ด้าน ดังนี้

- การทำร้ายด้านจิตใจ หมายถึง การใช้วาจาตำหนิด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย การใช้คำพุดดูหมิ่น ดูแคลน คำว่าให้เสียหาย รวมถึงการข่มขู่ ทำร้าย และทำลายข้าวของทรัพย์สินต่างๆ เพื่อให้เกิดผลกระทบทางจิตใจ ทำให้เกิดความสะเทือนใจชอกช้ำ

- การทำร้ายร่างกาย หมายถึง การทำร้ายร่างกายที่ก่อให้เกิดผลบาดเจ็บทางร่างกาย ทั้งในระดับเล็กน้อยจนถึงระดับรุนแรงหรืออาจถึงแก่ความตาย โดยการใช้หรือไม่ใช้อาวุธ เช่น การตบตี เตะต่อย ทบ ผลัก หรือใช้สิ่งของที่จับจวบมาได้ในขณะนั้นขว้างปา รวมถึงการใช้อาวุธ เช่น มีด คาน ปืน หรือใช้วัตถุที่สามารถใช้เป็นอาวุธได้

5.5 ความเครียดภายในครอบครัว หมายถึง ภาวะของอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลที่ต้องเผชิญปัญหาต่างๆ และทำให้รู้สึกถูกกดดัน ไม่สบายใจ วุ่นวายใจ กลัว วิตกกังวล ตลอดจนถูกบีบคั้น เมื่อบุคคลรับรู้หรือประเมินว่ามีปัญหาเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ถูกคุกคามจิตใจ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จะส่งผลให้มีภาวะสมดุลของร่างกายเสียไป

5.6 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

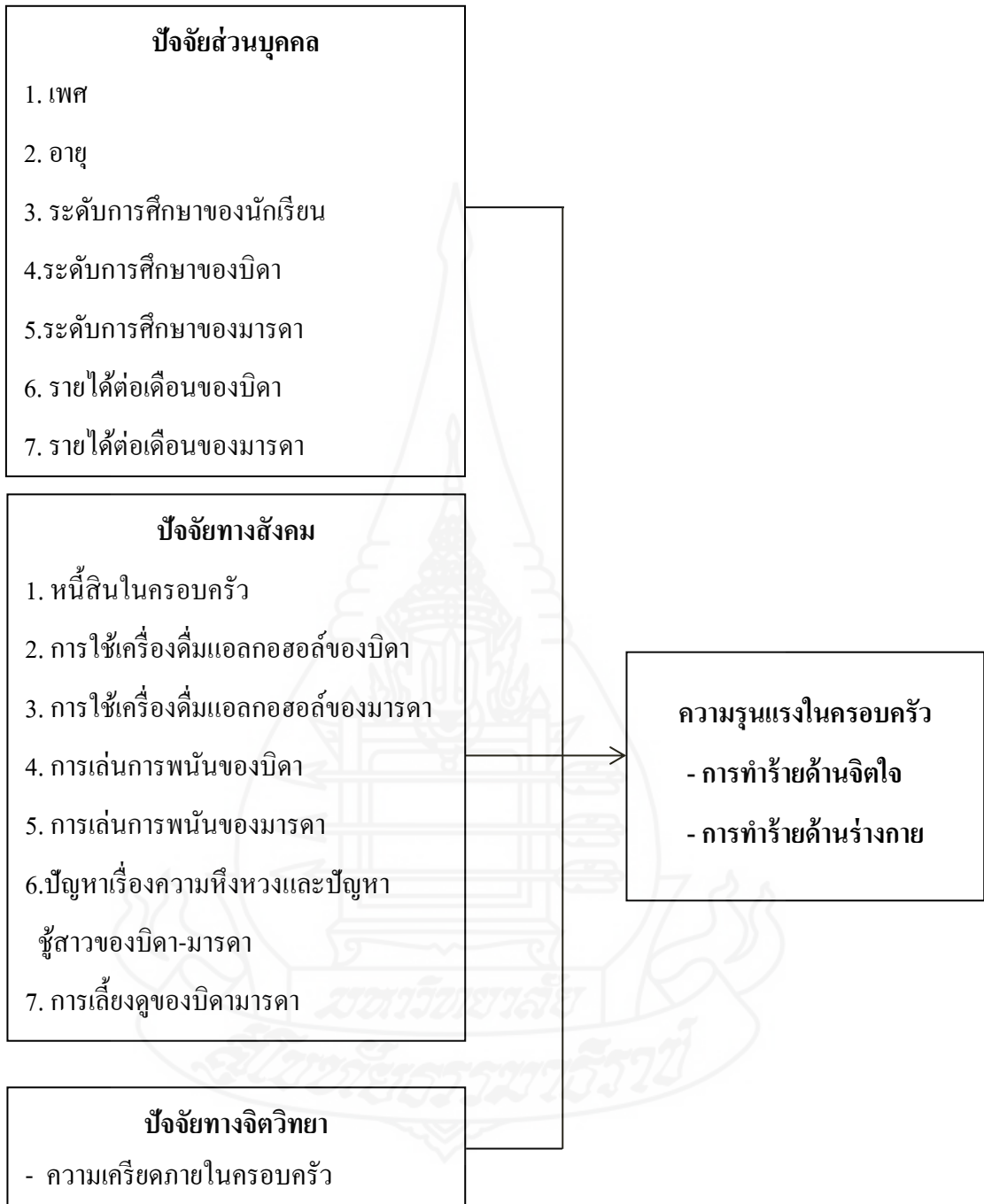
6.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ทราบถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

6.2 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

6.3 ความรู้ที่ได้จะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันการเกิดความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว
  - 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับครอบครัว
  - 1.2 ความหมายเกี่ยวกับครอบครัว
  - 1.3 หน้าที่ของครอบครัว
2. แนวความคิดเรื่องความรุนแรงในครอบครัว
  - 2.1 ความหมายของความรุนแรงในครอบครัว
  - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว
  - 2.3 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว
  - 2.4 ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับครอบครัว

ลักษณะ ค่าวงปริกษา (2555, น. 5) ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมคุณค่าความเป็นมนุษย์ ตลอดจนถ่ายทอดค่านิยม เจตคติ อุปนิสัยใจคอและบุคลิกภาพของบุคคล ปัญหาสังคมส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินชีวิตของบุคคลในครอบครัว หากครอบครัวมีพลังในการสร้างเสริมคุณภาพของคนอย่างเต็มที่แล้ว อย่างแน่นอนที่ชุมชนและสังคมโดยรวมก็ย่อมเข้มแข็งและมีความสุขมั่นคง ปัจจุบันการศึกษาหาความรู้และเรียนรู้เรื่องครอบครัวมีความจำเป็นมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลง

ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และผลกระทบต่อวิถีชีวิตครอบครัวที่ต้องปรับตัวปรับเปลี่ยนได้เท่าทันกับการรักษาสมดุลของการดำเนินชีวิตครอบครัวอย่างปกติสุข

ครอบครัวเป็นสถาบันที่ให้การศึกษ าอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ และสร้างเสริมประสบการณ์ต่างๆ ให้กับสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่เกิดจนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ให้ความรัก ความเมตตา การเอาใจใส่ ห่วงใย อาทร สร้างความเข้าใจ พยายามเข้าใจ และสร้างสมาชิกในครอบครัวให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ และน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัว เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เพราะถ้าครอบครัวให้การศึกษ าอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้เป็นคนเก่ง คนดีแล้ว สังคมก็จะเป็นสังคมของคนดีด้วยเช่นกัน เพราะหลายๆครอบครัวรวมกันก็เป็นสังคมที่ใหญ่ขึ้น

1.2 ความหมายเกี่ยวกับครอบครัว

ความหมายของครอบครัว คำว่า"ครอบครัว" (family) มีการให้นิยามหรือความหมายหลากหลายแตกต่างกันไป ตามค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐานทางสังคม แบบแผนชีวิตความเป็นอยู่ และบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป ในสภาพปัจจุบันมีข้อโต้แย้งเรื่องนี้อยู่มากมาย เพราะรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความหลากหลายของรูปแบบครอบครัวมากขึ้น ทั้งนี้ในสังคมไทยก็มีการให้ความหมายของครอบครัวแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 (2525, น. 167) ได้ให้ความหมายของครอบครัวไว้ว่าหมายถึง ผู้ร่วมครัวเรือน คือ สามี ภรรยาและบุตร เป็นต้น ทั้งนี้ต่อมาในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2542, น. 220) ได้ให้ความหมายของครอบครัวไว้ว่า หมายถึง สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยาและหมายความรวมถึงลูกด้วย

นอกจากนี้ นักวิชาการหลายสาขาวิชาการต่างก็ให้ความหมายของครอบครัวในลักษณะที่แตกต่างกันไป อาทิ

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ(2537, น. 15) ได้กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางสายโลหิต และบางครอบครัวอาจมีข้อยกเว้นบางประการจากที่กล่าวมา

รฐา ภูไพบูลย์ (2537, น. 1-4) ให้ความหมายของครอบครัวไว้ว่า ครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก ซึ่งมีความสัมพันธ์กันผูกพันกัน เช่น ความสัมพันธ์ทาง

สายเลือด หรือการรับเป็นบุตรบุญธรรม สมาชิกที่มีความสัมพันธ์กันและมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน เช่น เป็นบิดา เป็นมารดา เป็นสามีหรือภรรยา หรือเป็นบุตร

สนธิ สมักรการ (2538, น. 1) ให้ความหมายครอบครัวไว้ว่า “กลุ่มของญาติสนิท กลุ่มหนึ่งซึ่งอยู่ร่วมหลังคาบ้านเดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณรั้วบ้านเดียวกัน (ในกรณีที่มีบ้านมากกว่าหนึ่งหลัง) ตามปกติแล้วครอบครัวย่อมทำหน้าที่เบื้องต้นที่จำเป็นต่างๆ เพื่อสนองความต้องการพื้นฐาน (Basic need) ของมนุษย์ อย่างไรก็ตามหน้าที่บางประการของครอบครัวอาจเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาวะความเป็นญาติของสมาชิกแต่ละครอบครัวทั้งแบบชีวภาพและแบบสังคมกำหนดก็ได้”

เจลิยว บุญยงค์ (2538, น. 45) ได้สรุปความหมายของครอบครัวไว้ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัว ได้แก่ องค์กรหรือหน่วยทางสังคมขนาดย่อม ซึ่งเกิดจากการที่ชายหญิงคู่หนึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางเพศแล้วให้กำเนิดบุตรและสามารถเลี้ยงดูบุตรที่เกิดมาให้อยู่ในสังคมนั้นได้

2. ครอบครัว คือ กลุ่มของบุคคลต่างๆ ที่รวมกันขึ้น โดยการผูกพันทางด้านการแต่งงาน การสืบสายโลหิตหรือการรับบุตรบุญธรรม

3. ครอบครัว คือ ความต่อเนื่องกับความสัมพันธ์ในทางเพศที่มีเวลานานพอที่จะให้กำเนิดบุตรและสามารถเลี้ยงดูอบรมบุตรเหล่านั้นได้

4. ครอบครัว หมายถึง คนหลายๆคนที่มาอยู่ร่วมกันเป็นเวลานานพอที่จะให้ผู้อื่น (สมาชิกใหม่) เกิดมาได้ตามความหมายนี้แสดงว่าไม่ได้มุ่งความสำคัญไปที่ครอบครัวเท่าไรนัก แต่มุ่งที่ตัวบุคคลที่มาอยู่ร่วมกันมากกว่าเป็นที่รวมของบุคคลหลายๆคนโดยไม่จำกัดเพศ อายุ

สุพัตรา สุภาพ (2540, น. 26) ได้กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดของสังคม เป็นหน่วยย่อยของสังคมที่มีความสัมพันธ์และร่วมกันอย่างใกล้ชิด เป็นสถาบันที่คงทนที่สุดและยังไม่เคยปรากฏว่า สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่ไม่มีสถาบันครอบครัว เพราะมนุษย์ทุกคนต้องอยู่ในสถาบันครอบครัว เนื่องจากเป็นกลุ่มสังคมกลุ่มแรก ที่มนุษย์ทุกคนเจอ ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเติบโต และมีครอบครัวแยกออกมา ครอบครัวจะให้ตำแหน่ง ชื่อ และสกุล ซึ่งเป็นเครื่องบอกสถานภาพ บทบาท ตลอดจนกำหนดสิทธิหน้าที่ที่สมาชิกมีต่อกันและต่อสังคม ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกและแห่งสำคัญของสังคมในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน ซึ่งมีการกำหนดมาตรฐานความประพฤติของครอบครัว

จรจจา สุวรรณทัต และจิตตินันท์ เฉชะอุปต์ (2556, น. 6) ให้นิยามว่า ครอบครัวหมายถึง กลุ่มบุคคลที่อยู่ร่วมกันและผูกพันกันทางสายเลือดหรือมีความเกี่ยวพันกันทางกฎหมาย

ซึ่งได้แก่ บิดา (สามี) มารดา(ภรรยา) ลูก และญาติพี่น้อง โดยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อกันด้วยความรับผิดชอบและความรักความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

จากความหมายของครอบครัวจากนักวิชาการผู้วิจัยสรุปได้ว่า ครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันของชายหญิง ในรูปของสามีภรรยา มีหน้าที่ให้กำเนิดบุตรและเลี้ยงดูบุตร เพื่อสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้ สมาชิกในครอบครัวมีการแสดงออกทางพฤติกรรมต่อกันและกัน ในรูปของการปฏิบัติตามสถานภาพและบทบาทอันเป็นหน้าที่ของสมาชิกบนพื้นฐานของความรัก ความเข้าใจในสายสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ซึ่งรูปแบบครอบครัวอาจมีความหลากหลายกว่าในอดีตส่วนครอบครัวในแง่สถาบัน หมายถึง จะหมายถึง สถาบันมูลฐานของมนุษยชาติ เป็นหน่วยย่อยขนาดเล็กที่สุดของสังคม เป็นสถาบันที่สร้างสมาชิกใหม่ให้กับสังคม และกำหนดสถานภาพ สิทธิ หน้าที่ ของบุคคลอันพึงปฏิบัติต่อกันในสังคม เป็นสถาบันแห่งแรกในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและพัฒนา

1. ความสำคัญของครอบครัว ครอบครัวมีความสำคัญต่อบุคคล ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังนี้

1.1 ความสำคัญต่อการวางรากฐานคุณภาพบุคคล ครอบครัวมีความสำคัญต่อบุคคลในฐานะที่ให้กำเนิดชีวิตและเป็นกลุ่มทางสังคมกลุ่มแรกที่บุคคลแต่ละคนเป็นสมาชิก เป็นที่ที่สมาชิกแต่ละคนมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างใกล้ชิดและยั่งยืน ครอบครัวยังทำหน้าที่ให้การอุ้มชูฟูฟักหล่อเลี้ยงหล่อหลอมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล นับตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย อีกทั้งทำหน้าที่ถ่ายทอดคุณค่าชีวิตและแบบแผนวัฒนธรรมให้กับสมาชิกจากรุ่นเก่าสุดรุ่นใหม่ ครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งสถาบันอื่นๆทางสังคมมีอาจทำหน้าที่เหล่านี้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านอารมณ์ และความต้องการการยอมรับและผูกพันซึ่งกันและกัน

1.2 ความสำคัญต่อการเกื้อหนุนชุมชน ครอบครัวแต่ละครอบครัวถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัวมากที่สุด ครอบครัวที่อยู่รวมกันในชุมชนหนึ่งๆนั้น ย่อมมีความสัมพันธ์เกื้อหนุนเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวด้วยกันและครอบครัวกับผู้คนแวดล้อมในชุมชนลักษณะนี้นับเป็นเครือข่ายครอบครัวในชุมชนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตและการดำรงอยู่ของชุมชนนั้นๆ

1.3 ความสำคัญต่อการอยู่รอดของสังคม ครอบครัวมีความสำคัญต่อสังคม ในฐานตัวกลางที่เชื่อมสังคมเข้ากับบุคคล โดยครอบครัวทำหน้าที่สังคมประกิต กล่าวคือ ครอบครัวสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตามครรลองของสังคมผ่านการ

อบรมขัดเกลาทางสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยสังคมกำหนดแบบแผนหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคล เพื่อการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.4 ความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศชาติ เนื่องจากประเทศไทยประกอบไปด้วยสถาบันทางสังคมต่างๆ ได้แก่ สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันศาสนา สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันการศึกษารวมทั้งสถาบันครอบครัว หากสถาบันใดสถาบันหนึ่งไม่สามารถทำหน้าที่ได้ ก็ย่อมมีผลกระทบต่อความอยู่รอดของประเทศในที่สุดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันครอบครัว ความเป็นปึกแผ่นเข้มแข็งมั่นคงของสถาบันครอบครัวจึงสะท้อนถึงความเป็นปึกแผ่นเข้มแข็งมั่นคงของประเทศชาติด้วย

สรุปได้ว่า ครอบครัวมีความสำคัญ ทั้งต่อบุคคล ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อบุคคล ได้แก่ ความสำคัญในด้านชีวภาพ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครอง ส่วนความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อชุมชนสังคมและประเทศชาติ ได้แก่ การสืบสานการดำรงอยู่ของชุมชน การส่งผ่านสมาชิกของสังคมตามที่สังคมคาดหวังและการเสริมสร้างความมั่นคงเป็นปึกแผ่นของประเทศชาติ

2. ขอบข่ายองค์ความรู้ทางครอบครัวศึกษาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายในครอบครัว

องค์ความรู้ด้านครอบครัวศึกษาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายในครอบครัว ครอบคลุมประเด็นสำคัญๆเกี่ยวกับ โครงสร้างและหน้าที่ของครอบครัว พัฒนาการและวงจรชีวิตครอบครัว การเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนเด็ก สุขภาวะครอบครัว เศรษฐกิจครอบครัว และวัฒนธรรมครอบครัว ดังนี้

2.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและหน้าที่ของครอบครัว ครอบครัวโดยทั่วไปประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ องค์ประกอบสมาชิกในครอบครัวและระบบความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งทั้งสองส่วนนี้บ่งบอกถึงสถานะความเป็นครอบครัวและมีความเชื่อมโยงต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัว (รุจา ภูไพบูลย์, 2541, น. 6-7 และอุมาพร ตรังคสมบัติ, 2544, น. 7-8) ดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบของสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวโดยทั่วไปจะประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก เรียกว่า ครอบครัวเดี่ยว บางครอบครัวอาจมีสมาชิกอื่นอาศัยอยู่ เช่น ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา เรียกว่า ครอบครัวขยาย ซึ่งการที่แต่ละครอบครัวประกอบไปด้วยสมาชิกคนใดบ้างร่วมอาศัยอยู่นั้น ขึ้นอยู่กับแบบแผนทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงความหมายของครอบครัวที่แต่ละสังคมยึดถือ ในสังคมไทยหากถือเอาตามกฎหมายครอบครัวไทยจะถือหลักโครงสร้างครอบครัวว่าประกอบด้วย สามี ภรรยา และบุตรเท่านั้น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ปัจจุบัน

ครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสมาชิกในครอบครัวที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียวกับบุตร ครอบครัวที่ไม่มีบุตร เป็นต้น

2.1.2 ระบบความสัมพันธ์ในครอบครัว ในที่นี้จะหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยที่สมาชิกครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันแต่ละคนและทุกคนต่างมีบทบาทหน้าที่ของตนตามสถานภาพในครอบครัว อีกทั้งมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นในครอบครัว เช่น บทบาทหน้าที่ของสามีต่อภรรยา บทบาทหน้าที่ของภรรยาต่อสามี บทบาทหน้าที่ของบิดามารดาต่อบุตร และบทบาทหน้าที่ของบุตรต่อบิดามารดา เป็นต้น ระบบความสัมพันธ์นี้ก่อให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมและเศรษฐกิจ การที่ทุกคนในครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ต่อกันและกัน ย่อมแสดงว่าสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวมีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมต่างๆตามที่สมาชิกคนอื่นๆในครอบครัวรวมทั้งสังคมคาดหวัง ทำให้การดำเนินชีวิตครอบครัวมีความสุขและครอบครัวสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้ตลอดไป

2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและวงจรชีวิตครอบครัว ชีวิตครอบครัวโดยทั่วไป จะเริ่มต้นด้วยการแต่งงานของชายและหญิงที่ตัดสินใจมาใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน โดยการดำเนินชีวิตครอบครัวในแต่ละช่วงชีวิตนี้จะเปลี่ยนแปลงไป ตามระยะเวลาของการเข้าสู่ขั้นพัฒนาการของครอบครัว ซึ่งแต่ละครอบครัวจะมีพันธกิจหรือภารกิจตามขั้นพัฒนาการของครอบครัว (family developmental tasks) นั้น ในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นกับสมาชิกครอบครัว สำหรับวงจรชีวิตครอบครัวนั้นจะหมายถึง ระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงชีวิตครอบครัวจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง โดยมีจุดเริ่มต้นหลังจากหญิงชายตกลงใจใช้ชีวิตด้วยกันและสิ้นสุดลงเมื่อมีการจากไปของกลุ่มสมรสฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่าย ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตครอบครัวอย่างชัดเจน แบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ ได้แก่ (1) ระยะครอบครัวเริ่มต้น (2) ระยะครอบครัวขยายตัว (3) ระยะครอบครัวอยู่ตัวหรือเริ่มหดตัว และ(4) ระยะครอบครัวหดตัว ทั้งนี้แต่ละครอบครัวจะเข้าสู่ระยะดังกล่าวนี้แตกต่างกันไปและมีการจัดการทรัพยากรของครอบครัวที่แตกต่างกันไป ตามจำนวนสมาชิกครอบครัวและช่วงเวลาของการคงอยู่ในแต่ละระยะตามลำดับขั้นของการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตครอบครัว (จิตตินันท์ เชชะคุปต์, 2545, น. 6-12)

2.3 องค์ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนเด็ก หน้าที่สำคัญของครอบครัวที่มีเด็กก็คือ การเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนเด็กให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนดี เฉลียวฉลาด ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตอย่างราบรื่นและเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคม ปัจจุบันพ่อแม่มีเวลาให้ลูกน้อยลงในการทำหน้าที่หล่อเลี้ยงและใส่ใจดูแลอบรมสั่งสอนให้ลูกมีคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของสังคม เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่เรียนรู้ผ่านหลักวิชาการมากกว่าการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ขาดทักษะชีวิตในการปรับตัวและเผชิญกับสังคมภายนอกที่กว้างขวางขึ้น เด็กไม่รู้จักวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จนปัญหาลุกลามกลายเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมากขึ้นได้ พ่อแม่จำเป็นต้องใช้เวลาอยู่ใกล้ชิดกับลูก เป็นแบบอย่างที่ดีและมีปฏิสัมพันธ์กับลูกด้วยความรักความเข้าใจและการใช้เหตุผล โดยเฉพาะพ่อแม่ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกๆ เพราะพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์นั้นมาเรียนรู้ในภายหลัง ไม่ใช่การถ่ายทอดทางพันธุกรรมอย่างที่หลายๆคนเข้าใจ เด็กจะเลียนแบบผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิด โดยดูจากการกระทำของผู้ใหญ่มากกว่าการสั่งสอนด้วยวาจา ยกตัวอย่างเช่น พ่อแม่สอนว่าการโกหกเป็นสิ่งไม่ดีไม่ควรทำ แต่พ่อแม่กลับไม่ระมัดระวังและพูดโกหก การกระทำแบบนี้ก็เท่ากับสอนลูกว่าสามารถโกหกได้ หรือพ่อแม่สอนลูกว่าการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นั้นไม่ดี แต่พ่อหรือแม่กลับทำเสียเอง พ่อแม่พึงตระหนักอยู่เสมอว่า การอบรมสั่งสอนเด็กอย่างเป็นรูปธรรมนั้น พ่อแม่ต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก

2.4 องค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพครอบครัว เมื่อกล่าวถึงสุขภาพโดยทั่วๆ ไป จะหมายถึง การดำรงชีพของบุคคลอย่างมีความสุขทั้งกายและจิต อาจกล่าวได้ว่ามิใช่เพียงไม่มีโรคร้ายไข้เจ็บ แต่รวมถึงการมีชีวิตที่ร่างกายแข็งแรง จิตแข็งแรง มีความสุขอยู่ในสังคมโลกในปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว บางอย่างที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดภาวะคุกคามต่อสุขภาพคนไทย เกิดเป็นปัญหาด้านสุขภาพ มลภาวะที่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับอาหาร วิถีชีวิต ค่านิยมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมาทั้งสิ้น ก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ เช่น เกิดโรคอ้วน เกิดโรคความดันโลหิตสูง

2.4.1 สุขภาพทางกาย หมายถึง การมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีเศรษฐกิจพอเพียง มีสิ่งแวดล้อมดี ไม่มีอุบัติเหตุ เป็นต้น การป้องกันโรคเพื่อที่จะไม่ต้องเจ็บป่วย ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และเกิดความทุกข์โศกจากการเจ็บป่วย โดยไม่เป็นโรคที่สามารถป้องกันได้กว่า 80% และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเงินทองมากมายโดยไม่จำเป็นเพื่อการรักษาพยาบาล ลดความเดือดร้อนต่อครอบครัวและคนรอบข้าง บางคนต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นแสนๆต่อเดือน เช่น โรคมะเร็ง บางคนต้องฟอกไต เสียค่าใช้จ่ายเป็นหมื่นๆต้องขายทรัพย์สินที่ดิน

2.4.2 สุขภาพทางจิต หมายถึง จิตใจที่เป็นสุข ผ่อนคลาย เบาสบาย ไม่เครียดหรือวิตกกังวล คล่องแคล่ว มีความเมตตากรุณามีสติมีสมาธิ เป็นต้น การดูแลจิตใจไม่ให้เกิดความทุกข์ เศร้าโศก วิตกกังวลนานๆ ซึ่งมีผลเสียตามมามากมาย รายละเอียดติดตามต่อไป บางคนถึงกับเป็นบ้าไปเลย อย่างที่เราเห็นๆกันตามท้องถนนซึ่งมีมากมายหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถป้องกันได้ด้วย การฝึกจิต การนั่งสมาธิ การมีสติ

2.4.3 สุขภาวะทางสังคม หมายถึง การอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ในชุมชน ในที่ทำงาน ในสังคม ในโลก ซึ่งรวมถึงการมีบริการทางสังคมที่ดีและมีสันติภาพ เป็นต้น

2.4.4 สุขภาวะทางปัญญา (จิตวิญญาณ) หมายถึง ความสุขอันประเสริฐที่เกิดจากมีจิตใจสูง เข้าถึงความจริงทั้งหมด ลดละเลิกความเห็นแก่ตัว มุ่งเข้าถึงสิ่งสูงสุด ซึ่งหมายถึงพระนิพพานหรือพระผู้เป็นเจ้าหรือความดีสูงสุด สุดแล้วแต่ความเชื่อที่แตกต่างกันของแต่ละคน ทั้งนี้สุขภาวะทางจิตวิญญาณจะเชื่อมโยงกับมิติทางจิตวิญญาณในลักษณะที่สะท้อนถึงคุณค่าที่สูงสุดเหนือไปจากโลกหรือภพภูมิทางวัตถุ การมีศรัทธาและการเข้าถึงสิ่งมีคุณค่าที่สูงส่ง ทำให้เกิดความสุขอันประณีตลึกซึ้ง

2.5 องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจครอบครัว การดำเนินชีวิตครอบครัวเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างยิ่ง เนื่องจากครอบครัวเป็นหน่วยย่อยทางเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจภาพรวมของสังคม โดยเฉพาะกิจกรรมทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้น เป็นไปเพื่อการตอบสนองความต้องการของสมาชิกครอบครัวและการดำรงอยู่ของความเป็นครอบครัวในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยที่ครอบครัวจะมีความต้องการใช้ทรัพยากรของครอบครัวแตกต่างกันไปในแต่ละระยะของวงจรชีวิตครอบครัว

2.5.1 ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ในแต่ละครอบครัวจะมีความถนัดและความต้องการสัมมาอาชีพแตกต่างกัน คุณสมบัติในการประกอบอาชีพที่จำเป็นต้องรู้คือการใช้ภาษาไทย การใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะคอมพิวเตอร์ ทักษะการคิด (การคิดคำนวณ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาเป็น การมีไหวพริบรู้เท่าทันคน การมีวิจารณญาณ และการคิดวิเคราะห์)

2.5.2 ความรู้ในการจัดการทรัพยากรของครอบครัว การใช้ชีวิตแบบพอเพียง และใช้หลักเศรษฐศาสตร์ครอบครัวมาใช้ในการจัดการเวลา แรงงานและเงินให้เกิดความคุ้มค่าในแง่ของประสิทธิภาพ ประหยัดและประโยชน์มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างความมั่นคงของครอบครัวได้

2.6 องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมครอบครัว วัฒนธรรมครอบครัวเกิดค่านิยมความเชื่อศรัทธาและการให้คุณค่าต่อครอบครัวตามที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ หรือตามข้อตกลงที่สมาชิกครอบครัวเห็นคุณค่าในการยึดถือปฏิบัติร่วมกัน คนในครอบครัวแต่ละครอบครัวจึงมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะวัฒนธรรมในครอบครัวและข้อตกลงร่วมกันในแต่ละครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน ลักษณะการดำเนินชีวิตในแต่ละครอบครัวจึงหล่อหลอมให้สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนมีลักษณะนิสัยและระบบคุณค่าชีวิตที่แตกต่างกัน

ความหมายของหน้าที่ครอบครัว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของหน้าที่ว่า หมายถึง กิจที่ต้องทำด้วยความรับผิดชอบ ความหมาย คำว่า “หน้าที่” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Function แปลว่า สิ่งที่ได้รับมอบหมายเพื่อปฏิบัติตาม (พจนานุกรมแปลภาษา 2556) หน้าที่ของครอบครัว หมายถึง กิจกรรมที่สมาชิกในครอบครัวพึงกระทำ เพื่อประโยชน์สุขและการอยู่รอดของครอบครัว มีความเกี่ยวเนื่องกับโครงสร้างครอบครัว ที่จะส่งผลให้ครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ที่จำเป็นได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ (รุจา ภูไพบูลย์ 2541)

ดังนั้น กล่าวได้ว่าหน้าที่เป็นกิจที่ครอบครัวพึงกระทำ เป็นหน้าที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายหรือถูกคาดหวังว่าต้องกระทำ

ความสำคัญของหน้าที่ครอบครัว

จากรที่ครอบครัวเป็นหน่วยสังคมที่จำเป็นที่สุดของมนุษย์ นอกจากการเลี้ยงดูให้มีชีวิตรอดแล้ว ครอบครัวเรียนรู้ระเบียบสังคม กฎเกณฑ์ และความคาดหวังของสังคม เพื่อนำมาจัดเกลาสมาชิกให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนและผู้อื่นในสังคม ให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้ โดยถ่ายทอดมรดก วัฒนธรรมประเพณีสืบเนื่องในครอบครัวและในสังคมโดยรวม การทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านต่างๆจึงมีความจำเป็นต่อการเติบโตและความมั่นคงของสถาบันเศรษฐกิจและสังคมในชาติ โดยมีความสำคัญ 4 ด้านดังนี้ (รุจา ภูไพบูลย์ และสุณิสสา อิ่มแอม, 2551)

1. ความสำคัญด้านความอยู่รอดและพัฒนาชีวิตของสมาชิก ครอบครัวเป็นแหล่งเลี้ยงดูปฐมภูมิที่มีความใกล้ชิด ดูแลสมาชิกและตอบสนองความต้องการทุกด้าน สมาชิกเมื่อวัยเด็กต้องการการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะบิดามารคามีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการของสมาชิกวัยเยาว์ การดูแลสุขภาพอนามัย อาหาร ความปลอดภัย และอื่นๆ

2. ความสำคัญด้านสังคมวัฒนธรรม ครอบครัวมีหน้าที่ในการผลิตสมาชิกใหม่ให้กับสังคม รวมทั้งมีหน้าที่ในการเลี้ยงดูสมาชิกให้เติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคต หากคู่หนุ่มสาววัยเจริญพันธุ์ไม่เริ่มครอบครัวใหม่ ไม่มีบุตรเพื่อเพิ่มสมาชิกให้ครอบครัวและสังคม ในที่สุดสังคมจะมีขนาดลดลงเนื่องจากการลดของประชากร ไม่มีผู้รับสานต่อวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ จนหน่วยครอบครัวและสังคมโดยรวมอาจล่มสลายไปได้ในเวลาต่อมา ครอบครัวเป็นตัวจักรสำคัญในการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม ครอบครัวปลูกฝังระเบียบสังคมให้สมาชิกเรียนรู้และปฏิบัติ เป็นการสืบสานเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมไว้ได้

3. ความสำคัญด้านเศรษฐกิจหากพิจารณาครอบครัวในฐานะผู้ผลิตและผู้บริโภคแล้ว จะเห็นว่าในอดีตมีการผลิตและใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก ในชนบทมีการร่วมแรงทำงานในภาคเกษตรกรรม ทำนาทำไร่ร่วมกัน ในระหว่างเครือญาติ ชุมชนตั้งหลักแหล่งที่เป็น

ชุมชนเครือข่ายไม่ค่อยมีการจ้างแรงงาน ทั้งกิจกรรมการทำงานเกษตรและการผลิตสินค้าที่เป็นอุตสาหกรรมครัวเรือน ส่วนหน้าที่ในการบริโภคเน้นการจัดการสิ่งจำเป็นในชีวิตให้แก่สมาชิกและทำหน้าที่ของครอบครัวในการอบรม สั่งสอน ให้การศึกษาแก่สมาชิกเป็นการสร้างคนทำงานที่มีคุณภาพ รวมทั้งการบริโภคอย่างเหมาะสม เป็นการทำหน้าที่ ที่จะช่วยผลักดันเศรษฐกิจให้รุ่งเรืองเจริญก้าวหน้า

4. ความสำคัญด้านการเมืองหน้าที่ทางการเมืองการปกครอง คือ หน้าที่ของครอบครัวเน้นการกำหนดสถานภาพและบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติของสมาชิกครอบครัวแต่ละคน ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมความรับผิดชอบ การมีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม ความรักชาติ ความเสียสละ เป็นต้น การสั่งสอนอบรมสมาชิกทำให้สมาชิกใหม่เข้าใจระบบการเมืองการปกครองให้ดำรงอยู่ได้

สรุปได้ว่าครอบครัวมีหน้าที่สำคัญ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของสมาชิกแต่ละคน และมีผลต่อพัฒนาการทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองได้

หน้าที่ของครอบครัว

สังคมคาดหวังว่าครอบครัวสามารถผลิตและเลี้ยงดู ทำให้สังคมได้สมาชิกใหม่ที่ดีมีคุณภาพ จึงมีความคาดหวังต่อการทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านต่างๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญมากที่สุดในชีวิต ที่ทำหน้าที่ดูแล เอาใจใส่ หล่อหลอม ชัดเกล้าความเป็นมนุษย์ ทำให้เกิดสิ่งดีๆ ขึ้นมากมายในสังคม (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. 2556)

หน้าที่ของครอบครัวต่อสมาชิก

รุจา ภูไพบูลย์ (2541, น. 54-58) แบ่งหน้าที่ของครอบครัว เน้นการตอบสนองความต้องการของสมาชิก 6 ด้านดังนี้ ได้แก่ หน้าที่ด้านความรักความเอาใจใส่ หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู หน้าที่ในการผลิตสมาชิกใหม่ หน้าที่ในการเผชิญปัญหาของครอบครัว หน้าที่ในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และหน้าที่ในการจัดการสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกายภาพสำหรับสมาชิก ดังรายละเอียดดังนี้

1. หน้าที่ด้านความรักความเอาใจใส่ (Affective function) หน้าที่ด้านความรักความเอาใจใส่เป็นหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการด้านจิตใจของสมาชิก แสดงออกโดยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีความสุขจิตใจดี มีบุคลิกภาพมั่นคง ทั้งนี้เนื่องจากการที่บุคคลจะมีความสุขจิตใจดี มีภาพลักษณ์ที่ดีมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม รู้สึกได้ว่าได้รับความรักความอบอุ่น รู้สึกว่าไม่ถูกทอดทิ้ง รวมทั้งรู้สึกว่าจะมีคนช่วยเหลือตนเมื่อตนอยู่ในภาวะลำบาก เป็นผลมาจากสมาชิกในครอบครัวมีความรัก ความเอาใจใส่ให้แก่กัน การตอบสนอง

ทางอารมณ์ มีพัฒนาการทางวุฒิภาวะอย่างเหมาะสม ครอบครัวจึงมีหน้าที่สำคัญที่จะตอบสนองความต้องการทางจิตใจของสมาชิก ซึ่งหน้าที่นี้เป็นงานหนักที่ครอบครัวต้องรับผิดชอบและเป็นหน้าที่ที่สังคมคาดหวัง ครอบครัวมีหน้าที่ในการจัดสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในครอบครัวที่สร้างเสริมและดำรงไว้ซึ่งความผูกพันทางจิตใจ คงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ทางภาพของสมาชิกให้สมาชิกได้เรียนรู้ในการที่จะมอบและรับความรักให้แก่กันอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นควรเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนมีอิสระในการที่เป็นตัวของตัวเอง ให้สามารถเติบโตและพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละคนเต็มศักยภาพ ครอบครัวควรเป็นที่ที่สมาชิกสามารถแสดงความรู้สึก ความคิดได้เพื่อระบายความรู้สึกให้สมาชิกอื่นได้รับรู้ไม่เก็บกด

2. หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู (Socialization function) ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูในที่นี้หมายถึง กระบวนการพัฒนาแบบพฤติกรรมที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตของสมาชิก เพื่อเป็นการปลูกฝัง ส่งเสริมนิสัยที่ดีงาม ทำให้เด็กพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต ถือเป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องทำให้บุคคลตอบสนองสถานการณ์ในสังคมตามความต้องการเป็นผลจากการเรียนรู้บทบาทในสังคม การที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น กระบวนการทางสังคมนี้มิได้หมายถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับคนทุกวัยตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชราในการปรับบรรทัดฐาน ความเชื่อ ค่านิยมของคนอย่างต่อเนื่อง ในการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว สังคมคาดหวังว่าสมาชิกจะได้รับการอบรมถูกระเบียบทางสังคมร่วมด้วย โดยให้สมาชิกเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และมีความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ในเรื่องบทบาทที่เหมาะสม เช่น บทบาททางเพศ บทบาทตามวัย โดยเฉพาะสังคมไทยยังมีการนับถือให้เกียรติผู้อาวุโส สอนให้สมาชิกเรียนรู้บรรทัดฐานและความคาดหวังของสังคมในเรื่องที่ควรและไม่ควรปฏิบัติ สอนให้สมาชิกรู้จักปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพ การดูแลสุขภาพของสมาชิกเป็นผลจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเช่นเดียวกัน สรุปแล้วหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวมีจุดหมาย คือ ทำให้สมาชิกเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณภาพ หน้าที่นี้รวมทั้งการให้การอบรมดูแลในครอบครัวและควรรวมหน้าที่ในการให้โอกาสสมาชิกได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม และได้เรียนรู้จากระบบการศึกษา สิ่งแวดล้อมและสังคมภายนอกครอบครัวด้วย เพื่อให้สมาชิกดำรงเลี้ยงชีพตนเองได้ในอนาคต

3. หน้าที่ในการผลิตสมาชิกใหม่ (Reproductive function) ครอบครัวมีหน้าที่ในการสร้างหรือในการผลิตสมาชิกใหม่ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นหน้าที่ในการสืบเผ่าพันธุ์เชื้อสายของมนุษยชาติ สำหรับครอบครัวแล้วหน้าที่นี้เป็นการสืบสกุลให้กับครอบครัวดำรงต่อไป ปัจจุบันค่านิยมและวัฒนธรรมเปลี่ยนไปมาก จะเห็นว่าในอดีตพฤติกรรมทางเพศจะถูกปกปิดไม่ยอมให้แสดงออกเท่าที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน อดีตให้ความสำคัญเรื่องการแต่งงานมากกว่าปัจจุบัน

นอกจากนั้นแล้ว เนื่องจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เรื่องการวางแผนครอบครัว และการคุมกำเนิดได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้ครอบครัวมีการวางแผนเว้นระยะเวลาการมีบุตร สามารถกำหนดบุตรที่จะเกิดได้ ซึ่งเป็นผลดีต่อสุขภาพมาดาและครอบครัวโดยรวม และสิ่งที่แสดงถึงค่านิยมที่แตกต่างกันคือ กลุ่มมรสบางรายไม่ต้องการมี ไม่ต้องการรับหน้าที่ในการผลิตสมาชิกใหม่ด้วยเหตุผลใดๆก็ตามพบได้บ่อยขึ้นในปัจจุบัน

4. หน้าที่ในการเผชิญปัญหาของครอบครัว (Family coping function) การเผชิญปัญหาของครอบครัวเป็นหน้าที่จำเป็นของครอบครัวทุกครอบครัวต้องปฏิบัติ เพื่อคงไว้ซึ่งสมดุลของครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินชีวิตจะถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกครอบครัว สิ่งรบกวนเหล่านี้หลายถึง บุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ ที่ทำให้เกิดภาวะเครียดในครอบครัวได้ สิ่งที่รบกวนความสุขสงบของครอบครัว ได้แก่ การเสียชีวิตของกลุ่มมรส การหย่าร้าง การตายของญาติสนิท การเจ็บป่วยของสมาชิก การตกงาน หรือมีปัญหาเศรษฐกิจ ครอบครัวทำหน้าที่ในการเผชิญปัญหาของครอบครัวเป็น 2 ประเภท คือ (Friedman, 1991)

4.1 การเผชิญปัญหาภายในครอบครัว วิธีนี้เป็นการที่ครอบครัวพยายามช่วยเหลือตนเอง มีการปรับพฤติกรรม และบทบาทของสมาชิกแต่ละคนให้เกิดการแก้ปัญหาได้ ได้แก่ การให้ความเชื่อถือไว้วางใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว การผ่อนคลายโดยใช้อารมณ์ขัน การที่สมาชิกร่วมกันแก้ปัญหาครอบครัว การพัฒนาสมาชิกให้เข้มแข็งเพื่อสามารถแก้ปัญหาได้ และการที่สมาชิกปรับบทบาทให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.2 การเผชิญปัญหาภายนอกครอบครัว เป็นวิธีที่ครอบครัวใช้แหล่งประโยชน์จากภายในครอบครัวในการเผชิญปัญหาของครอบครัว เพื่อประกอบการพิจารณาแก้ปัญหา มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคม โดยมีการปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน ญาติๆ ที่สนิทเพื่อขอคำแนะนำ และขอความช่วยเหลือ

5. หน้าที่ในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Economic function) หน้าที่ในการจัดการด้านเศรษฐกิจ เป็นหน้าที่จำเป็นที่ทุกครอบครัวต้องปฏิบัติ เพราะหน้าที่นี้รวมไปถึงการหารายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายใช้สอย รวมถึงการจัดสรรรายได้ที่ได้มาเพื่อนำมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสม การประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครอบครัวจะทำให้เกิดความเข้าใจถึงการจัดหาและจัดสรรรายได้เพื่อใช้จ่ายในการจัดหาสิ่งต่างๆที่เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว ในกรณีที่ครอบครัวมีปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ในทีมสุขภาพอาจต้องให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับแหล่งช่วยเหลือภายนอกครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวได้ดูแลทางเศรษฐกิจที่จำเป็น หน้าที่ด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานอาชีพ และรายได้ของครอบครัว

6. หน้าที่ในการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกายภาพสำหรับสมาชิก (Provision of physical necessities) ทุกครอบครัวมีความต้องการสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกายภาพ ได้แก่ ปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ในกรณีนี้รวมถึงการจัดหาซึ่งการบริการด้านสุขภาพ ในการดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว การปฏิบัติตนเพื่อให้สมาชิกมีสุขภาพที่แข็งแรง มีการจัดสรรรายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในการรับบริการด้านสุขภาพ และการปรับแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ส่งเสริมสุขภาพ การดูแลร่างกายทั่วไปและมีการตรวจเช็คและมีการดูแลสุขภาพพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอและสนใจดูแลความสะดวกและความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมภายในบ้านและนอกบ้าน ฯลฯ

สุณิสตา อิมเมม (2551) ระบุหน้าที่ครอบครัวที่เพิ่มหน้าที่สังคม เป็น 11 ด้าน ได้แก่ 1) หน้าที่ในการกำเนิดบุตร 2) หน้าที่ควบคุมบังคับความต้องการทางเพศ 3) ด้านการดูแล ให้คำปรึกษา และติดตาม 4) หน้าที่เลี้ยงดู ปกป้องคุ้มครอง 5) หน้าที่ในการศึกษาอบรมสั่งสอนระเบียบสังคม 6) หน้าที่ในการให้ความรัก ความอบอุ่น 7) หน้าที่ทางเศรษฐกิจ 8) หน้าที่การให้การศึกษา 9) หน้าที่ทางศาสนา 10) หน้าที่การจัดหาอาชีพที่เหมาะสม 11) หน้าที่ด้านนันทนาการ

สรุปได้ว่าหน้าที่หลักของครอบครัวสำหรับสมาชิกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านกายภาพ และด้านจิต สังคม โดยด้านกายภาพเน้นการทำหน้าที่ด้านการสืบพันธุ์และการผลิตสมาชิกใหม่ การให้การเลี้ยงดูเด็กที่เป็นสมาชิกใหม่ และดูแลสมาชิกสูงอายุที่ต้องการพึ่งพา และด้านจิต สังคมที่เน้นการอบรมดูแล ให้ความรักความเอาใจใส่ ให้ความรักความผูกพัน ทำให้รู้สึกมั่นคง มั่นคง

1.3 หน้าที่ของครอบครัว

1.3.1 หน้าที่ในการผลิตสมาชิกใหม่ (Reproductive function) เป็นการสร้างหรือการผลิตสมาชิกใหม่ให้กับครอบครัว ทำให้สังคมมีจำนวนสมาชิกในสังคมเพิ่มขึ้น เป็นหน้าที่ในการสืบเผ่าพันธุ์เชื้อสายของมนุษย์ สำหรับครอบครัวหน้าที่นี้เป็นการสืบสกุลให้ครอบครัวดำรงอยู่ต่อไป

1.3.2 หน้าที่ของความรักความเอาใจใส่ (Affective function) เป็นการตอบสนองความต้องการด้านจิตใจของสมาชิก ซึ่งแสดงออกโดยการให้ความรักความอบอุ่นความเอาใจใส่แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีสุขภาพจิตดีมีบุคลิกภาพมั่นคง

1.3.3 หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู (Socialization function) เป็นการพัฒนาแบบแผนพฤติกรรมที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตของสมาชิก เพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงามการวางตนตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม การเรียนรู้ระเบียบทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต ถือได้ว่าเป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

ที่ทำให้บุคคลตอบสนองสถานการณ์ในสังคมตามต้องการ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้บทบาทในสังคมและได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งกระบวนการทางสังคมนี้ไม่ได้หมายถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่เกิดกับคนทุกวัย ตั้งแต่เกิดจนถึงวัยสูงอายุ ในการปรับบรรทัดฐานความเชื่อ ค่านิยมของตนอย่างต่อเนื่อง

1.3.4 หน้าที่ในการเผชิญปัญหาของครอบครัว (Family coping function) เป็นการจัดการคลี่คลายวิกฤตต่างๆ ในครอบครัวไปในทางสร้างสรรค์ เพื่อไว้ซึ่งสมดุลภายในครอบครัว ซึ่งอาจเป็นบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะเครียดในครอบครัว สิ่งนี้อาจรบกวนความสงบสุขของครอบครัว เช่น การเสียชีวิตของคู่ครอง การหย่าร้าง การตายของญาติสนิท การมีปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ครอบครัวจึงทำหน้าที่ในการเผชิญปัญหาเพื่อให้ครอบครัวสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างต่อเนื่องตามพัฒนาการของครอบครัว

1.3.5 หน้าที่ในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Economic function) เป็นการแสวงหารายได้ที่ได้มาเพื่อนำมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดหาเสื้อผ้า อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

1.3.6 หน้าที่ในการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกายสำหรับสมาชิก (Provision of physical necessities) เป็นการจัดหาสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตสำหรับสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ ปัจจัยสี่ (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย) และบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย นันทนาการ และงานอดิเรก

สรุปได้ว่า ครอบครัวมีคุณสมบัติของระบบที่สอดคล้องกับแนวความคิดของทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่โดยครอบครัวมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัว และลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อยภายในครอบครัวมีผลต่อโครงสร้างของครอบครัว

2. แนวความคิดเรื่องความรุนแรงในครอบครัว

2.1 ขอบข่ายองค์ความรู้ด้านครอบครัวศึกษาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายนอกครอบครัว

ครอบครัวมิได้อยู่โดดเดี่ยวในสังคม หากแต่มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์กับสังคมรอบตัวอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยภายนอกที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัวและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในทางใดทางหนึ่ง องค์ความรู้ที่ครอบครัวจำเป็นต้องเรียนรู้จำแนกตามปัจจัยภายนอกที่สำคัญๆ ดังนี้

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับครอบครัวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจในภาพรวมเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และเศรษฐกิจของครอบครัว ในลักษณะที่เป็นผลโดยตรงและโดยอ้อม ทั้งด้านบวกและด้านลบ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจจึงมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของครอบครัวและผู้คนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันด้วย ปัจจุบันการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของครอบครัว ทำให้ครอบครัวใช้ชีวิตอย่างสงบสุข โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของผู้คนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ บนพื้นฐานของการดำเนินชีวิตในทางสายกลางเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันก็เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับครอบครัวกับปัจจัยด้านสุขภาพ ระบบสุขภาพและสาธารณสุขมีความเชื่อมโยงกับระบบครอบครัวอย่างใกล้ชิดตลอดช่วงอายุของสมาชิกครอบครัว ดังคำกล่าวที่ว่า สุขภาพดีเริ่มต้นที่บ้าน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงด้านสุขภาพของครอบครัว ได้แก่ ปัจจัยภายในครอบครัว ประกอบด้วยความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ศักยภาพของครอบครัวด้านสุขภาพ และความสัมพันธ์ของครอบครัวกับญาติ รวมถึงปัจจัยภายนอกชุมชน ประกอบด้วยกลุ่มองค์กรในชุมชน ความสัมพันธ์ของครอบครัวกับชุมชน แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และระบบสุขภาพชุมชน ตลอดจนปัจจัยภายนอกชุมชน ประกอบด้วยระบบบริการสุขภาพของรัฐ การส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการส่งเสริมสุขภาพผ่านเครือข่ายชุมชน

3. องค์ความรู้เกี่ยวกับครอบครัวกับปัจจัยด้านการศึกษา ระบบการศึกษาเกี่ยวข้องกับระบบครอบครัวมาช้านาน ในฐานะที่เป็นองค์กรถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ ค่านิยมและวัฒนธรรม ระหว่างคนรุ่นต่างๆ ซึ่งครอบคลุมการศึกษาที่เกิดขึ้นในระบบ โรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ในปัจจุบันครอบครัวได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับให้แก่เด็กและเยาวชนมากขึ้น การมีส่วนร่วมของครอบครัวด้านการศึกษานอกจากจะเป็น

ผลดีกับเด็กแล้ว ยังเป็นผลดีต่อตัวพ่อแม่ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ พ่อแม่ได้ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของตนที่มีต่อการศึกษาของเด็ก พัฒนาการรู้สึกของการเห็นคุณค่าของตนเอง พัฒนาเครือข่ายในสังคมมากขึ้น รวมตลอดถึงการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าการศึกษาจะเป็นสิทธิที่ทุกคนพึงได้รับ แต่การตัดสินใจของแต่ละครอบครัวเป็นสิ่งกำหนดว่าเด็กแต่ละคนควรได้รับการศึกษาเช่นไรและในรูปแบบใด ทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว รวมตลอดถึงค่านิยม ทักษะคิด และความเชื่อต่างๆ ของครอบครัวด้วย ทั้งนี้การตัดสินใจของครอบครัวเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก ยังมีประเด็นหลักๆ ที่ครอบครัวพึงตระหนัก 2 ประการ ได้แก่ การตัดสินใจของพ่อแม่ไม่ได้ทำเพื่อตนเองแต่ทำเพื่อผลประโยชน์ของเด็ก และทางเลือกหรือการตัดสินใจของพ่อแม่ส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม

4. องค์ความรู้เกี่ยวกับครอบครัวกับปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ระบบการเมืองการปกครองเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตครอบครัวและวิวัฒนาการมาช้านาน สถาบันครอบครัวถือเป็นรากฐานสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย การปกครองในระบอบประชาธิปไตยส่งผลต่อความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยครอบครัวทำหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นตัวตนทางการเมืองให้แก่สมาชิกครอบครัวจากแบบอย่างการดำเนินชีวิตในครอบครัว

5. องค์ความรู้เกี่ยวกับครอบครัวกับปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม ระบบสังคม-วัฒนธรรม สะท้อนแบบแผนกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ทั้งในแง่มุมมองของค่านิยม ความเชื่อ และขนบประเพณีได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของของสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนมีการปฏิบัติต่อกันเปลี่ยนแปลงไป แม้ว่าวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่ควรสืบทอดให้ดำรงต่อไปในสังคมไทย เพื่อให้มีความแข็งแกร่งของความรักและผูกพันของสมาชิกในครอบครัว อันจะส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ในมิติอื่น ๆ มีความแน่นแฟ้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากสังคมไทยซึ่งอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่คนทุกคนหันเข้าถึงสื่อสารสนเทศเท่าเทียมกัน จากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของคนเปลี่ยนรูปแบบไปและมีสื่อเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้นต่อชีวิตผู้คน ส่งผลให้คนปัจจุบันไม่แน่ใจว่า “วัฒนธรรมไทย” มีความหมายหรือไม่และมีความหมายอย่างไร หากครอบครัวไม่สามารถดำรงรักษาสิ่งดีที่มีอยู่เดิมจากการแทนที่ด้วยสิ่งใหม่ก็เป็นเรื่องอันตรายต่อการดำรงอยู่ของครอบครัวไทย ดังนั้นการสร้างตระหนักในคุณค่าทางจิตวิญญาณของความเป็นครอบครัว ให้ความสำคัญกับความรักและสายใยความผูกพันต่อครอบครัว และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับครอบครัวศึกษาจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในสังคมปัจจุบันการ

หลงใหลอยู่กับค่านิยมใหม่ คือวัตถุนิยมหรือบริโภคนิยมนับวันจะส่งผลในทางลบต่อวัฒนธรรมของสังคมไทย

6. องค์ความรู้เกี่ยวกับครอบครัวกับปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สื่อและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครอบครัวและคนในสังคม รวมทั้งมีบทบาทต่อรูปแบบและแบบแผนการดำรงชีวิตด้วย นอกจากนี้สื่อยังทำหน้าที่บ่มเพาะความเชื่อ ทักษะคิด ความคิดค่านิยม การประเมินคุณค่าต่อเรื่องราวต่างๆ และการปฏิบัติตนในด้านต่างๆของคนในสังคม ครอบครัวจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ “การรู้เท่าทันสื่อ” รวมถึงมีทักษะรู้จักการแยกแยะและเลือกเปิดรับสื่อและตีความหมายของเนื้อหาสื่อ ตามที่ได้เปิดรับด้วยความตระหนักถึงผลกระทบของสื่อตลอดจนมีสติในการเปิดรับ โดยวัตถุประสงค์ของการรู้เท่าทันสื่อกล่าวคือ การเสริมสร้างพลังอำนาจของครอบครัวเพื่อให้สมาชิกครอบครัวรู้วิธีการควบคุมสื่อ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือการครอบงำของสื่อและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร

สรุปได้ว่า ขอบข่ายขององค์ความรู้ด้านครอบครัวศึกษาคครอบคลุมการศึกษาเรื่องของครอบครัวที่เชื่อมโยงกับปัจจัยทั้งภายในและภายนอกครอบครัว โดยมองประเด็นด้านครอบครัวเป็นศูนย์กลางของการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวภายในครอบครัวเอง รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับมิติต่างๆทางสังคมภายนอกครอบครัว โดยเฉพาะภายใต้สภาวะแวดล้อมในระบบมนุษยนิเวศ

2.2 ความหมายของความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence) คือ ลักษณะการทำร้ายร่างกาย การล่วงละเมิดทางเพศ และทำร้ายจิตใจระหว่างสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กันครอบครัวเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นสามี ภรรยา บุตร หรือญาติผู้ใหญ่ โดยความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากการทำร้ายมีหลายกรณี เช่น สามี ทำร้ายภรรยา ผู้หญิงถูกทำร้ายจากคู่รักของตนเอง บิดาหรือมารดาทำร้ายบุตร ผู้ที่แข็งแรงกว่าทำร้ายบุพการีที่มีความชราภาพหรือญาติผู้ใหญ่ที่มีความอ่อนแอทางสรีระ รวมทั้งผู้ที่ต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจสังคม โดยภรรยาที่ทำร้ายสามีนั้นมีเพียงส่วนน้อย

การกระทำรุนแรงในครอบครัวพบเห็นอยู่ทั่วไปในสังคมไทย จากรายงานสถานการณ์การกระทำความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวจากศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวระบบข้อมูลภายใต้เว็บไซต์ www.violence.in.th พบว่า จำนวนเหตุการณ์การกระทำความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ในปี 2553 มีจำนวน 916 เหตุการณ์ มีจำนวนผู้กระทำความรุนแรงเป็นเพศชาย (645 ราย)มากกว่าเพศหญิง (86 ราย) หรือร้อยละ 86.23 ไม่ระบุเพศผู้กระทำ 17 รายหรือร้อยละ 2.27 ของจำนวนผู้กระทำทั้งหมดมีจำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นเพศหญิง (653 ราย) มากกว่าเพศชาย

(77 ราย) หรือร้อยละ 87.18 ไม่ระบุเพศผู้ถูกระทำ 19 รายหรือร้อยละ 2.54 ของจำนวนผู้ถูกระทำ ความรุนแรงทั้งหมด

ที่สำคัญก็คือสิ่งที่ปรากฏเป็นข่าวนั้นมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในความเป็นจริงมีการกระทำรุนแรงมากกว่าที่ปรากฏเป็นข่าวหลายเท่า เพียงแต่คนที่ถูกระทำไม่อยากจะเปิดเผย เพราะการเป็นข่าวอาจหมายถึงการต้องเปลี่ยนแปลงชีวิต รวมทั้งต้องหวาดระแวงและวิตกกังวลกับการถูกกล่าวขวิญและตอกย้ำจากสังคม (มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง, 2547) และผู้หญิงที่ต้องรับสภาพความรุนแรงจากสามีหรือคนรักมักถูกสังคมมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาในครอบครัว ซึ่งผู้พิทักษ์กฎหมายมักใกล้เคียงให้คู่สมรสปรองดองกันมากกว่าจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (วนานันท์ แสงอาทิตย์, 2548) จนกล่าวได้ว่าการทำร้ายกันในครอบครัวเป็นภัยเงียบที่มองไม่เห็น เป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้หลังคาบ้านที่คนทั่วไปเข้าใจว่าจะเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยที่สุด จึงทำให้อาชญากรรมประเภทนี้ยากแก่การป้องกันมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้กระทำส่วนใหญ่คือสมาชิกในครอบครัว ดังนั้น การระมัดระวังหรือการป้องกันตนเองจึงเป็นสิ่งที่ถูกมองข้าม เป็นผลให้อโอกาสในการกระทำรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็น “ปัญหาสังคมถึงอาชญากรรม” (รณชัย คงสกนธ์, 2549)

ผู้หญิงเป็นเพศที่มีผลการวิจัยว่าได้รับการกระทำรุนแรงจากสามีหรือ “หัวหน้าครอบครัว” มากที่สุด ดังนั้น วันนี้อาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวจึงไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่ง หรือเรื่องส่วนตัวภายในครอบครัวอีกต่อไปแล้ว เพราะทำให้มีผลกระทบเกิดขึ้นต่อสังคมมากมาย ซึ่งเราคงไม่อยากเห็น อยากรู้อยู่ในสังคมหรือประเทศที่มีแต่การใช้ความรุนแรง ดังนั้น ทุกคนควรมีส่วนร่วมช่วยกันแก้ไขป้องกันความรุนแรงเพราะถ้าแต่ละคนไม่ใส่ใจ ความรุนแรงจะเกิดมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งปัญหาความรุนแรงนั้นเป็นปัญหาระดับโลก โดยที่ผู้กระทำ ความรุนแรงมากที่สุดคือ “สามี” ส่วนในประเทศไทยปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และคนในครอบครัว เป็นปัญหาสำคัญของชาติที่จัดอยู่ในอันดับที่ 7 เลยทีเดียว

จากสถิติการให้บริการของศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ พ.ศ.2552 มีเด็ก สตรี และผู้สูงอายุ ที่ถูกระทำทารุณเข้ารับบริการจำนวนทั้งสิ้น 26,565 ราย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2550 จำนวน 7,497 ราย เฉลี่ยมีผู้หญิงและเด็กถูกทำร้ายวันละ 73 ราย หรือทุก 20 นาที มีเด็ก สตรีถูกกระทำรุนแรง 1 ราย ที่น่าตกใจ คือ ผู้กระทำรุนแรงเป็นคนใกล้ชิด สามี หรือคนในครอบครัวมากถึง 80 % (ข้อมูลจากสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข)

1. ความรุนแรง

ความรุนแรง คือ พฤติกรรมการใช้อำนาจในการควบคุมหรือบังคับขู่เข็ญผู้อื่นให้เกิดความกลัว เช่น การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน และการทารุณกรรมทางด้านจิตใจเป็นการ

แสดงออกทางอารมณ์ที่ผิดปกติ และสาเหตุส่วนใหญ่จะมาจากปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาทางเพศ ปัญหาการกดขี่แรงงานเด็ก ฯลฯ ผู้ที่กระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมของความรุนแรงที่เราพบเห็นในสังคมส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชายในครอบครัวและ ผู้หญิงมักจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง รวมไปถึงเด็กและผู้สูงอายุก็มักได้รับผลกระทบ ไม่แพ้กัน

ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กส่วนใหญ่ 70-80 % เป็นความรุนแรงในครอบครัว รูปแบบของความรุนแรงที่เราพบเห็นมีหลายรูปแบบ คือความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตามที่เป็นผล หรืออาจเป็นผลให้เกิดการทำร้ายร่างกาย ทางจิตใจ และทางเพศ เป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการขู่ข่มขู่กีดกันจำกัดเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว ความรุนแรงต่อเด็ก หมายถึงการที่เด็กได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็ในหรือนอกครอบครัว จนเป็นเหตุให้เด็กได้รับอันตราย บาดเจ็บ กระทบกระเทือนทางด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ ตลอดจนการถูกละเลย ไม่สนองตอบความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ และการอบรมเลี้ยงดู

สิ่งบอเหตุ 8 ประการ ของพ่อแม่ที่มีแนวโน้มในการทำร้ายบุตร 1. ทะเลาะเบาะแว้ง ตบตีกันตลอดเวลา 2. ดิตยาเสพติด 3. ถูกทอดทิ้งตั้งแต่เด็ก เก็บกด และขาดที่พึ่ง 4. คิดว่าลูกเป็นสมบัติของตนเอง 5. หมกมุ่นเรื่องเพศ 6 ไม่ผูกพันกับลูก 7. เมาสุราเป็นอาจิม 8. ชอบเล่นการพนัน

1. ความรุนแรงต่อร่างกาย เป็นความรุนแรงที่ใช้กำลัง หรืออุปกรณ์ใดๆ เป็นอาวุธ แล้วมีผลทำให้ผู้ถูกกระทำบาดเจ็บต่อร่างกาย เช่น การบ ผลิต หยิก กัด ขว้าง ปา ทูป ตี ตะค่อม และร้ายแรงถึงขั้นใช้อาวุธจนนำไปสู่การฆาตกรรม ซึ่งระดับความรุนแรงจะแตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้เป็นเหยื่อเกิดอาการฟกช้ำดำเขียว บวมช้ำ แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก กระตุกหัก และเสียชีวิตได้ที่รุนแรงที่สุดคือความรุนแรงทางเพศ หมายถึง การกระทำในในลักษณะข่มขืน ลวนลามทางเพศ บังคับให้ร่วมหลับนอน และมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ยินยอมพร้อมใจ การละเมิดสิทธิทางเพศต่างๆ รวมถึงแต่การอวดอวัยวะเพศ การจับต้อง ลูบคลำ ทั้งการทำกับเด็กหรือทำให้เด็กจับอวัยวะเพศของตนให้เด็กดูถี่อลามก ถ่ายรูปโป้เด็ก การสำเร็จความใคร่กับเด็ก หรือกระทำต่อหน้าเด็ก การใช้ปากกับอวัยวะเพศเด็กหรือให้เด็กใช้กับตน ถือว่าเป็นการลวนลามทางเพศทั้งสิ้น

2. ส่วนความรุนแรงต่อจิตใจ คือ การกระทำหรือละเว้นไม่กระทำ ทอดทิ้ง เพิกเฉย ไม่ดูแลไม่ใส่ใจ ไม่ให้เกียรติ การทำร้ายจิตใจมีผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหาย เสียสิทธิและเสรีภาพ เช่น การพุดจาถูก ด่าทอ เหยียดหยามการก้าวร้าวทางวาจา การรบกวนรังควาน ปล่อยปละทอดทิ้ง ปฏิเสธสิทธิที่พึงมีพึงได้ การแสดงความเป็นเจ้าของที่มากเกินไปจนเกินควร การลิดรอนสิทธิด้านทรัพย์สินเงินทอง และทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น

3. ความรุนแรงในครอบครัว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้คำจำกัดความคำว่า ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพ หรือการกระทำโดยเจตนา ในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของคนในครอบครัว บังคับ หรือใช้อำนาจครอบงำพิชิตคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ แต่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

4. ความหมายความรุนแรง

โดยทั่วไป ความรุนแรงก็คือการทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งอาจจะเกิดจากธรรมชาติ อุบัติเหตุ หรือจากน้ำมือมนุษย์ก็ได้ ส่วนในอีกความหมายหนึ่ง ความรุนแรงคือสิ่งที่มาสกัดกั้นศักยภาพของชีวิต สมมุติว่ามีหญิงสาวคนหนึ่งเดินกลับบ้าน ระหว่างทางมีผู้ร้ายดักชิงทรัพย์แล้วฆ่า ก็หมายความว่าหากไม่เกิดเหตุความรุนแรงนี้ หญิงสาวคนนั้นก็จะยังมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตได้ต่อไป

นอกจากความรุนแรงจะสกัดกั้นศักยภาพชีวิตอย่างถาวรเป็นอยู่ (หากหญิงสาวผู้นั้นไม่ถูกฆ่า เธอก็ยังคงไปทำงานได้ตามปกติ) แล้ว ความรุนแรงยังสกัดกั้นศักยภาพชีวิตในอีกแง่หนึ่งด้วย กล่าวคือศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่เดิม เช่น สมมุติหญิงสาวคนนั้นกำลังจะเรียนต่อและเธอรอดตายอย่างปาฏิหาริย์แต่กลายเป็น เจ้าหญิงนิทรา ศักยภาพด้านการศึกษาของเธอที่จะเกิดขึ้นในอนาคตก็ถูกสกัดกั้นต้องสะดุดหยุดลง

3. แนวความคิดเรื่องความรุนแรงในครอบครัว

นิยาม “ความรุนแรง” องค์การอนามัยโลก (1995) นิยามว่า ความรุนแรง เป็นการจงใจใช้กำลังหรืออำนาจเพื่อข่มขู่หรือกระทำต่อตนเอง ผู้อื่น กลุ่มบุคคล หรือชุมชน หรือมีผลทำให้เกิดหรือมีแนวโน้มที่จะมีผลให้เกิดการบาดเจ็บ ตาย หรือเป็นอันตรายต่อจิตใจ หรือเป็นการยับยั้งการเจริญงอกงาม กีดกัน หรือปิดกั้น ทำให้สูญเสียสิทธิบางประการ และขาดการได้รับสิ่งที่สมควรจะได้รับ ซึ่งคำนิยามดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับความตั้งใจหรือจงใจ การใช้อำนาจ และการใช้กำลัง

4. ประเภทของความรุนแรง

องค์การอนามัยโลก (1995) แบ่งประเภทของความรุนแรงไว้ 3 กลุ่มหลัก คือ (1) ความรุนแรงต่อตนเอง (Self-directed violence) เป็นลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลกระทำต่อตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมการทำร้ายตัวเอง ทำให้ตัวเองได้รับบาดเจ็บหรือทำร้ายคนอื่นที่มุ่งทำร้ายตนเอง หรือทำให้ตัวเองตกอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย อีกประเภทหนึ่งคือ พฤติกรรมการทำตัวตาย ซึ่งมีระดับตั้งแต่การคิดฆ่าตัวตาย การพยายามฆ่าตัวตาย และการฆ่าตัว

ตายโดยสมบูรณ์ (2) ความรุนแรงระหว่างบุคคล (interpersonal violence) เป็นความรุนแรงที่กระทำโดยบุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น ประกอบด้วย ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นความรุนแรงระหว่างสมาชิกในครอบครัว คือระหว่างคู่สมรส ความรุนแรงต่อเด็ก หรือผู้สูงอายุ และความรุนแรงในชุมชน เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลภายนอกบ้านที่คุ้นเคยกันหรือเกิดจากการกระทำของคนที่ไม่รู้จัก โดยไม่มีความสัมพันธ์ หรือเกี่ยวข้องเป็นญาติพี่น้องกัน เช่น การทำร้ายร่างกายของวัยรุ่น การข่มขืนกระทำชำเรา การลวนลามทางเพศ เป็นต้น และ (3) ความรุนแรงระหว่างกลุ่มบุคคล (collective violence) เป็นการกระทำโดยกลุ่มบุคคลกลุ่มใหญ่ เป็นความรุนแรงที่เกิดจากรัฐหรือประเทศ ซึ่งอาจแอบแฝงอยู่ในรูปแบบของการใช้กฎหมายทางสังคมเป็นเครื่องมือ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ ความรุนแรงด้านนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ความรุนแรงทางสังคม เช่น การเหยียดผิว เหยียดเชื้อชาติ/กลุ่มชน การก่อการร้าย หรือการใช้ความรุนแรงโดยกลุ่มประท้วง ความรุนแรงทางการเมือง เช่น ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างสงครามและความรุนแรงทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดผลลบทางเศรษฐกิจทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

กล่าวได้ว่าความรุนแรงตามความหมายขององค์การอนามัยโลกเป็นการกระทำที่บุคคล กลุ่ม หรือชุมชน เจตนาหรือจงใจให้เกิดขึ้น เป็นการกระทำต่อตนเอง คนในครอบครัว หรือการกระทำต่อผู้อื่น โดยมีผลให้เกิดการบาดเจ็บทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และด้านเพศ รวมทั้งการกีดกันสิทธิ หรือปิดกั้นสิทธิของบุคคลในด้านต่างๆ

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นทั้งปัญหาสังคมและอาชญากรรมที่นับวันยิ่งรุนแรงมีรูปแบบที่ซับซ้อน และมีจำนวนมากขึ้น ทั้งที่มีให้เห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือที่ไม่ได้รับทราบอีกเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีหน่วยงานและความร่วมมือจากหลายฝ่ายมากขึ้นในการพยายามแก้ไขและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุมากขึ้น และมีรูปแบบที่ชัดเจนมากขึ้น บทบาททางวิชาการนี้มีจุดประสงค์ในการทบทวนงานวิจัยต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่มุมมองของผลกระทบต่อด้านสุขภาพทั้งระยะสั้นและระยะยาว จากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเน้นย้ำให้ทุกฝ่ายเล็งเห็นความสำคัญของปัญหามากขึ้น ว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไม่ได้มีผลกระทบต่อด้านร่างกายและจิตใจของผู้เป็นเหยื่อ โดยตรงเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาโรคทางจิตเวชในอนาคตอีกด้วย ไม่ว่าเหตุการณ์รุนแรงนั้นจะผ่านไปเป็นระยะเวลาานานเท่าใดก็ตาม นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่นกัน ผลกระทบด้านจิตใจนั้นใช้เวลาานานมาก ในการเยียวยาบำบัดหลายครั้งอาจไม่อาจลงตามกาลเวลาเลยก็ได้ แต่เป็นเสมือนหนึ่งแผลเป็นในจิตใจที่ยากจะลืมเลือน

5. ต้นเหตุของการใช้ความรุนแรงที่พบเห็นกันอยู่ทั่วไป สามารถวิเคราะห์ได้จาก 3 ปัจจัยหลักดังนี้

5.1 ความเชื่อ ผู้ใช้ความรุนแรงมักจะมีความเชื่อที่ผิด ๆ ว่า

- การทุบตีค่าว่าเป็นสิ่งที่ทำได้
- การใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการแก้ไขปัญหา
- ความรุนแรงควบคุมอีกฝ่ายหนึ่งได้
- ผู้มีอำนาจมีสิทธิทำอะไรก็ได้กับผู้ที่ด้อยกว่า
- สามีเป็นใหญ่ ลูก ภรรยาคือผู้อ่อนแอ เป็นสมบัติของสามี หรือบิดามารดา
- ความรุนแรงเป็นเรื่องส่วนตัว มิใช่ประเด็นสาธารณะ

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ความรุนแรงและผู้ถูกระทำ

5.2.1 ครอบ ครวแบบสามีหรือบิดาเป็นใหญ่ สามีมี่อำนาจเหนือภรรยาทั้งทาง
 พละกำลัง รายได้ การศึกษา สามีใช้อำนาจในทางที่ผิดมาฆ่มเหงภรรยา เรียกว่า สามีต้องเป็นข้างเท้า
 หน้า ต้องเป็นผู้นำ ภรรยาต้องเป็นข้างเท้าหลัง เป็นผู้ตาม ต้องเชื่อฟัง

5.2.2 ครอบครวที่สามีด้อยอำนาจ ทำให้สามีเกิดปมด้อยจะฆ่มภรรยาเพื่อสร้างปม
 เค้น

5.2.3 ความเชื่อว่าสามีเป็นเจ้าของภรรยา

5.2.4 ความขัดแย้งไม่ลงตัวในชีวิตแต่งงาน

5.2.5 การขาดความรู้ในการดำเนินชีวิตคู่

5.2.6 การไม่จดทะเบียนสมรส ฝ่ายหญิงย้ายไปอยู่กับฝ่ายชาย

5.3 ลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำความรุนแรง

5.3.1 เป็นกมลสันดานถูกปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กเลียนแบบบิดามารดาที่ชอบใช้
 ความรุนแรงได้แบบอย่างจากหนังสือ โทรทัศน์ ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องรับผิดชอบชีวิต
 มาจากครอบครวที่ขาดความอบอุ่น

5.3.2 เป็นการเรียนรู้ว่าหากทำแล้วได้ผลไม่มีใครจะทำซ้ำและรุนแรงขึ้น

5.3.3 เครียด และระบายออกโดยใช้ความรุนแรงกับคนอื่นที่ด้อยอำนาจกว่า
 บางครั้งดื่มสุราเพื่อให้อ้าแสดงความรุนแรงออกมาและโทษว่าเป็นความผิดของสุรา บุคคล
 ประเภทนี้มักจะไม่กล้ากระทำกับคนที่มีความมากกว่า จะสุภาพอ่อนน้อมกับคนอื่น

5.3.4 เจ็บป่วยด้วยโรคบางอย่างที่ทำให้ควบคุมตนเองไม่ได้ เช่น โรคสมอง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครว

จากการทบทวนวรรณกรรมในเบื้องต้น ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่
 เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครวบางส่วน ได้แก่

1. แนวคิดระบบชายเป็นใหญ่ มาลี พุกษ์พงสาวลี (2544) อธิบายแนวคิดระบบชายเป็นใหญ่ว่า ระบบชายเป็นใหญ่ ถือเป็นรากเหง้าของความไม่เสมอภาคทางเพศในกลุ่มลัทธิสตรีวิเคราะห์ว่าเป็นสาเหตุสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางกฎหมาย ส่งผลให้เกิดการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติต่อสตรี “ระบบชายเป็นใหญ่” เป็นระบบที่สังคมยกย่องให้ความสำคัญแก่ชายเหนือกว่าฝ่ายหญิง และชายเป็นศูนย์กลางของอำนาจ เพศชายได้อำนาจอำนาจดังกล่าวสืบทอดอำนาจของตนผ่านกระบวนการอบรมขัดเกลาผ่านทางสถาบันต่างๆ ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา สื่อมวลชน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพทางความคิดที่จะสืบทอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ คือ ความคิดความเชื่อ และค่านิยมที่เห็นว่าธรรมชาติสร้างให้ผู้ชายเก่งกว่า เหนือกว่า และเฉลียวฉลาดกว่าผู้หญิง ดังนั้น เชื่อว่าเป็นความถูกต้องชอบธรรม และเป็นความยุติธรรมตามธรรมชาติ ที่ผู้ชายควรได้รับสิทธิและการปฏิบัติที่ดีกว่าหญิง โดยไม่ควรมีการโต้แย้งสงสัย

2. แนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างหญิงชาย นักสตรีนิยม (feminist) มีความเห็นว่า ความแตกต่างระหว่างหญิงและชายเป็นความแตกต่างที่สำคัญสองด้าน คือ ความแตกต่างตามธรรมชาติ และความแตกต่างทางสังคม

นักสตรีนิยมได้อธิบายความแตกต่างทั้งสองด้านนี้ว่า ความแตกต่างทางด้านธรรมชาติของชายและหญิง หมายถึง ความแตกต่างทางด้านชีววิทยา ซึ่งมีลักษณะสากล สม่าเสมอคงที่ และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ความแตกต่างตามธรรมชาติ ได้แก่ ความแตกต่างของระบบสืบพันธุ์ ฮอร์โมน และอวัยวะเพศ แต่โดยภาวะทางธรรมชาติ ทั้งชายและหญิงต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันในการที่จะให้กำเนิดชีวิต

จากแนวคิดนี้ กล่าวได้ว่าหญิงและชายมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การกำหนดนโยบายหรือกฎหมายใดก็ตาม ที่ห้ามมิให้เพศหญิงทำงานเพราะมีความคิดแบบเบ็ดเสร็จรวบยอดว่าหญิงทุกคนมีภาระที่จะต้องตั้งท้องและเลี้ยงดูลูกจึงเป็นการวางข้อกำหนดที่ตายตัวและไม่เป็นธรรมต่อหญิงที่ไม่มีลูก ส่วนที่กล่าวว่า ความแตกต่างตามธรรมชาติ (sex) ระหว่างหญิงและชาย มีลักษณะเป็นสากล (universal) หมายความว่า ไม่ว่าจะหญิงชายเชื้อชาติพันธุ์ใด ก็จะมีร่างกายและระบบสืบพันธุ์ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นไม่แตกต่างกัน ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาหรือสถานที่

ส่วนความแตกต่างทางสังคม (gender) หมายถึง ความแตกต่างที่ถูกสังคมสร้างหรือปรุงแต่งขึ้นตามความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของสังคมนั้นๆ ซึ่งไม่ใช่ลักษณะสากล สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา สถานที่ และสภาพทางชนชั้น ความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นชายหรือความเป็นหญิงซึ่งส่วนใหญ่จะถูกเหมารวมว่า “เป็นความแตกต่างที่ธรรมชาติสร้างขึ้น” เห็นว่า จะมีเฉพาะภาวะตามธรรมชาติ ที่เกี่ยวข้องกัสภาพทางชีววิทยา (biological role) แต่หน้าที่อื่นๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู ตั้งสอนลูก การทำงานบ้าน ทำอาหาร ทำความสะอาด ดูแลครอบครัว ฯลฯ

ไม่ใช่บทบาทหน้าที่ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของผู้หญิง แต่เป็นหน้าที่ที่สังคมกำหนดมอบหมายให้ การเหมารวมภาระหน้าที่ที่สังคมคาดหวังว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาระหน้าที่ทางธรรมชาติของผู้หญิง จึงเป็นการหล่อหลอมความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่กำหนดอย่างตายตัวว่างานในบ้านเป็นงานของผู้หญิง ผู้ชายไม่ต้องทำ และถ้าผู้หญิงคนไหนไม่ทำงานบ้านก็ไม่ใช่กุลสตรี เป็นต้น

ปัจจุบันนี้ความตื่นตัวในเรื่องสิทธิและความเสมอภาคระหว่างเพศ (sex หรือ gender equality) เป็นกระแสความเคลื่อนไหวที่สำคัญในระดับโลก ขบวนการเรียกร้องสิทธิสตรีเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดข้อตกลงระดับสากลซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมกับสตรีหลายฉบับ เช่น อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (The UN Convention on the Elimination of All forms of Discrimination Against Women)

3. แนวคิดความรุนแรงต่อผู้หญิง Merton (อ้างถึงใน Joseph Julian & William Kornblum, 1983, p. 82) กล่าวถึงความหมายและขอบเขตของปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงว่าเป็นภาวะความผิดปกติของคนหรือสังคม ว่า ใดที่มีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนต่างเพศที่มีการให้ค่าแก่เพศทั้งสองแตกต่างกันและการบรรลุถึงบทบาททางเพศดังกล่าวถูกยับยั้งหรือประสบอุปสรรค ก็มีอัตราการเกิดความรุนแรงทางเพศสูงกล่าวได้ว่าถ้าสังคมใดส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมทางเพศกันมากขึ้นเท่าใดอัตราการเกิดความรุนแรงทางเพศในสังคมนั้นย่อมจะลดลงเท่านั้น

ความรุนแรงในครอบครัวในมุมมองของนักสังคมวิทยามีความเห็นว่าเป็นเรื่องของโครงสร้างทางสังคมที่มีผลกระทบต่อผู้คนและพฤติกรรมของคนในสังคม สังคมที่นิยมยกย่องชายเป็นใหญ่ คือ สังคมที่กำหนดและควบคุมกฎเกณฑ์โดยชาย ขณะที่นักจิตวิทยามองว่าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีลักษณะบุคลิกภาพที่ผิดปกติเฉพาะบุคคล โดยให้เหตุผลว่า สมาชิกคนอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างสังคมในระดับชั้นเดียวกัน ได้รับการขัดเกลาจากวัฒนธรรมทางสังคมแบบเดียวกัน มิใช่จะกระทำรุนแรงทุกคน จึงมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่กระทำพฤติกรรมเช่นนี้ ส่วนความรุนแรงในมุมมองของ “ผู้หญิง” มีความเห็นว่า ความรุนแรงเป็นเรื่องของ “เพศ” และ “อำนาจ” ที่อยู่เบื้องหลังการถ่ายทอด ผลิตซ์ทางวัฒนธรรมที่ให้ค่าความสำคัญและชื่นชมชายมากกว่าหญิง โดยนิยามความรุนแรงในมุมมองของผู้หญิงหมายความรวมถึง การที่เหยื่อสูญเสียพื้นที่แห่งความเป็นส่วนตัว การถูกทำร้ายทางเพศ (การข่มขืน) สูญเสียความเชื่อมั่น ถูกทำให้โดดเดี่ยวถูกตามต่อทำร้ายซ้ำๆ และรวมทั้งถูกข่มขู่คุกคามด้วย

คำว่า “ความรุนแรงต่อเพศหญิง” (violence against women) จะหมายถึง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงในภาพรวมทั้งในและนอกความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ซึ่งกรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่มีใช้คู่สมรส หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์กันฉันสามีเท่านั้น จะพบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่าง “ผู้กระทำ” กับ “ผู้ถูกกระทำ” จะเปลี่ยนไปเป็น “ผู้กระทำผิด” กับ “เหยื่ออาชญากรรม” แทน คือ มีการล่วงละเมิดทางเพศหรือทำร้ายร่างกายและชีวิตเกิดขึ้น ดังนั้น คำว่า ความรุนแรงต่อผู้หญิง จึงมีนัยที่กว้างขวาง โดยครอบคลุมทั้งกรณีสามีทำร้ายภรรยา และกรณีที่ผู้ชายทำอันตรายแก่ชีวิตและร่างกาย และล่วงละเมิดทางเพศผู้หญิงอื่นๆ ไปด้วยทั้งหมด

4. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ (human security) สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548:10) อธิบายถึงความมั่นคงของมนุษย์ว่า คือ การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพตนเอง โดยครอบคลุมด้านต่างๆ คือ ความมั่นคงทางสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านศาสนา และความเชื่อ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านบุคคล ด้านครอบครัว และด้านชุมชน โดยเฉพาะความมั่นคงในด้านบุคคลนั้น ได้ระบุว่าเป็นความมั่นคงปลอดภัยจากความรุนแรงทางกายภาพ และภัยคุกคามจากปัจจัยทั้งปวงที่มีต่อบุคคล ได้แก่ การประทุษร้าย อาชญากรรม การทำงาน อุบัติเหตุ และภัยคุกคามต่อตนเอง เช่น การทำร้ายเด็ก ข่มขืน ทรมาณร่างกาย การใช้สารเสพติด และการฆ่าตัวตาย เป็นต้น

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ(UNPD) ได้กำหนดนโยบายความมั่นคงว่าจะต้องใช้คนในแต่ละประเทศต้องปลอดภัยจากความหวาดกลัว (freedom from fear) ปลอดภัยจากความขาดแคลน (freedom from want) โดย UNDP ได้เน้นถึงความมั่นคงในเรื่องความปลอดภัย (well-being) ความเป็นอยู่ดี (dignity of human-being) และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยความมั่นคงส่วนบุคคลนั้นครอบคลุมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากอาชญากรรมและความรุนแรงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้หญิงและเด็กซึ่งอ่อนแอกว่า ซึ่งถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงส่วนบุคคล

5. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวกับการทำหน้าที่ของครอบครัวครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่เก่าแก่ที่สุด และมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการทำหน้าที่หล่อหลอมความเป็นมนุษย์ด้วยการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาอบรม สร้างประชากรที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ครอบครัวที่มีความสมบูรณ์ สามารถสร้างภูมิคุ้มกันสิ่งเลวร้าย ก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง และเป็นพลังหลักในการสร้างสันติสุขให้แก่สังคมในวงกว้าง

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) (สำนักนายกรัฐมนตรีน 2541, น. 6) ได้ให้คำนิยามคำว่า ครอบครัว ว่าเป็น กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงกันทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางสายโลหิต และบางครอบครัวอาจมีข้อยกเว้นบางประการ

จากที่กล่าวมา โดยนัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ต้องมีฐานความรัก ความเข้าใจ ความผูกพันพึ่งพิงสายใยการดำรงชีวิตร่วมกัน ซึ่งรูปแบบของความเป็ครอบครัวในอนาคตนั้นอาจมีความหลากหลาย ไม่จำกัดอยู่เฉพาะครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย ครอบครัวกลุ่มหรือชุมชน ดังเช่นในอดีตเท่านั้น

ครอบครัวนอกจากจะทำหน้าที่ในทางชีววิทยาแล้ว ยังเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมการให้กำเนิดบุตร เพื่อสืบทอดพันธุกรรมของพ่อแม่ และเป็นตัวแทนสืบทอดชีวิตมนุษยชาติ นอกจากนี้ครอบครัวยังมีบทบาทหน้าที่ในการปกป้องให้ความปลอดภัย ให้ความรัก กำหนดสถานภาพ มีหน้าที่ทางเศรษฐกิจ ให้ความรู้ ให้การศึกษา ตลอดจนทำหน้าที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้แก่สมาชิกในครอบครัว กล่าวได้ว่า ถ้าครอบครัวใดทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์จะมีผลให้สมาชิกในครอบครัวนั้นมีคุณภาพดี ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้น การเกิดความรุนแรงในครอบครัวจึงมีผลต่อความสงบสุขและความมั่นคงของครอบครัว

2.4 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว

1. เจตคติของสังคมที่ส่งเสริมให้เกิดความรุนแรง เช่น แนวคิดที่ว่าภรรยาเป็นสมบัติของสามี ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิงจะทำอะไรกับผู้หญิงก็ได้ พฤติกรรมของกลุ่มสมรสที่ก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัวทำให้ทะเลาะเบาะแว้งกัน เช่น การนอกใจกลุ่มสมรส การดื่มสุรา การติดยาเสพติด การเล่นเกมพนัน การกำหนดบทบาทที่แตกต่างระหว่างเพศ สังคมยกให้ผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัว เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว และมีผู้หญิงจำนวนมากที่ต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากสามี

2. การสื่อสารระหว่างคู่สมรส การไม่เปิดใจพูดคุยกันจนบ่มเพาะความอึดอัดไม่พอใจระหว่างสามีภรรยาเป็นเวลานาน

3. ผู้ที่ใช้ความรุนแรงกับผู้อื่นส่วนใหญเคยใช้ความรุนแรง หรือเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงเท่านั้น โดยพบว่าเด็กที่ถูกทุบตี ทำร้าย หรือได้เห็นความรุนแรงเสมอๆ จะฝังใจเรื่องความรุนแรง เด็กจะเข้าใจผิดว่า ปัญหาแก้ไขได้ด้วยความรุนแรง นอกจากนี้ การอยู่ในภาวะแวดล้อมที่มีความรุนแรง เด็กจะซึมซับเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรงโดยไม่รู้ตัว เด็กจะกระทำความรุนแรงต่อเพื่อน และเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะกระทำรุนแรงต่อครอบครัวตนเอง จะเห็นได้ว่า "ความรุนแรง" ถ่ายทอดจากพ่อ แม่ ลูก หลาน เหลน ต่อไป

4. ความกดดันทางเศรษฐกิจหรือการทำงาน ความเครียด เป็นสาเหตุที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความรุนแรงได้ง่ายขึ้น

5. ความเชื่อที่ผิดๆ ว่าเรื่องครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ทำให้ผู้ถูกกระทำปกปิดปัญหาที่เกิดขึ้น อาจเป็นเพราะความอาย หรือความคิดที่ว่าคนอื่นช่วยไม่ได้ จึงทำให้ปัญหานี้ถูกกลบและรุนแรงยิ่งขึ้น และด้วยความเชื่อเช่นนี้ทำให้คนรอบข้างไม่กล้าเข้าไปช่วยเหลือ หรือไม่ต้องการเข้า

ไปเกี่ยวข้องกับขณะที่ผู้ถูกระทำเองก็ไม่ทราบวิธีการแก้ปัญหา และไม่รู้ว่าจะไปขอความช่วยเหลือจากที่ใดทั้งๆ ที่ตนเองนั้นต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่

- 5.1 การดื่มเหล้าอย่างหนักในประเทศไทยพบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดความรุนแรงคือสุรา ซึ่งประเทศไทยติดอันดับประเทศที่มีคนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาเป็นอันดับ 6 ของโลก
- 5.2 การติดสารเสพติดเป็นเหตุรองลงมาที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว
- 5.3 การหึงหวง นอกใจคู่สมรส
- 5.4 การได้เห็นประสบการณ์ความรุนแรง และการได้รับการกระทำ ความรุนแรงตั้งแต่ยังเด็ก
- 5.5 ป่วยเป็นโรคจิตเวชบางชนิด
- 5.6 บุคคลมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ยากจน ไม่มีงานทำ

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากรายงานสถานการณ์การกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กสตรี และความรุนแรงในครอบครัว ปี 2553 ของสำนักส่งเสริมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า สาเหตุการกระทำ ความรุนแรงส่วนใหญ่มาจากการเมาสุรา ยาเสพติดซึ่งมีจำนวน 389 รายหรือร้อยละ 36.53 รองลงมาเป็นเรื่องสุขภาพจิตใจจำนวน 197 รายหรือร้อยละ 18.50 และเรื่องหึงหวงนอกใจจำนวน 191 รายหรือร้อยละ 17.93 ซึ่งสองลำดับหลังมีจำนวนน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสาเหตุเมาสุรา ยาเสพติดนอกจากนั้นเป็นเรื่องเศรษฐกิจตกงานจำนวน 98 รายหรือร้อยละ 9.20 และเรื่องสื่อลามกจำนวน 18 รายหรือร้อยละ 1.69 มีที่ไม่ระบุสาเหตุการกระทำ ความรุนแรงจำนวน 172 รายหรือร้อยละ 16.15

" ความรุนแรง" เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งต่อร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำ และคนที่อยู่รอบข้างดังที่มีตัวอย่างให้พบเห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์อยู่ทุกวัน เช่นกรณีพ่อทุบตีแม่ เด็กก็อาจจะถูกทุบตีไปด้วยเด็กที่ถูกทุบตี ทำร้าย หรือได้เห็นความรุนแรงเสมอ ๆ จะฟังใจเรื่องความรุนแรง เด็กจะเข้าใจผิดว่า ปัญหาแก้ไขได้ด้วย ความรุนแรง ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว ปัญหาทุกปัญหาควรแก้ไขด้วยเหตุผล ด้วยการพูดจาทำความเข้าใจ นอกจากนี้ การอยู่ในภาวะแวดล้อมที่มีความรุนแรง เด็กจะซึมซับเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรงโดยไม่รู้ตัว เด็กจะกระทำ ความรุนแรงต่อเพื่อน และเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะกระทำรุนแรงต่อครอบครัวตนเอง ต่อสัตว์เลี้ยงของตนเอง

จะเห็นได้ว่า "ความรุนแรง" ถ่ายทอดจากพ่อ แม่ ลูก หลาน หลาน ต่อไป ถ้าเราปล่อยให้ ความรุนแรงเกิดขึ้น ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ความรุนแรงก็อยู่ในสังคมตลอดไป จึงเป็นเหตุผลว่า เราต้องป้องกันมิให้ ความรุนแรงแพร่ขยายถ่ายทอดเป็นวัฏจักรที่ไม่ดีไปเรื่อย ๆ

สาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมาจาก 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1. ปัจจัยครอบครัว

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด พบว่าร้อยละ 30 ของบิดามารดาที่ทำทารุณกับบุตรของตนเองจะมีประวัติเคยถูกระทำรุนแรงในครอบครัวช่วงวัยเด็กมาก่อน นอกจากนี้ความรุนแรงจะเกิดขึ้นหรือไม่จะต้องมีความเปราะบางหรือแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาความรุนแรง (Diathesis) และความเครียด (stress) ครอบครัวที่มีความเสี่ยงสูงในการที่จะเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่เคยถูกทารุณในวัยเด็ก พ่อแม่ที่เจ็บป่วยทางจิตเวชหรือติดสารเสพติด พ่อแม่อายุน้อยขาดทักษะในการเลี้ยงดูบุตร มีการหย่าร้าง ครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อยๆ หรือมีลักษณะโดดเด่นเป็นต้น

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

โดยเฉพาะปัญหาความยากจน ว่างาน ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดความเครียดในครอบครัวและมีการกระทำรุนแรงในครอบครัวตามมาได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงลักษณะนิสัยการใช้จ่ายเกินตัว วัตถุนิยม ทำให้มีการกู่หนี้ยืมสิน เกิดปัญหาความเครียดตามมาได้

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อมที่ขาดความปลอดภัยมีความรุนแรงให้พบได้บ่อยๆ มีการใช้สารเสพติดในสังคม มีแหล่งอบายมุข ติดการพนัน รวมถึงอิทธิพลจากสื่อต่างๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วีดีโอ อินเทอร์เน็ต ที่มีการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารต่างๆ และการล่อลวงเด็กหรือสตรีไปสู่ความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ การฝึกให้ครอบครัวจัดการกับความตึงเครียดได้ดี (Stress management skill) เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัวมี 3 ประเภท

1. ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส (intimate partner abuse)
2. ความรุนแรงต่อเด็ก (child abuse)
3. ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ (elder abuse)

2.5 ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว

ผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ผลกระทบด้านร่างกายที่รุนแรงที่สุดอาจเสียชีวิต หรือรองๆ ลงมาเป็นการบาดเจ็บทางร่างกายรูปแบบต่างๆ กระดูกหัก ร้าว ฟกช้ำ แผลถลอกขาด ไปจนถึงกระทบต่อการทำงาน ทำให้ต้องขาดงาน ลาป่วยบ่อยๆ ได้ ผลกระทบด้านจิตใจและอารมณ์เป็นผลกระทบที่รุนแรงไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าด้านร่างกายเลย บางครั้งอาจตีค่าประเมินออกเป็นจำนวนเงินไม่ได้ เป็นผลกระทบที่ส่งผลกระทบระยะยาวยิ่งกว่าบาดแผลทางร่างกายมากนัก บางครั้งก็อาจนำไปสู่ภาวะโรคทางจิตเวชหลายๆ อย่างได้ เช่น โรคซึมเศร้า โรค

วิตกกังวล ปัญหาการใช้ยาเสพติด หรือโรคความผิดปกติทางจิตใจภายหลังเผชิญเหตุการณ์รุนแรงในชีวิตหรือที่เรียกกันว่า โรคพีทีเอสดี (Posttraumatic stress disorder) หรือบางครั้งพบในหลายภาวะร่วมกัน มีรายงานในประเทศแคนาดา (national non-institutionalized studies) ว่า ผู้ป่วยพีทีเอสดีจะมีภาวะการใช้สารเสพติดร่วมด้วยสูงถึง 60% ในผู้ชาย และ 80% ในผู้หญิง (Pamela Stewart, Carol Parker (2006)) นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานที่ลดลงและการปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทสมาชิกของครอบครัวที่ผิดปกติได้ ที่สำคัญเหยื่อของการถูกระทำความรุนแรง รวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศจะเพิ่มความเสี่ยงอย่างมากในการเป็นผู้กระทำหรือใช้ความรุนแรงกับผู้อื่นต่อไป

ด้านพุทธิปัญญา (cognitive pathways) จะรวมถึง ความเชื่อ ทศนคติ และการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ตัวอย่างเช่นเด็กที่เคยถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวมาก่อน มีแนวโน้มที่จะมีทศนคติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องนี้ รวมถึงความสามารถในการเชื่อมโยงกับปัญหาทางสุขภาพในปัจจุบันด้วย

ที่สำคัญกว่านี้ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการถูกร้ายในวัยเด็กกับการประสบความสำเร็จด้านการศึกษา (education achievement) พบว่าเด็กที่ถูกระทำความรุนแรงจะมีผลลัพธ์ทางการศึกษาที่แย่งอย่างชัดเจน รายงานของ Solomon and Serres พบว่าเด็กที่ถูกระทำความรุนแรงโดยทางคำพูดต่างๆ จะได้คะแนนการทดสอบทางภาษาน้อยกว่าเด็กทั่วไป รายงานของ Kinard พบว่าเด็กที่ถูกระทำความรุนแรงจะได้ผลการทดสอบที่น้อยกว่า, ความเอาใจใส่ต่อการเรียนลดลง และต้องการระบบการศึกษาพิเศษสูงกว่าเด็กทั่วไป รายงานของ Eckenrede et al. พบว่าเด็กที่ได้รับการดูแลเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสมจะได้คะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านและคำนวณน้อยกว่าเด็กทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่ถูกทอดทิ้ง (Neglected children) จะได้คะแนนต่ำกว่าเด็กที่ถูกระทำความรุนแรงทางกายหรือล่วงละเมิดทางเพศ (physically or sexually abused children) Perez และ Widom ยังพบว่าความสามารถด้านวิชาการ การศึกษาและความเฉลียวฉลาดนี้ส่งผลกระทบต่อระยะยาวจนถึงเป็นผู้ใหญ่

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยความรุนแรงในครอบครัวในประเทศ

วิษณุ พงศ์พันธุ์อนุสร (2550) วิฤตการณ์แก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง

ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บข้อมูลโดยเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้แก่พนักงานสอบสวน จำนวน 30 คน ผู้กำกับสถานีตำรวจจำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน และผู้บริหารระดับสูงจำนวน 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 33 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันในการสอบสวนคดีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวนั้น จะใช้วิธีการใกล้เคียงให้คู่กรณีรับความเข้าใจซึ่งกันและกันมากกว่าการนำกฎหมายหรือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมาบังคับใช้ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่เนื่องด้วยการนำกฎหมายหรือพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมาบังคับใช้จะต้องประสานงานกับหน่วยงานภายนอก แต่ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือโดยอ้างเหตุผลว่ามีภารกิจต้องรับผิดชอบจำนวนมากและมักเลื่อนวันนัดเป็นเหตุให้การสอบสวนไม่สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็วหรือต่อเนื่อง

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พบว่า ขั้นตอนวิธีการการสอบสวนปากคำผู้เสียหายไม่มีความชัดเจน เนื่องจากการสอบปากคำผู้เสียหายจะต้องประกอบด้วยหน่วยงานภายนอกหลายหน่วยงาน และต้องใช้ระยะเวลาอันกว่าจะเสร็จสิ้นกระบวนการนอกจากนี้พนักงานสอบสวนไม่มีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติในด้านลบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมทั้งนโยบายในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บังคับบัญชาไม่ได้ให้ความสำคัญหรือรณรงค์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบหรือตระหนักในนโยบายในการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติอย่างจริงจัง และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้มีจำนวนไม่เพียงพอ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปฏิบัติบางท่านใช้ช่องว่างของกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้โดยผิดวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ได้เพิ่มเติมแผนผังตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไว้ ทั้งนี้เพื่อสามารถอธิบายและสังเกตเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ซึ่งในงานวิจัยอื่นๆมักไม่พบความสัมพันธ์ในลักษณะแผนภาพกระบวนการ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงเจตนารมณ์และกระบวนการของพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากนี้ควรจัดให้มี

พนักงานสอบสวนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวพ.ศ. 2550 โดยเฉพาะรวมทั้งรัฐบาลหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาสนับสนุนในการจัดฝึกอบรม ในการเพิ่มพูนความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติ

ศรัญญา อิชิตะ (2553) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จากโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมความรุนแรงผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาแบบรายกรณี (case study) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบสังเกต การเยี่ยมบ้าน ระเบียบสนทนาแบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นมีพฤติกรรมความรุนแรง ทั้ง 5 คนสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุด้านตนเอง พบว่านักเรียนวัยรุ่นมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับผู้ปกครองเป็นประจำ มีทัศนคติต่อพฤติกรรมความรุนแรงว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปกติธรรมดา และการมีพฤติกรรมความรุนแรงทำให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนประกอบกับนักเรียนเป็นวัยรุ่นมีลักษณะเป็นคน โมโหง่ายอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย
2. สาเหตุด้านครอบครัวพบว่าเกิดจากการมีครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ครอบครัวหย่าร้างบิดาหรือมารดาเสียชีวิตนักเรียนขาดการดูแลและเอาใจใส่จากผู้ปกครองบรรยากาศในบ้านไม่น่าอยู่อาศัยมีการทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว
3. สาเหตุทางสังคมด้านเพื่อนนักเรียนให้ความสำคัญกับเพื่อนมากถูกเพื่อนชักชวนให้มีเรื่องชกต่อยทะเลาะวิวาท ด้านสื่อนักเรียนชอบติดตามข่าวนักเรียนนักศึกษาข่าวกูมทำร้ายกันจนส่งผลให้เกิดความเคียดชังต่อพฤติกรรมความรุนแรงว่าเป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่นด้านเกมส์ออนไลน์พบว่านักเรียนเล่นเกมที่มีเนื้อหาความรุนแรงเป็นประจำทำให้ซึมซับเอาพฤติกรรมความรุนแรงไว้กับตัวเองและมาแสดงพฤติกรรมความรุนแรงต่อเพื่อนหรือคนที่อ่อนแอกว่า

ณรงค์ สุขเข้มและสุทธิชัย ยังสุข (2553) การศึกษาปัญหาอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดพิจิตรกรณีศึกษา: สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร

จุดมุ่งหมายในการศึกษาถึงสถานการณ์ในการก่ออาชญากรรมและการศึกษาถึงสาเหตุในการก่ออาชญากรรม ความคาดหวัง และความต้องการของเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร โดยทำการศึกษาภายใต้กรอบแนวความคิดปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านส่วนตัว ปัจจัยทางด้านครอบครัว และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เด็ก และเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตรรวม 151 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุ ความคาดหวังและความต้องการของเด็กและเยาวชนโดยใช้การวิเคราะห์สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านส่วนตัว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 89.40 มีอายุเฉลี่ย 15.82 ปี จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 82.10 ปัจจัยทางด้านครอบครัว ส่วนใหญ่ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวยังอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 79.50 ส่วนปัจจัยทางด้านครอบครัว ความรุนแรงภายในครอบครัวบิดามารดาหรือผู้ปกครองทะเลาะกันบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 70.90 การประกอบอาชีพของบิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 80.10 การประกอบอาชีพของมารดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 65.60 จำนวนชั่วโมงการทำงานของบิดาต่อหนึ่งวันใช้เวลาเฉลี่ยในการท างานวันละ 8.20 ชั่วโมง ชั่วโมงการทำงานของมารดาต่อหนึ่งวันใช้เวลาเฉลี่ยในการทำงาน 8.34 ชั่วโมง และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม สภาพที่พักอาศัยของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในแหล่งค้าประเวณีและสถานเริงรมย์ คิดเป็นร้อยละ 43.04 สาเหตุการก่ออาชญากรรมของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจเด็กและคุ้มครองเด็กจังหวัดพิจิตร ส่วนใหญ่เป็นปัญหาทางด้านสังคมสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับที่มากที่สุด ส่วนความคาดหวังและความต้องการของเด็กและเยาวชนต้องการแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับรองลงมา

หทัยรัตน์ มาประณีต (2554) การศึกษาทัศนคติด้านความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในชุมชนเมืองการวิจัยนี้ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีของสตรีที่อาศัยในชุมชนเมืองและความแตกต่างทางลักษณะภูมิหลังและทัศนคติความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษต่อทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทัศนคติด้านสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรี 2) ทัศนคติด้านความรุนแรงในครอบครัว 3) ทัศนคติด้านความรุนแรงทางเพศ 4) ทัศนคติด้านความรุนแรงทางจิตใจ และ 5) ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของสตรีที่อาศัยอยู่ในชุมชนนวลจิต เขตวัฒนา กรุงเทพฯ จำนวน 200 คน

ผลการวิจัยระดับทัศนคติพบว่า สตรีมีทัศนคติด้านความรุนแรงทางเพศ และด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรีด้านความรุนแรงในครอบครัว และด้านความรุนแรงทางจิตใจ อยู่ในระดับ

ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทางลักษณะภูมิหลังและทัศนคติความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษ ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่าสตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติด้านสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรี ด้านความรุนแรงในครอบครัวและด้านความรุนแรงทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความต่างกันด้านความรุนแรงทางจิตใจและด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับสตรีที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีทัศนคติความรุนแรงทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ สตรีที่มีทัศนคติความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี 5 ด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

น้ำฝน พรหมสุข (2555) ศึกษาเรื่อง ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนุน อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

“วัยรุ่น” เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อเพราะวัยนี้พยายามที่จะค้นหาความเข้าใจในตนเอง ยิ่งในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้โลกทัศน์ของวัยรุ่นกว้างขึ้น บางคนก็ค้นพบตนเองในทางที่ถูกต้อง แต่บางคนกลับหันเหไปในทางที่ผิด ทำให้เป็นบ่อเกิดของปัญหาความรุนแรงที่เห็นในปัจจุบัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross – section descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติการใช้พฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น 2) ศึกษาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-19 ปีในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนุน อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 145 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทัศนคติการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น มีค่าความเชื่อมั่น 0.72 และแบบสอบถามพฤติกรรม มีค่าความเชื่อมั่น 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ใช้สถิติ Chi-square Test และ Fisher’s exact test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นมีทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.1 (Median= 3.0, IQR= 1.0) มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 66.9 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงได้แก่ เพศ การถูกกระทำ ความรุนแรงจากบุคคลอื่น ประสบการณ์การใช้ความรุนแรง การดื่มแอลกอฮอล์ก่อนทำร้ายร่างกายผู้อื่นและระดับทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนุน ควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลขนุน อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำในชุมชน เพื่อดำเนินการจัดอบรมผู้ปกครอง ครู ผู้นำชุมชนและคนในชุมชนชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาความรุนแรงโดยเริ่ม

ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้วิธีการพูดคุยกับเด็ก โดยเน้นการใช้เหตุผลมากกว่าการใช้ความรุนแรงในการลงโทษ คอยสอดส่องดูแล พูดคุยหรือเป็นที่ปรึกษาเมื่อเด็กมีปัญหา และควรมีการจัดกิจกรรมสำหรับวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นได้เข้ากลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และส่งเสริมการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นได้

เกษรชัย และหิมและอุทิศ สังขรัตน์ (2555) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะทางจิต ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และปัจจัยอิทธิพลความรุนแรงกับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะทางจิต ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และปัจจัยอิทธิพลความรุนแรงกับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,950 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมอาร์ เพื่อหาค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลของการวิจัยพบว่า ความคับข้องใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อิทธิพลความรุนแรงของเพื่อน อิทธิพลความรุนแรงของสื่อโทรทัศน์ อิทธิพลความรุนแรงของเกม และอิทธิพลความรุนแรงของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งความคับข้องใจ และอิทธิพลความรุนแรงของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนมากที่สุด

สังคม สุภรัตน์กุล (2556) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของเด็กวัยรุ่น จังหวัดหนองบัวลำภู

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบปัจจัยและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของเด็กวัยรุ่น ใช้รูปแบบการศึกษาแบบผสมทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่าในบริบทของการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ได้เกิดการพัฒนาและสร้างความทันสมัยให้กับสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ได้บั่นทอนทางวัฒนธรรมชุมชน ทำให้เด็กวัยรุ่นเจริญเติบโตท่ามกลางการรับรู้และการเลียนแบบตามวัฒนธรรมสมัยนิยมจากสื่อสาธารณะ การทะเลาะวิวาทได้ถูกตีค่าให้ความหมายเป็นการสร้างพื้นที่อำนาจต่อรองระหว่างกลุ่ม การจัดระเบียบสังคมของกลุ่มและคุณค่าศักดิ์ศรีของวัยรุ่น

องค์ประกอบของปัจจัยการทะเลาะวิวาทมี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การให้คุณค่าและความหมายของทะเลาะวิวาท 2) ประสบการณ์การทะเลาะวิวาท 3) การรับรู้การทะเลาะวิวาทภายในครอบครัว 4) ความมุ่งมั่นที่จะเป็นที่พึ่งของครอบครัว 5) ความไม่คาดหวังอนาคต

ตนเอง 6) พฤติกรรมส่วนบุคคล 7) พฤติกรรมการเลียนแบบ 8) การขัดเกลาทางสังคมโดยตรง 9) การขัดเกลาทางสังคมโดยอ้อมและ 10) บุคคลที่จะลดการทะเลาะวิวาท ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การทะเลาะวิวาท ของเด็กวัยรุ่น ประกอบด้วย 1) ทักษะต่อการทะเลาะวิวาท 2) การทะเลาะวิวาทของคนภายในครอบครัว 3) ความไม่คาดหวังอนาคต 4) พฤติกรรมส่วนบุคคล 5) พฤติกรรมการเลียนแบบ และ 6) การขัดเกลาทางสังคมโดยตรง

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์การทะเลาะวิวาทได้แก่ ประกอบด้วย การขัดเกลาทางสังคมโดยตรง พฤติกรรมส่วนบุคคล การทะเลาะวิวาทของครอบครัว ความไม่คาดหวังอนาคต และคาดหวังจะเป็นที่พึ่งของครอบครัว ทั้ง 5 ปัจจัยสามารถพยากรณ์พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของเด็กวัยรุ่นได้ร้อยละ 23.4

ผลการวิจัยนี้น่าจะนำไปใช้ในการกำหนดมาตรการในการเฝ้าระวังและเตือนภัยจากการรับรู้ การเข้าถึงและการเลียนแบบจากสื่อสาธารณะ สถาบันครอบครัวควรเป็นแบบอย่างที่ดีที่สร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงพฤติกรรมที่ดีที่สังคมยอมรับ ผ่านระบบการขัดเกลาทางสังคม โดยหลักธรรมะหรือคำสอนทางศาสนา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแผนงานโครงการร่วมกันนำไปสู่การกำหนดนโยบายในระดับภูมิภาคและระดับประเทศต่อไป

ณัฐภรณ์ โสภณทัต (2557) พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงกรณีศึกษาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยา ครอบครัวและชุมชน การคบเพื่อนที่กระทำผิดและปัจจัยค่านิยมการใช้ความรุนแรงในสถาบันมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง และเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสถาบันอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีหรือเคยมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ในการทะเลาะวิวาท จำนวน 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกค่าความถี่ ค่าอัตราส่วนร้อยละค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Independent t-test) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเชิงชั้น (Hierarchical multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านการคบเพื่อนที่กระทำผิด โดยวิเคราะห์ผ่านปัจจัยค่านิยมการใช้ความรุนแรงในสถาบันซึ่งส่งผลทำให้ปัจจัยทั้ง 2 ด้านนี้มีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวและชุมชน

เมื่อนำมาวิเคราะห์นั้นพบว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงแต่เมื่อนำมาวิเคราะห์ผ่านปัจจัยค่านิยมการใช้ความรุนแรงในสถาบัน นั้นพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว

และชุมชนไม่มีความสัมพันธ์ทางตรงแต่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง โดยปัจจัยทั้ง 3 ด้าน สามารถพยากรณ์ระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงกรณีศึกษาการทะเลาะวิวาทได้ร้อยละ 57.3 จากการศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (=2.77) และจากการศึกษาเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสถาบันอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน พบว่า ค่า p มีค่า 0.58 (มากกว่า 0.05) ระดับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในสถานศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดรัฐบาล (= 2.73) และเอกชน (= 2.78) จึงไม่มีความแตกต่าง

ประสิทธิ์ กุลบุญญา(2557) ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้งตามหลักพระพุทธศาสนา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งศึกษาแนวคิดเรื่องความขัดแย้ง, รูปแบบความขัดแย้ง และวิธีการจัดการความขัดแย้งตามหลักพระพุทธศาสนา การศึกษาพบว่า ความขัดแย้งเกิดจากสาเหตุหลัก คือ ตัณหา ทิฏฐิมานะและเหตุภายนอก คือ ข้อมูล ผลประโยชน์ความสัมพันธ์ชาติพันธุ์รูปแบบความขัดแย้งมีทั้งความขัดแย้งภายในตน ความขัดแย้งระหว่างบุคคล ความขัดแย้งด้านประโยชน์ ความขัดแย้งเรื่องอำนาจ ความขัดแย้งด้านทิฏฐิ และความขัดแย้งด้านชาติพันธุ์ ซึ่งวิธีการบริหารจัดการความขัดแย้งมีดังนี้ คือ เริ่มจากการจัดการความขัดแย้งในตนเองด้วยการเรียนรู้จิตตนเองและปรับแก้จิตให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์จัดสนิมภายในใจ (ปฐิสมละ) พยายามฟังตนเองให้ได้ตามหลักนาถกรรมธรรม และพยายามเอาชนะตนเองให้ได้คือวิธีการที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการขจัดความขัดแย้งในตนเอง จากนั้นก็จัดการความขัดแย้งระหว่างบุคคลโดยใช้หลักสาราณียกรรมโดยมีความปรารถนาเอื้อเฟื้อด้วยเมตตาจัดการพูดในสิ่งสร้างสรรค์เพื่อป้องกันและระงับความขัดแย้งจัดการความขัดแย้งในครอบครัวด้วยการบริหารทรัพย์สินในครอบครัวให้ลงตัวทั้งระดับส่วนตัว ครอบครัวและส่วนรวม และใช้ชีวิตร่วมกันด้วยหลักเมตตา ซึ่งแนวคิดในการขจัดความขัดแย้งทั่วไปเริ่มต้นด้วยความอดทน(ขันติ) ขจัดความขัดแย้งโดยกรอบอริยมรรคด้วยวิธีระงับปัญหาด้วยพยานและหลักฐานที่พร้อมหน้า(สัมมุขาวินัย) ใ้เสียข้างมาก(เขภุยยสิททาวินัย) วิธีการประนีประนอม(ติณวัตถารกะ) และวิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลาง

ธีระญา ปราบปราม (2557) ความรุนแรงในครอบครัว สิทธิส่วนตัว สิทธิที่รัฐต้องเหลียวแล

ความรุนแรงในครอบครัว เป็นเรื่องที่มีมาอยู่ช้านาน เพียงแต่สังคมไทยจัดให้เรื่องประเภทนี้อยู่แค่เพียงบุคคลในครอบครัว จนบางครั้งการท ร้ายกันทั้งทางกาย วาจา หรือจิตใจ จัดให้อยู่แค่ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก จนกระทั่งก้าวผ่านมาถึงยุคที่สิทธิและเสรีภาพของทุกคนได้รับการคุ้มครองมากขึ้น การเปิดเผยต่อสาธารณชนมีมากขึ้น จึงเป็นประเด็นปัญหาว่า ทุกคนต่างมีสิทธิที่จะไม่ถูกใครทำร้ายและคุณไม่มีสิทธิทำร้ายใคร แต่

ประเด็นที่ต้องจับตามองคือใครจะยื่นมือเข้าไปจัดการปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเหล่านั้น เพราะถ้าเป็นแค่คนธรรมดาด้วยกันก็ถือว่าเป็นเรื่องค่อนข้างส่วนตัว ซึ่งรัฐผู้ทำหน้าที่ดูแลพลเมืองของรัฐมีหน้าที่ต้องดูแลความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะ อาจเป็นการลดความรุนแรงระหว่างกันได้ไม่มากนัก

สิริภิญญา อินทรประเสริฐ (2557) ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับ พฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

การวิจัยเรื่องอิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษาพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาอิทธิพลของสื่อ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และสถิติทดสอบไค-สแควร์ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวของสถานพินิจเด็กและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร เพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน และการสนทนากลุ่มนักวิชาการด้านเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร 9 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่ศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกาย และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1.1 พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจาที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำ อันดับแรกคือพูดจาเยาะเย้ย ดุหมั่น ถากถางผู้อื่น รองลงมาคือใช้คำพูดที่มีลักษณะมุ่งร้ายให้คนอื่นได้รับผลกระทบบอบช้ำทางด้านจิตใจ และใช้คำพูดข่มขู่ คุกคามให้คนอื่นรู้สึกหวาดกลัวและรู้สึกไม่ปลอดภัย

1.2 พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกายที่กลุ่มตัวอย่างเคยกระทำ อันดับแรกคือเตะถีบบุคคลอื่น รองลงมาคือต่อย ตบ ตี หรือกระชากผู้อื่น และแข่งรถในทางสาธารณะ

1.3 แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรงแม้ว่าจะมีคนพูดถึงตนเองในแง่ไม่ดี ทำให้เสียหายทั้งที่

ไม่ใช่เรื่องจริง หรือถูกดูค่ว่ากล่าว พุดจาหยาบคาย หรือพุดจาให้ไม่พอใจโดยไร้เหตุผล หรือถูกทำร้ายร่างกาย โดยที่ไม่ทันตั้งตัว

2. อิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน และความรุนแรงที่อยู่ในสื่อ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

2.1 สื่อที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์อันดับแรกคือโทรทัศน์ รองลงมาคืออินเทอร์เน็ต และภาพยนตร์

2.2 เวลาที่เข้าชมสื่อแต่ละประเภทในหนึ่งวัน พบว่าสื่อที่มีการเข้าชมมาก ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยเข้าชมตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน

2.3 ความรุนแรงด้านภาพ และเสียงที่อยู่ในสื่อที่พบบ่อยเป็นอันดับแรกคือ ภาพยนตร์ รองลงมาคือโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ความรุนแรงด้านเนื้อหาที่อยู่ในสื่อที่พบบ่อยเป็นอันดับแรกคือโทรทัศน์ รองลงมาคือภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์

3. ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ เพศ อายุ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

3.1 เพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

3.2 อายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุในช่วง 10-12 ปี 13-15 ปี และ 16-18 ปี ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

3.3 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด

4. ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน สำหรับการศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น สื่อบุคคลภายในครอบครัว สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว และสถานการณ์ในชุมชน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

4.1 สื่อบุคคลภายในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ด้วยกันกับพ่อและแม่ และภายในครอบครัวไม่มีปัญหาความรุนแรง

4.2 สื่อบุคคลภายนอกครอบครัว พบว่าเพื่อนฝูงของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมความรุนแรง

4.3 สถานการณ์ในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่พบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาภายในชุมชน

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อิทธิพลของสื่อ ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พ้อยู่ระหว่าง 0.50 – 0.68) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พ้อยู่ระหว่าง 0.53 – 0.58) และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พ้อยู่ระหว่าง 0.50 – 0.56)

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

รอย (Roy, 1977 อ้างใน วราภรณ์ ธรรมะ, 2544) ได้ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ผู้ชายที่ก่อความรุนแรงขึ้นในครอบครัว โดยทำร้ายกายภรรยาจากทุกระดับชั้นฐานะ อายุ การศึกษา อาชีพ

การศึกษาเปรียบเทียบพบว่าร้อยละ 81 ของภรรยาผู้ที่ถูกทุบตีทำร้ายร่างกายมาจากบ้านเคยมีความรุนแรงมาก่อน และร้อยละ 33 ของผู้ชายผู้กระทำการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยาด้วยการเห็นพ่อทุบตีทำร้ายร่างกายแม่ในสมัยเด็ก ร้อยละ 45 ผู้ชายผู้ทำการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยาจะทำการทารุณกรรมลูก ๆ ด้วย ระหว่างคู่สมรส 3 ช่วง คือ ก่อนแต่งงาน หลังแต่งงาน 6 เดือน และหลังแต่งงาน 18 เดือน ผลการศึกษาพบว่าคู่สมรสทั้งชายและหญิงมีประสบการณ์ความก้าวร้าวในครอบครัวและต่อผู้อื่น โดยการเห็นบิดาตีมารดา มารดาตีบิดา เคยถูกบิดาหรือมารดาเมียนด้วยไม้เรียวหรือเข็มขัด ในช่วงที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาต้น มัธยมปลายและหลังจากมัธยมปลาย เคยตีบิดา ตีมารดา ตีพี่น้อง มีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น การมีประสบการณ์ก้าวร้าวในครอบครัวและต่อผู้อื่น ปรากฏว่าผู้ชายมีอัตราสูงกว่าผู้หญิง สำหรับพฤติกรรมก้าวร้าวระหว่างคู่สมรสที่ศึกษาในช่วงก่อนแต่งงานและหลังแต่งงาน 6 เดือน และหลังแต่งงาน 18 เดือน ได้แก่ ขว้างปาสิ่งของ ผลักหรือกระชาก ตบหน้า เตะ กัด ตีด้วยมือ ตีด้วยวัตถุ เมียน ขู่ด้วยมีดหรือปืน ผลการวิเคราะห์โดยให้การวิเคราะห์ถดถอย ปรากฏว่า พฤติกรรมก้าวร้าวต่อคู่สมรสสามารถทำนายได้ดีในหญิงมากกว่าชาย

เดลเบิร์ตเอลเลียต(Delbert S. Elliott, 2008, pp.38) ได้ศึกษาเรื่องความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชนประกอบด้วยหลายด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมในครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่อ่อนแอ การเลี้ยงดูและการติดตามที่ไม่มีประสิทธิภาพ สภาพการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว ตลอดจนการได้สัมผัสกับค่านิยม ทศนคติ และการตอบสนองทางอารมณ์ที่ส่งเสริมการใช้ความรุนแรงต่างๆ โดยผลการวิจัยว่าเด็กและเยาวชนที่เคยสัมผัสประสบการณ์ความรุนแรงมากกว่าคนปกติ

ถึง 40 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนสัมผัสนี้ หมายถึงความรุนแรงที่พบเห็นจริงและความรุนแรงที่อยู่ในสื่อโทรทัศน์ ซึ่งในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ดี และมีการดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดีจะอธิบายถึงความไม่เหมาะสมของความรุนแรงที่พบเห็นในโทรทัศน์เหล่านั้นโดยชี้แจงว่าขัดต่อหลักการคุณธรรมอย่างไร แต่ในครอบครัวที่การเลี้ยงดูไม่มีประสิทธิภาพและภาพและหลายๆ ครอบครัวที่พบว่าเด็กดูโทรทัศน์เพียงลำพัง ทำให้เด็กเหล่านั้นเข้าใจพฤติกรรมความรุนแรงพบในโทรทัศน์เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป และทำให้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมความรุนแรงได้อีก

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมในชุมชนมีผลพฤติกรรมความรุนแรงด้วยเนื่องจากมีโอกาสที่ทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และเกี่ยวข้องกับความรุนแรงได้โดยตรง อาทิการรวมกลุ่มเป็นแก๊ง การขยายของคดียกหมาย เครือข่ายกระจายยาเสพติด ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้เด็กได้สัมผัสประสบการณ์ความรุนแรงโดยตรง แต่ยังเป็นต้นแบบ (Role Model) และทำให้เด็กได้รับรางวัลเชิงบวกที่ได้รับจากกิจกรรมความรุนแรงเหล่านั้นด้วย ประกอบด้วยสถานะอื่นๆ ในชุมชน ได้แก่ การเลี้ยงดูโดยพ่อแม่เพียงคนเดียว การเลี้ยงดูที่ไม่มีประสิทธิภาพความรุนแรงในโรงเรียน อัตราการออกจากโรงเรียนกลางคันสูง อัตราการตั้งท้องของนักเรียนมัธยมศึกษาการกระทำร้ายร่างกาย อัตราการว่างงานสูง ล้วนเป็นตัวแปรเกื้อหนุนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

สาเหตุสำคัญอีกประการ คือ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวและการเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพไม่ได้เป็นเครื่องการันตีว่าจะไม่เกิดพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน แต่สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและกลุ่มเพื่อนเด็กคบด้วยมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับความรุนแรงก็อาจทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมความรุนแรงได้ เนื่องด้วยเมื่อเด็กได้อยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่อยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกัน จะทำให้อยากแสดงพฤติกรรมที่แปลกและไม่เหมือนใคร เพื่อให้เกิดการยอมรับในกลุ่มเพื่อนฝูง ซึ่งหากพฤติกรรมเหล่านั้นมีอำนาจเหนือ ความยับยั้งชั่งใจของเด็กก็ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและความรุนแรงได้ ซึ่งการป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวเป็นหลัก

นอกจากนี้ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาเสพติด และอาวุธปืน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงโดยพบว่าครอบครัวมีปัญหาการข่มขืนและคดีอาชญากรรม มักพบว่าผู้ปกครองเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ ยาเสพติด และอาวุธปืน

พรินซิลลาออฟเฟินฮอยและอลิซบูชาลเทอร์ (Priscilla Offenhufer and Alice Buchalter, 2011 อ้างใน วุฒิชัย เปี้ยแดง, 2555) ได้ศึกษาเรื่องความรุนแรงในเยาวชน ผลการศึกษา

พบว่าสื่อภาพยนตร์และเกมความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเยาวชน โดยเฉพาะครอบครัวยากจนที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่เลี้ยงดูลูก เนื่องจากแม้แต่ทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัว ทำให้เยาวชนรับชมความรุนแรงที่อยู่ในภาพยนตร์โดยไม่มีผู้คอยให้อธิบายถึงความถูกต้องด้านจริยธรรม ทำให้เนื้อหา และพฤติกรรมความรุนแรงเหล่านั้นส่งผลให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเห็นว่าพฤติกรรมแสดงผ่านสื่อเหล่านั้นเป็นตัวอย่างที่ดี

Havemann และ Lehtinen (1990 อ้างใน เรืองรวี เกตุผล, 2546) ศึกษาสาเหตุของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว พบว่า สาเหตุของความรุนแรงเกิดจากการดื่มสุรา ความหึงหวง และอารมณ์นำไปสู่การฆาตกรรมได้ ซึ่งผู้ที่กระทำรุนแรงมีลักษณะหนีสังคม เก็บตัว ไม่มีสัมพันธภาพกับภายนอกและถูกกระตุ้น โดยภรรยาที่ต้องการพึ่งพิงสูง กังวลเกี่ยวกับชีวิตคู่ที่ภรรยา ยึดติดสามีทั้งด้านเศรษฐกิจและอารมณ์ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กระทำรุนแรงมีลักษณะส่วนตัวที่มีความเชื่อมั่นต่ำ วุฒิภาวะต่ำ ขาดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งถูกปลดปล่อยออกมาในลักษณะไม่เป็นมิตรโดยการตีภรรยา ผู้กระทำถูกสอนให้แสดงความโกรธออกมาโดยมีความเชื่อผิด ๆ ในอำนาจพลังของตนเอง

Gilbert J. Botvin Kenneth W. Griffin และ Tracy Diaz Nichols (บทคัดย่อ : 2549) ได้ศึกษาการป้องกันไม่ให้เยาวชนใช้ความรุนแรงและการกระทำผิดกฎหมายในโรงเรียนด้วยวิธีการให้ความรู้พื้นฐาน พบว่า ความรุนแรงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของวัยรุ่นในประเทศสหรัฐอเมริกา การใช้สารเสพติดและความรุนแรงมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่นและปรากฏว่ามีสาเหตุที่คล้ายคลึงกัน การศึกษาในปัจจุบันการตรวจสอบและวิธีการป้องกันที่ครอบคลุมการกำหนดพื้นที่เป้าหมายของกลุ่มเสี่ยงแต่ละระดับและปัจจัยป้องกัน โดยพบว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันการสูบบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนในโรงเรียน การกระทำผิด การใช้ยาที่ผิดกฎหมาย การใช้ความรุนแรงลดลง การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คน ได้รับการสุ่มการแทรกแซงและการควบคุมเงื่อนไข จาก 20 โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการ โปรแกรมป้องกันทักษะชีวิตการฝึกอบรมรวมทั้งวัสดุที่มุ่งเน้นไปที่ความรุนแรงและการจัดการความโกรธและทักษะในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ข้อมูลการสำรวจรวบรวมจากนักเรียน 4,858 คน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนที่จะมีการศึกษาวิจัย 3 เดือน และหลังจากใช้โปรแกรมการป้องกันผลการศึกษาพบว่า ความรุนแรงและการกระทำผิดสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการลดลง โดยพบว่าสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมมีพฤติกรรมทั้งทางกาย วาจาก้าวร้าวและการกระทำผิดที่ลดลง ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าวิธีการป้องกันในโรงเรียนจะส่งผลต่อนักเรียนทำให้นักเรียนไม่สูบบุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการใช้ยาที่ผิดกฎหมายลดลงและยังสามารถป้องกันความรุนแรงและการกระทำผิดที่จะเกิดขึ้นได้

Kathryn A. Brookmeyer , Kostas A. Fanti และ Christopher C. Henrich (2011)

ศึกษาการศึกษาปัจจัยแวดล้อมของการใช้ความรุนแรงของนักเรียน ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาระยะยาวแห่งชาติของสุขภาพวัยรุ่น การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาปัจจัยต่างๆ ของพ่อแม่ผู้ปกครองและโรงเรียนเกี่ยวกับข้อกับการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในของนักเรียน จากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนจำนวน 6,397 คน (เพศ หญิง 54% เพศชาย 46 %) จาก 125 โรงเรียน การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาผลกระทบหลักและการโต้ตอบของผู้ปกครองซึ่งส่งผลเชื่อมโยงมายังโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นกำแพงในการหยุดพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียน ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการใช้ความรุนแรงและแสดงความรู้สึกเชื่อมต่อไปยังโรงเรียนของพวกเขา มีพฤติกรรมความรุนแรงที่ลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการรู้สึกการใช้ความรุนแรง

Christopher J. Ferguson, Claudia San Miguel, Richard D. Hartley (2009)

ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ความรุนแรงและความก้าวร้าวของเยาวชน : อิทธิพลของครอบครัว, เพื่อน, ซิมเสร์และสื่อความรุนแรง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 603 คน ส่วนใหญ่ชาวสเปนและโปรตุเกส อายุระหว่าง 10-14 ปี และผู้ปกครองของเด็ก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ความรุนแรงและความก้าวร้าวของเยาวชน : อิทธิพลของครอบครัว, เพื่อน, ซิมเสร์และสื่อความรุนแรง คือการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่สอดคล้องกันสำหรับความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมากที่สุด

Karen Slovak, Karen Carlson และ Linda Helm (2007)

การศึกษาอิทธิพลของความรุนแรงในครอบครัวเกี่ยวกับทัศนคติเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า การศึกษานี้เป็นการศึกษาผลกระทบของการเปิดรับทัศนคติความรุนแรงเกี่ยวกับเยาวชนที่มีต่อความรุนแรงและการใช้อาวุธปืน เยาวชนในชนบทที่ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับการสัมผัสของพวกเขาไปสู่ความรุนแรงในบ้าน โรงเรียนและอื่น ๆ จากทัศนคติของพวกเขาที่มีต่อการใช้อาวุธปืนและความรุนแรง ผลการวิจัยพบเยาวชนได้สัมผัสกับจำนวนเงินจำนวนมากส่งผลต่อความรุนแรงในแง่คิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดขึ้นในโรงเรียน ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าทัศนคติที่มีต่อการใช้ความรุนแรงและการใช้อาวุธปืนได้รับอิทธิพลมาจากความรุนแรงในบ้านและเป็นเพศชาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 3,250 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำนวน 357 คน โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจากสูตรยามานะ (Yamane 1988, อ้างถึงใน กัญนิษฐา แซ่ว่อง 2556 : 46-47) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+(Ne^2)}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของกลุ่มประชากร
 E = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้
 ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ แทนค่าใน

สูตร

$$n = \frac{3250}{1+3250(0.05^2)}$$

$$n = 357 \text{ คน}$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 **ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาของนักเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา รายได้ต่อเดือนของบิดา รายได้ต่อเดือนของมารดา

3.1.2 **ปัจจัยทางสังคม** ได้แก่ หนี้สินในครอบครัว การใช้เครื่องเค็มแอลกอฮอล์ของบิดา การใช้เครื่องเค็มแอลกอฮอล์ของมารดา การเล่นเกมพนันของบิดา การเล่นเกมพนันของมารดา ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา การเลี้ยงดูของบิดามารดา

3.1.3 **ปัจจัยทางจิตวิทยา** ได้แก่ ความเครียดภายในครอบครัว

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรุนแรงในครอบครัว

3.3 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.3.1 ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การทุบตี ทำร้ายร่างกายของคนในครอบครัว โดยเป็นการกระทำด้วยความตั้งใจ หรือการกระทำที่ถูกรับรู้ว่าตั้งใจ หรือการกระทำที่ถูกรับรู้ว่าตั้งใจ และมีความหมายครอบคลุม 2 ด้าน ดังนี้

3.3.2 การทำร้ายด้านจิตใจ หมายถึง การใช้วาจาว่าด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย การใช้คำพาดพิง ดุแกลน คำว่าให้เสียหาย รวมถึงการข่มขู่ ทำร้าย และทำลายข้าวของทรัพย์สินต่างๆ เพื่อให้เกิดผลกระทบทางจิตใจ ทำให้เกิดความสะเทือนใจชอกช้ำ

3.3.3 การทำร้ายร่างกาย หมายถึง การทำร้ายร่างกายที่ก่อให้เกิดผลบาดเจ็บทางร่างกาย ทั้งในระดับเล็กน้อยจนถึงระดับรุนแรงหรืออาจถึงแก่ความตาย โดยการใช้หรือไม่ใช้อาวุธ เช่น การตบตี ตะแคง ทูบ ผลัก หรือใช้สิ่งของที่จับฉวยมาได้ในขณะนั้นขว้างปา รวมถึงการใช้อาวุธ เช่น มีด ดาบ ปืน หรือใช้วัตถุที่สามารถใช้เป็นอาวุธได้

3.3.4 ความเครียด หมายถึง ภาวะของอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลที่ต้องเผชิญปัญหาต่างๆ และทำให้รู้สึกถูกกดดัน ไม่สบายใจ วุ่นวายใจ กลัว วิตกกังวล ตลอดจนถูกบีบบังคับ เมื่อบุคคลรับรู้หรือประเมินว่ามีปัญหาเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ถูกคุกคามจิตใจ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จะส่งผลให้มีภาวะสมดุลของร่างกายเสียไป

3.3.5 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องศึกษา โดยแบบสอบถามดังกล่าว แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพี่น้อง ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา บิดาของท่านประกอบอาชีพ มารดาของท่านประกอบอาชีพ รายได้ของบิดา รายได้ของมารดา หนี้สินในครอบครัว การใช้เครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ของบิดา การใช้เครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ของมารดา การเล่นเกมพนันของบิดา การเล่นเกมพนันของมารดา ในครอบครัวของท่านมีปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา บิดามารดาของท่านเลี้ยงดูลูกโดยวิธีใดสมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงสมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่ สมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมนาน 20 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check lists)

ตอนที่ 2 ความเครียดภายในครอบครัว มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating scale) แบบกำหนดข้อคำถาม 3 ระดับ ดังนี้

ใช่	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่แน่ใจว่าตรงกับความเป็นจริงหรือไม่
ไม่ใช่	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง

ให้ผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จะได้คะแนน 3 2 และ 1 ตามลำดับ

โดยใช้เกณฑ์ในการการแปรความหมายคะแนนของความเครียด ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแบ่งระดับความเครียดเป็น 3 ระดับ โดยมีความกว้างของชั้นดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์.2538:9)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{ความสูง} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย	2.34 -3.00	อยู่ในระดับความเครียดมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.67 – 2.33	อยู่ในระดับความเครียดปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.66	อยู่ในระดับความเครียดน้อย

ส่วนที่ 2 ความรุนแรงในครอบครัว

ตอนที่ 1 การทำร้ายทางด้านจิตใจมีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating scale) แบบกำหนดข้อคำถาม 3 ระดับ ดังนี้

ใช่	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่แน่ใจว่าตรงกับความเป็นจริงหรือไม่
ไม่ใช่	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง

ให้ผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จะได้คะแนน 3 2 และ 1 ตามลำดับ

โดยใช้ เกณฑ์ในการการแปรความหมายคะแนนของความรุนแรงในครอบครัว ด้านการทำร้ายด้านจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแบ่งระดับความรุนแรงในครอบครัว ด้านการทำร้ายจิตใจ เป็น 3 ระดับ โดยมีความกว้างของชั้นดังนี้(วิเชียร เกตุสิงห์.2538:9)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{ความสูง} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-1}{3} \end{aligned}$$

	=	0.66	
คะแนนเฉลี่ย	2.34 -3.00		อยู่ในระดับความรุนแรงมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.67 – 2.33		อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.66		อยู่ในระดับความรุนแรงน้อย

ตอนที่ 2 การทำรายทางด้านจิตใจมีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating scale) แบบกำหนดข้อคำถาม 3 ระดับ ดังนี้

ใช่	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่แน่ใจว่าตรงกับความเป็นจริงหรือไม่
ไม่ใช่	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง

ให้ผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จะได้คะแนน 3 2 และ 1 ตามลำดับ

โดยใช้เกณฑ์ในการการแปรความหมายคะแนนของความรุนแรงในครอบครัว ด้านการทำร้ายร่างกาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแบ่งระดับความรุนแรงในครอบครัว ด้านการทำร้ายร่างกาย เป็น 3 ระดับ โดยมีความกว้างของชั้นดังนี้(วิเชียร เกตุสิงห์.2538:9)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{ความสูง} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย	2.34 -3.00		อยู่ในระดับความรุนแรงมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.67 – 2.33		อยู่ในระดับความรุนแรงปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.66		อยู่ในระดับความรุนแรงน้อย

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือขึ้นเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

5.2 กำหนดกรอบแนวคิดในงานวิจัย และกำหนดนิยามศัพท์เพื่อสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา

5.3 สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามศัพท์ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

5.4 นำแบบสอบถามที่ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่โรงเรียนอื่น จำนวน 30 คน

5.5 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีของสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 แล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายได้ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับเท่ากับ .413 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

6.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

6.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้เทียบสัดส่วนไว้ รวมทั้งสิ้น 357 คน เมื่อได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

6.3 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาคีย์ข้อมูลจนครบจำนวน และนำไปวิเคราะห์ผลทางสถิติต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามสถิติในการวิจัย ดังนี้

7.1 วิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

7.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

7.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

7.2.1 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970)

7.2.2 ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับคำถาม(Index of Item – Objective Congruence : IOC)

7.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

7.3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยที่ส่งผลต่อความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน จังหวัดภูเก็ตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางแบบเดียว (One –way ANOVA) ในกรณีที่ทดสอบตัวแปรมากกว่าสองระดับ

7.3.2 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ทดสอบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของเชฟเฟ้ (Scheffe)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามขอบข่ายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ต

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความเครียดภายในครอบครัว

ส่วนที่ 2 ความรุนแรงในครอบครัว

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การทำร้ายทางด้านจิตใจ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การทำร้ายทางด้านร่างกาย

1.3 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัย ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$S.D.$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน กลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติการแจกแจง t

F แทน ค่าสถิติการแจกแจง F

P แทน ความน่าจะเป็น

SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง

MS แทน ค่าความแปรปรวน

Df แทน ค่าระดับชั้นแห่งความอิสระ

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 ข้อมูลทั่วไป

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพี่น้อง ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา การประกอบอาชีพของบิดา การประกอบอาชีพของมารดา รายได้ของบิดา รายได้ของมารดา หนี้สินในครอบครัว การใช้เครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ของบิดา การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของมารดา การเล่นเกมพนันของบิดา การเล่นเกมพนันของมารดา ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดา การเลี้ยงดูลูกของบิดา มารดา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงของสมาชิกในครอบครัว การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่ ของสมาชิกในครอบครัว การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมของสมาชิกในครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (n=357)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	203	56.86
	หญิง	154	43.14
อายุ	12 ปี	23	6.44
	13 ปี	45	12.61
	14 ปี	83	23.25
	15 ปี	48	13.45
	16 ปี	75	21.01
	17 ปี	45	12.61
	18 ปี	38	10.64

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=357)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	58	16.25
มัธยมศึกษาปีที่ 2	59	16.53
มัธยมศึกษาปีที่ 3	59	16.53
มัธยมศึกษาปีที่ 4	60	16.81
มัธยมศึกษาปีที่ 5	60	16.81
มัธยมศึกษาปีที่ 6	61	17.09
จำนวนพี่น้อง		
1 คน	85	23.81
2 คน	185	51.82
3 คน	57	15.97
4 คน	12	3.36
5 คน	10	2.80
ไม่มี	8	2.24
ระดับการศึกษาของบิดา		
ชั้นประถมศึกษา	24	6.72
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	5.60
มัธยมศึกษาตอนปลาย	49	13.73
ระดับ ปวช. ปวส.	61	17.09
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	199	55.74
อื่นๆ	4	1.12
ระดับการศึกษาของบิดา		
ชั้นประถมศึกษา	24	6.72
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	4.48
มัธยมศึกษาตอนปลาย	54	15.13
ระดับ ปวช. ปวส.	62	17.37

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=357)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของบิดา (ต่อ)		
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	194	54.34
อื่นๆ	7	1.96
การประกอบอาชีพของบิดา		
ไม่ประกอบอาชีพ	5	1.40
ค้าขาย	74	20.73
รับจ้าง	103	28.85
รับราชการ	62	17.37
เกษตรกร	13	3.64
รัฐวิสาหกิจ	14	3.92
อื่นๆ	86	24.09
การประกอบอาชีพของมารดา		
ไม่ประกอบอาชีพ	9	2.52
ค้าขาย	132	36.97
รับจ้าง	88	24.65
รับราชการ	46	12.89
เกษตรกร	5	1.40
รัฐวิสาหกิจ	11	3.08
อื่นๆ	66	18.49
รายได้ของบิดา		
น้อยกว่า 10,000 บาท	66	18.49
10,001-30,000 บาท	148	41.46
30,001-60,000 บาท	100	28.01
มากกว่า 60,000 บาท	35	9.80
ไม่มีรายได้	8	2.24

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=357)	ร้อยละ
รายได้ของมารดา		
น้อยกว่า 10,000 บาท	84	23.53
10,001-30,000 บาท	144	40.34
30,001-60,000 บาท	93	26.05
มากกว่า 60,000 บาท	26	7.28
ไม่มีรายได้	10	2.80
หนังสือในครอบครัวยุ		
มี	145	40.62
ไม่มี	146	40.90
ไม่ทราบ	65	18.21
ไม่ตอบ	1	.28
การใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา		
ไม่เคย	123	34.45
นานๆ ครั้ง	198	55.46
เป็นประจำ	36	10.08
การใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา		
ไม่เคย	267	74.79
นานๆ ครั้ง	85	23.81
เป็นประจำ	5	1.40
การเล่นการพนันของบิดา		
ไม่เคย	276	77.31
นานๆ ครั้ง	73	20.45
เป็นประจำ	8	2.24

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=357)	ร้อยละ
การเล่นการพนันของมารดา		
ไม่เคย	291	81.51
นานๆ ครั้ง	60	16.81
เป็นประจำ	6	1.68
ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดา		
ไม่เคย	310	86.83
นานๆ ครั้ง	34	9.52
เป็นประจำ	13	3.64
วิธีการเลี้ยงดูลูกของบิดามารดา		
ปล่อยปละละเลย	16	4.48
เข้มงวดกวดขัน	44	12.32
ใช้ระเบียบโดยการตี	28	7.84
อารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอน	51	14.29
รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ	206	57.70
อื่นๆ	12	3.36
การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงของสมาชิกในครอบครัว		
ไม่เคย	5	1.40
นานๆ ครั้ง	100	28.01
เป็นประจำ	252	70.59
การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัว		
ไม่เคย	85	23.81
นานๆ ครั้ง	189	52.94
เป็นประจำ	83	23.25

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=357)	ร้อยละ
การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมส์มาชิกของสมาชิกใน		
ครอบครัว		
ไม่เคย	53	14.85
นานๆ ครั้ง	181	50.70
เป็นประจำ	120	33.61
ไม่ตอบ	3	.84
รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.1 จากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ตจำนวน 357 คน ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.86 ส่วนใหญ่อายุ 14 ปี ร้อยละ 23.25 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 17.09 จำนวนพี่น้อง 2 คน ร้อยละ 51.82 ระดับการศึกษาของบิดา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.74 ระดับการศึกษาของมารดา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.34 บิดาประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 28.85 มารดาประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 36.97 รายได้ของบิดา 10,001-30,000 บาท ร้อยละ 41.46 รายได้ของมารดา 10,001-30,000 บาท ร้อยละ 40.34 หนี้สินในครอบครัว ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 40.90 การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของบิดา นานๆ ครั้ง ร้อยละ 55.46 การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของมารดา ไม่เคย ร้อยละ 74.79 บิดาส่วนใหญ่ไม่เคยเล่นการพนัน ร้อยละ 77.31 มารดาไม่เคยเล่นการพนัน ร้อยละ 81.51 ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา มารดา ไม่มีปัญหา ร้อยละ 86.83 การเลี้ยงดูลูกของบิดา มารดา ส่วนใหญ่เลี้ยงดูด้วยการรับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ ร้อยละ 57.70 การใช้สื่อและเทคโนโลยีส่วนใหญ่ใช้เพื่อความบันเทิงเป็นประจำ ร้อยละ 70.59 ใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยเพื่อหาเพื่อนใหม่นานๆ ครั้ง ร้อยละ 52.94 ส่วนการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมส์ของสมาชิกในครอบครัวนานๆ ครั้ง ร้อยละ 50.70

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน
โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ตจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความเครียดภายในครอบครัวความรุนแรงภายในครอบครัวการทำร้ายด้านร่างกายและการทำร้ายด้านจิตใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงรายละเอียดดังตารางที่ 4.2-4.4

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน
โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ด้านความเครียดภายในครอบครัว
แยกเป็นรายข้อ ดังนี้

ความเครียดภายในครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นจริง
1. ท่านรู้สึกไม่พอใจเมื่อสมาชิกบางคนในครอบครัวสั่งให้ทำงานภายในบ้าน	1.67	.702	ปานกลาง
2. ท่านรู้สึกไม่พอใจในพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การแต่งกายของสมาชิกในครอบครัว	1.29	.573	น้อย
3. ท่านรู้สึกไม่ค่อยสบายใจเมื่อสมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน	1.24	.569	น้อย
4. ท่านรู้สึกไม่ค่อยสบายใจเมื่อสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปากเสียงกัน	1.71	.459	ปานกลาง
5. ท่านรู้สึกว่าสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปากเสียงกันและถึงขั้นใช้กำลังทำร้ายร่างกาย	1.27	.594	น้อย
6. ท่านรู้สึกว่าสมาชิกในครอบครัวของท่านมักไม่ได้รับบริการยอมรับจากเพื่อนบ้าน	1.19	.502	น้อย
7. ท่านรู้สึกว่าครอบครัวของท่านมีปัญหาในเรื่องการได้รับประโยชน์จากพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เรื่องทรัพย์สินหรือมรดกต่างๆไม่เท่าเทียมกัน	1.17	.408	น้อย

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ความเครียดภายในครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นจริง
8. ท่านรู้สึกว่สมาชิกครอบครัวของท่านได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อได้ไม่เท่าเทียมกัน	1.20	.477	น้อย
9. ท่านรู้สึกว่เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีปัญหาทะเลาะวิวาทกันจะมีผลกระทบต่อท่านโดยจะทำให้ท่านถูกค่าหรือตำหนิโดยไม่มีเหตุผล	1.50	.698	น้อย
10. ท่านรู้สึกว่บ้านของท่านไม่มีความสุข	1.20	.471	น้อย
รวม	1.34	.266	น้อย

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ตด้านความเครียดภายในครอบครัว ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.34$, S.D. = .266)

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ด้านความรุนแรงภายในครอบครัว แยกเป็นรายข้อ ดังนี้

การทำร้ายด้านจิตใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นจริง
1. สมาชิกในครอบครัวของท่านไม่ค่อยเชื่อฟัง ผู้ปกครองหรือบิดา-มารดา โดยการนั่งเฉยเอาหูทวนลมเมื่อมีการว่ากล่าวตักเตือน	1.40	.599	น้อย
2. เมื่อมีความขัดแย้งขึ้นในครอบครัวจะมีสมาชิกที่เป็นคู่ขัดแย้งจะขัดแย้งกันอย่างรุนแรง	1.22	.492	น้อย
3. สมาชิกในครอบครัวมักมีปากเสียงกันเป็นประจำ	1.28	.551	น้อย
4. เมื่อเกิดข้อขัดแย้งขึ้นมักมีการใช้เสียงดังเข้าข่มมากกว่าการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	1.33	.615	น้อย
5. ในครอบครัวของท่านมีการพูดประชดประชันดูถูกมีการด่าว่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย	1.28	.571	น้อย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การทำร้ายด้านจิตใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นจริง
6. เมื่อสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการมักมีการพุดู่อามาตหรือประชดประชัน	1.14	.431	น้อย
7. เมื่อสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการมักมีการพุดู่อจะดี หรือพุดู่อจะขว่างสิ่งของใส่โดยไม่มีสิ่งของอยู่ในมือ	1.12	.374	น้อย
8. ความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัวมักถูกแสดงออกด้วยการทูปทำลายข้าวของ	1.12	.356	น้อย
9. ความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัวมักถูกแสดงโดยการประชดประชัน	1.29	.565	น้อย
10. เมื่อเกิดความขัดแย้งในครอบครัวสมาชิกแสดงความกังวลใจ	1.87	.856	ปานกลาง
รวม	1.30	.305	น้อย

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ตด้านความรุนแรงการทำร้ายจิตใจภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.30, S.D. = .305$)

ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน
โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ด้านความรุนแรงภายในครอบครัว
แยกเป็นรายข้อ ดังนี้

การทำร้ายทางด้านร่างกาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นจริง
1. สมาชิกภายในครอบครัวของท่านเมื่อมีความ ขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อไม่ได้ตามที่ตนต้องการมักมีการ แสดงออกโดยการขว้างปาสิ่งของใส่ฝ่ายตรงข้าม	1.11	.405	น้อย
2. สมาชิกภายในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการผลัก หรือการมุดกระชาก	1.10	.338	น้อย
3. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการตบ การตี	1.13	.422	น้อย
4. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการเตะ การชก	1.11	.396	น้อย
5. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการตี หรือ ใช้วัตถุทำร้าย	1.08	.322	น้อย
6. เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้งจะมีสมาชิก บางคนพยายามใช้อาวุธเพื่อการข่มขู่ฝ่ายตรงข้าม	1.04	.234	น้อย
7. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังทำร้ายด้วยอาวุธ เป็นสิ่งที่สมาชิกในครอบครัวของท่านบางคน ใช้	1.05	.280	น้อย
8. สมาชิกในครอบครัวใช้กำลังทำร้ายจนสมาชิกใน ครอบครัวบาดเจ็บ บาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ชีวิต	1.03	.209	น้อย
9. สมาชิกในครอบครัวใช้อาวุธทำร้ายจนสมาชิกใน ครอบครัวถึงแก่ชีวิต	1.03	.196	น้อย
10. เมื่อเกิดความขัดแย้งกันสมาชิกในครอบครัวเคย ใช้ยานพาหนะเกี่ยวชนคนในครอบครัว	1.04	.266	น้อย
รวม	1.07	.213	น้อย

จากตารางที่ 4.4พบว่า พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ตด้านความรุนแรงการทำร้ายด้านร่างกาย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.07, S.D. = .213$)

2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพี่น้อง ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา การประกอบอาชีพของบิดา การประกอบอาชีพของมารดา รายได้ของบิดา รายได้ของมารดา หนี้สินในครอบครัว การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของบิดา การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของมารดา การเล่นการพนันของบิดา การเล่นการพนันของมารดา ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา การเลี้ยงดูลูกของบิดามารดา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงของสมาชิกในครอบครัว การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัว การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมส์ของสมาชิกในครอบครัว

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ

ด้าน	เพศ	n	Mean	S.D.	t	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ชาย	203	13.22	3.16	1.241	.216
	หญิง	154	12.82	2.89		
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ชาย	203	10.93	2.40	1.256	.036*
	หญิง	154	10.45	1.67		

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุ

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้าย ทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	155.068	6	25.845	2.874	.010**
	ภายในกลุ่ม	3147.123	350	8.992		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้าย ทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	59.487	6	9.914	2.234	.040*
	ภายในกลุ่ม	1553.612	350	4.439		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุโดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	อายุ 13 ปี กับ 16 ปี	-1.19	.036*
	อายุ 14 ปี กับ 18 ปี	2.00	.001***
	อายุ 15 ปี กับ 18 ปี	-1.47	.025*
	อายุ 16 ปี กับ 18 ปี	-2.13	.000***
	อายุ 17 ปี กับ 18 ปี	-1.58	.017*
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	อายุ 14 ปี กับ 15 ปี	1.00	.009**
	อายุ 14 ปีกับ 16 ปี	.00	.049*
	อายุ 15 ปี กับ 17 ปี	-.93	.033*
	อายุ 15 ปี กับ 18 ปี	-1.35	.003**
	อายุ 16 ปี กับ 18 ปี	-1.01	.017*

จากตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัย อายุ จำแนกรายด้าน พบว่า ครอบครัวยุของนักเรียนที่มีอายุ 14 ปี กับ 18 ปี และอายุ 16 ปี กับ 18 ปี มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครอบครัวยุของนักเรียนที่มีอายุ 13 ปี กับ 16 ปี อายุ 15 ปี กับ 18 ปี และอายุ 17 ปี กับ 18 ปี มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครอบครัวยุของนักเรียนที่มีอายุ 14 ปี กับ 15 ปี และอายุ 15 ปี กับ 18 ปี มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครอบครัวยุของนักเรียนที่มีอายุ 14 ปี กับ 16 ปี อายุ 15 ปี กับ 17 ปี และอายุ 16 ปี กับ 18 ปี มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวยุของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้าย ทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	162.112	5	32.422	3.624	.003**
	ภายในกลุ่ม	3140.078	351	8.946		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้าย ทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	92.857	5	18.571	4.288	.001***
	ภายในกลุ่ม	1520.241	351	4.331		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครอบครัวยุของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายและจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเกล้าวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษาโดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ม.1 กับ ม.2	-1.38	.013*
	ม.1 กับ ม.4	-1.32	.017*
	ม.1 กับ ม.5	-1.21	.029*
	ม.2 กับ ม.6	1.73	.002**
	ม.3 กับ ม.6	1.20	.028*
	ม.4 กับ ม.6	1.67	.002**
	ม.5 กับ ม.6	1.55	.005**
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ม.2 กับ ม.3	1.42	.000***
	ม.2 กับ ม.4	1.31	.001***
	ม.2 กับ ม.5	.86	.025*
	ม.3 กับ ม.6	-1.15	.003**
	ม.4 กับ ม.6	-1.03	.007**

จากตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยระดับการศึกษา จำแนกตามรายด้าน พบว่า ครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามจำนวนพี่น้อง

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	59.263	4	14.816	1.612	.171
	ภายในกลุ่ม	3162.324	344	9.193		
	รวม	3221.587	348			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	17.856	4	4.464	.965	.427
	ภายในกลุ่ม	1591.416	344	4.626		
	รวม	1609.272	348			

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	145.536	5	29.107	3.237	.007**
	ภายในกลุ่ม	3156.655	351	8.993		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	74.755	5	14.951	3.411	.005**
	ภายในกลุ่ม	1538.343	351	4.383		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครอบครัวยังของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวยังของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดาโดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย	Sig.
การทำร้าย ทางด้านจิตใจ	ชั้นประถมศึกษา กับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	1.53	.041*
	ชั้นประถมศึกษา กับ ระดับ ปวช. ปวส.	2.10	.004**
	ชั้นประถมศึกษา กับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2.38	.000***
	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	-1.14	.041*
การทำร้าย ทางด้านร่างกาย	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับ ระดับ ปวช. ปวส.	1.30	.001***
	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1.35	.000***

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยระดับการศึกษาของบิดา จำแนกตามรายด้าน พบว่า ครอบครัวยังของนักเรียนที่บิดาสําเร็จการศึกษาต่างกันมีความรุนแรงในครอบครัวยังด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001และ.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเกล้าวิทยาลัย
จังหวัดจังหวัดภูเกล้า จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	103.445	5	20.689	2.270	.047*
	ภายในกลุ่ม	3198.746	351	9.113		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	31.324	5	6.265	1.390	.227
	ภายในกลุ่ม	1581.774	351	4.506		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเกล้าวิทยาลัย
จังหวัดภูเกล้า จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดาโดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig.
การทำร้าย ทางด้านจิตใจ	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1.31	.005**
	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับ อื่นๆ	2.43	.046*

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยระดับการศึกษาของมารดา จำแนกตามรายด้าน พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครอบครัวของนักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย กับ อื่นๆ มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการประกอบอาชีพของบิดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	72.892	6	12.149	1.317	.249
	ภายในกลุ่ม	3229.298	350	9.227		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	31.015	6	5.169	1.144	.336
	ภายในกลุ่ม	1582.083	350	4.520		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการประกอบอาชีพของมารดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	104.031	6	17.339	1.897	.080
	ภายในกลุ่ม	3198.159	350	9.138		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	38.667	6	6.444	1.433	.201
	ภายในกลุ่ม	1574.431	350	4.498		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ครอบครัวยุคของนักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพต่างกัน ต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามรายได้ของบิดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	95.015	4	23.754	2.607	.036*
	ภายในกลุ่ม	3207.175	352	9.111		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	24.032	4	6.008	1.331	.258
	ภายในกลุ่ม	1589.066	352	4.514		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ครอบครัวยุคของนักเรียนที่มีรายได้ของบิดาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามรายได้ของบิดา โดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	น้อยกว่า 10,000 บาท กับ	1.42	.003**
	30,001 – 60,000 บาท		
	10,001 – 30,000 บาท กับ	.84	.032*
	30,001 – 60,000 บาท		

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยรายได้ของบิดา จำแนกตามรายด้าน พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่บิดามีรายได้ของน้อยกว่า 10,000 บาท กับ บิดาที่มีรายได้ 30,001 – 60,000 บาท มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครอบครัวของนักเรียนที่บิดาที่มีรายได้ 10,001 – 30,000 บาท กับ บิดาที่มีรายได้ 30,001 – 60,000 บาท มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามรายได้ของมารดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	50.652	4	12.663	1.371	.244
	ภายในกลุ่ม	3251.539	352	9.237		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	16.092	4	4.023	.887	.472
	ภายในกลุ่ม	1597.007	352	4.537		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีรายได้ของมารดาต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามหนี้สินในครอบครัว

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	9.401	2	4.700	.505	.604
	ภายในกลุ่ม	3288.585	353	9.316		
	รวม	3297.986	355			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3.235	2	1.617	.355	.702
	ภายในกลุ่ม	1609.336	353	4.559		
	รวม	1612.570	355			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีหนี้สินในครอบครัวต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	.470	2	.235	.025	.975
	ภายในกลุ่ม	3301.721	354	9.327		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	8.175	2	4.087	.902	.407
	ภายในกลุ่ม	1604.923	354	4.534		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	45.264	2	22.632	2.460	.087
	ภายในกลุ่ม	3256.927	354	9.200		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3.523	2	1.762	.387	.679
	ภายในกลุ่ม	1609.575	354	4.547		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดาต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการเล่นการพนันของบิดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	59.376	2	29.688	3.241	.040*
	ภายในกลุ่ม	3242.814	354	9.160		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2.524	2	1.262	.277	.758
	ภายในกลุ่ม	1610.574	354	4.550		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ครอบครัวยุคของนักเรียนที่มีบิดาการเล่นการพนันต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ทวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการเล่นการพนันของบิดา โดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ไม่เคย กับ นานๆ ครั้ง	- .79	.049*

จากตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยการเล่นการพนันของบิดา จำแนกตามรายด้าน พบว่า ครอบครัวยุคของนักเรียนที่บิดาที่ไม่เคยเล่นการพนัน กับ บิดาที่เล่นการพนันนานๆ ครั้ง มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ทวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการเล่นการพนันของมารดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน			MS.	F	Sig.
	ระหว่างกลุ่ม	SS.	df			
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	42.913	2	21.456	2.330	.099
	ภายในกลุ่ม	3259.277	354	9.207		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	.412	2	.206	.045	.956
	ภายในกลุ่ม	1612.686	354	4.556		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ครอบครัวยุคของนักเรียนที่มีมารดาเล่นการพนันต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	140.250	2	70.125	7.851	.000***
	ภายในกลุ่ม	3161.940	354	8.932		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3.748	2	1.874	.412	.662
	ภายในกลุ่ม	1609.350	354	4.546		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดา โดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ไม่เคย กับ นานๆ ครั้ง	-2.14	.000***

จากตารางที่ 4.27 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดา จำแนกตามรายด้าน พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่บิดามารดาไม่เคยมีปัญหเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดา กับ บิดามารดาที่เคยมีปัญหเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดานานๆ ครั้ง มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการเลี้ยงดูของบิดามารดา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	282.889	5	56.578	6.577	.000***
	ภายในกลุ่ม	3019.301	351	8.602		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	18.614	5	3.723	.820	.536
	ภายในกลุ่ม	1594.484	351	4.543		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการเลี้ยงดูของบิดามารดา โดยการเปรียบเทียบรายคู่

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig.
การทำร้ายทาง ทางด้านจิตใจ	ปล่อยปละละเลย กับ เข้มงวด	2.45	.004**
	กวดขัน		
	ปล่อยปละละเลย กับ รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ	2.51	.001***
	เข้มงวดกวดขัน กับ ใช้ระเบียบโดยการตี	-1.70	.017*
	เข้มงวดกวดขัน กับ อารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอน	-1.94	.001***
	ใช้ระเบียบโดยการตี กับ รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ	1.76	.003**

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ด้าน	การเปรียบเทียบรายคู่	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย	Sig.
	อารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอน กับ รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ	2.00	.000***

จากตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยการเลี้ยงดูของบิดามารดา จำแนกตามรายด้าน พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับ รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน กับ อารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอน และการเลี้ยงดูแบบอารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอน กับ รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ครอบครัวของนักเรียนที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับ เข้มงวดกวดขัน และการเลี้ยงดูโดยใช้ระเบียบโดยการตี กับ รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครอบครัวของนักเรียนที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน กับ ใช้ระเบียบโดยการตี มีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิง
ของสมาชิกในครอบครัว

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	21.337	2	10.669	1.151	.317
	ภายในกลุ่ม	3280.853	354	9.268		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	7.937	2	3.969	.875	.418
	ภายในกลุ่ม	1605.161	354	4.534		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ครอบครัวยุคของนักเรียนที่มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงของสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนกุฎีวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ต พุดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัว

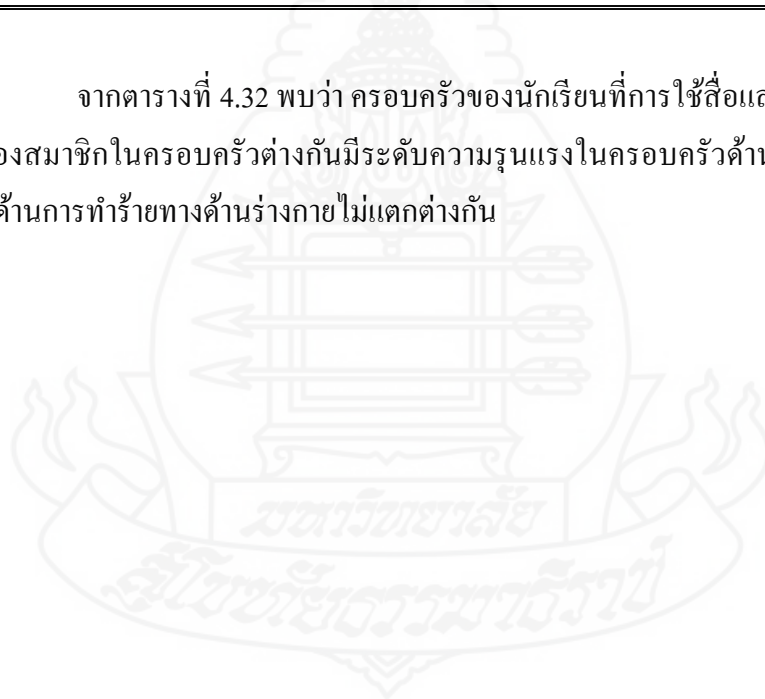
ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	41.201	2	20.600	2.236	.108
	ภายในกลุ่ม	3260.990	354	9.212		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	16.000	2	8.000	1.773	.171
	ภายในกลุ่ม	1597.098	354	4.512		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ครอบครัวยุคของนักเรียนที่มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพุดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนกุฎีวิทยาลัย
จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมส์ของสมาชิกใน
ครอบครัว

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
การทำร้ายทางด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	39.709	3	13.236	1.432	.233
	ภายในกลุ่ม	3262.481	353	9.242		
	รวม	3302.190	356			
การทำร้ายทางด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	1.900	3	.633	.139	.937
	ภายในกลุ่ม	1611.198	353	4.564		
	รวม	1613.098	356			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมส์ของสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้มีข้อค้นพบและสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยา

1.2 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย มีดังนี้

1.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

1.2.2 ปัจจัยทางสังคมแตกต่างกันความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

1.2.3 ปัจจัยทางจิตวิทยาแตกต่างกันความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

1.3 ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนจำนวน 357 คน ในจังหวัดภูเก็ต ปรากฏรายละเอียดดังนี้

1) เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 56.86 และเป็นเพศหญิง 154 คน คิดเป็นร้อยละ 43.14

2) อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 14 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25 รองลงมา อายุ 16 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 อายุ 15 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.45 อายุ 13 ปี และอายุ 17 ปี มีจำนวนเท่ากัน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.61 อายุ 18 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 อายุ 12 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.44 ตามลำดับ

3) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.09 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จำนวนชั้นปีละ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.81 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวนชั้นปีละ 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.53 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวนชั้นปีละ 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 ตามลำดับ

4) จำนวนพี่น้อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2 คน มีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 51.82 รองลงมาคือมีพี่น้อง 1 คน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 มีพี่น้อง 3 คน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.97 มีพี่น้อง 4 คน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.36 มีพี่น้อง 5 คน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 และไม่มีพี่น้องจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.24 ตามลำดับ

5) ระดับการศึกษาของบิดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 55.74 รองลงมาคือ ระดับ ปวช. ปวส. จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.09 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.72 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 และอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 ตามลำดับ

6) ระดับการศึกษาของมารดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 54.34 รองลงมาคือ ระดับ ปวช. ปวส. จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.37 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.13 ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.72 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 และอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96 ตามลำดับ

7) การประกอบอาชีพของบิดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดาประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85 รองลงมาคือ ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.09 อาชีพค้าขาย จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.73 รับราชการ จำนวน 62 คน คิด

เป็นร้อยละ 17.37 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.92 อาชีพเกษตรกร จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.64 และไม่ประกอบอาชีพ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

8) การประกอบอาชีพของมารดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มารดาประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.97 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.65 ประกอบอาชีพอื่นๆ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.49 รับราชการ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.89 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.08 ไม่ประกอบอาชีพ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.52 และอาชีพเกษตรกร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

9) รายได้ของบิดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดามีรายได้ 10,001 – 30,000 บาท จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.46 รองลงมาคือ รายได้ 30,001 – 60,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.01 รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.49 รายได้มากกว่า 60,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 และไม่มีรายได้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.24 ตามลำดับ

10) รายได้ของมารดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มารดา มีรายได้ 10,001 – 30,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 40.34 รองลงมาคือ รายได้ 30,001 – 60,000 บาท จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.05 รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 รายได้มากกว่า 60,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.28 และไม่มีรายได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 ตามลำดับ

11) หนี้สินในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินในครอบครัว จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 มีหนี้สินในครอบครัว จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 40.62 และไม่ทราบว่า มีหนี้สินหรือไม่ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.21 ตามลำดับ

12) การใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์ของบิดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดามีการใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์นานๆ ครั้ง จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 55.46 รองลงมาไม่เคยใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์ จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 34.45 และใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์เป็นประจำ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.08 ตามลำดับ

13) การใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์ของมารดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มารดาไม่เคยใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 74.79 รองลงมาคือ ใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์นานๆ ครั้ง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 และใช้เครื่องดัดมัลทอกอสอลล์เป็นประจำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

14) การเล่นเกมพนันของบิดากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดาไม่เคยเล่นเกมพนันจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 77.31 รองลงมาคือ เล่นนานๆ ครั้ง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.45 และเล่นเกมพนันเป็นประจำ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.24 ตามลำดับ

15) การเล่นเกมพนันของมารดากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มารดาไม่เคยเล่นเกมพนันจำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 81.51 รองลงมาคือ เล่นนานๆ ครั้ง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.81 และเล่นเกมพนันเป็นประจำ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68 ตามลำดับ

16) ปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 86.83 รองลงมา คือ มีปัญหานานๆ ครั้ง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 และมีปัญหาเป็นประจำ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.64 ตามลำดับ

17) การเลี้ยงดูลูกของบิดา-มารดากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดา-มารดาเลี้ยงดูลูกด้วยการรับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 57.70 รองลงมาคือ เลี้ยงดูลูกด้วยอารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 เลี้ยงดูลูกด้วยการเข้มงวดกวดขัน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.32 เลี้ยงดูลูกโดยใช้ระเบียบโดยการตี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.84 เลี้ยงดูลูกแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 เลี้ยงดูลูกด้วยวิธีอื่นๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.36 ตามลำดับ

18) การสื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงของสมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงเป็นประจำ จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาคือ นานๆ ครั้ง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.01 และไม่เคย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

19) การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่นานๆ ครั้ง จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคือ ไม่เคย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 และใช้เป็นประจำ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25 ตามลำดับ

20) การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมนของสมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมนานๆ ครั้ง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมาคือ ใช้เป็นประจำ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 33.61 และไม่เคย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.85 ตามลำดับ

1.3.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

วิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

1) วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ตพบว่านักเรียนมีความเครียดภายในครอบครัว ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.34, SD = .266$)

2) วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายจิตใจ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.30, SD = .305$)

3) วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายร่างกาย ภาพรวม ($\bar{X} = 1.07, SD = .213$)

1.3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน

โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจไม่แตกต่างกัน

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามจำนวนพี่น้อง พบว่าครอบครัวของนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและร่างกายไม่แตกต่างกัน

ของสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

9) วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ต พุดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัวพบว่าครอบครัวของนักเรียนที่มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพุดคุยหาเพื่อนใหม่ของสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

10) วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมของสมาชิกในครอบครัว พบว่าครอบครัวของนักเรียนที่มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมของสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายไม่แตกต่างกัน

1.3.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยทางจิตวิทยา

1) วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ตพบว่านักเรียนมีความเครียดภายในครอบครัว ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.34, SD = .266$)

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ตด้านการทำร้ายจิตใจ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย($\bar{X} = 1.30, SD = .305$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อ เมื่อเกิดความขัดแย้งในครอบครัวสมาชิกแสดงความกังวลใจ ($\bar{X} = 1.87, SD = .856$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ข้อ สมาชิกในครอบครัวของท่านไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ปกครองหรือบิดา-มารดา โดยการนั่งเฉยเอาหูทวนลม

เมื่อมีการว่ากล่าวตักเตือน ($\bar{X} = 1.40, SD = .599$) อยู่ในระดับน้อย และ ลำดับสุดท้าย คือ ข้อ ความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัวมักถูกแสดงออกด้วยการทุบทำลายข้าวของ ($\bar{X} = 1.12, SD = .374$) อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการทำร้ายจิตใจนั้นยังอยู่ในระดับน้อย แต่การทำร้ายจิตใจต่อเด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยเรียนรู้ ผลของการทำร้ายจิตใจอาจจะก่อให้เกิดปัญหากับตัวเด็กและเยาวชน ไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อนได้ ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม ปัญหาหลักของความรุนแรงในครอบครัวด้านจิตใจต่อเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่ คือ ผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับ นันทิยา ฉุนแสนดี (2557) ได้ศึกษาความรุนแรงในครอบครัวของเยาวชน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ความรุนแรงในครอบครัวด้านจิตใจ ส่วนใหญ่ เกิดจากการหวาดระแวง การพูดประชดประชัน ซึ่งการทำร้ายจิตใจ พบว่าผู้ที่กระทำความรุนแรงด้านจิตใจต่อเยาวชนส่วนใหญ่ คือ แม่

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนในจังหวัดภูเก็ต ด้านการทำร้ายทางด้านร่างกายภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.07, SD = .213$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อ สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการตบ การตี ($\bar{X} = 1.13, SD = .422$) อยู่ในระดับปานน้อย รองลงมาคือ ข้อ สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการเตะ การชก ($\bar{X} = 1.11, SD = .405$) อยู่ในระดับน้อย และ ลำดับสุดท้าย คือ ข้อ สมาชิกในครอบครัวใช้อาวุธทำร้ายจนสมาชิกในครอบครัวถึงแก่ชีวิต ($\bar{X} = 1.03, SD = .209$) อยู่ในระดับน้อยซึ่งผู้กระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นพ่อ เนื่องจากทัศนคติทางสังคมของไทย บทบาทของผู้ชายถูกหล่อหลอมให้เป็นผู้นำ ผู้ตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับ นันทิยา ฉุนแสนดี (2557) ได้ศึกษาความรุนแรงในครอบครัวของเยาวชน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ความรุนแรงในครอบครัวด้านทำร้ายร่างกาย ส่วนใหญ่ เกิดจากการตบตีหรือตีแขนหรือหัว รองลงมาคือ การทำร้ายด้วยวัตถุ เช่น ไม้ ไม้กวาด ไม้แขวนเสื้อ ซึ่งผู้ที่กระทำความรุนแรงด้านร่างกายต่อเยาวชนส่วนใหญ่ คือ พ่อ

2.2 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ตในส่วนของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรุนแรงในครอบครัวมีดังนี้

2.2.1 ครอบครัวของนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายร่างกายแตกต่างกัน โดยพบว่าครอบครัวนักเรียนเพศชายมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายร่างกายมากกว่าครอบครัวเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์การกระทำความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวจากศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวระบบข้อมูลภายใต้เว็บไซต์ www.violence.in.th ที่พบว่าจำนวนผู้กระทำความรุนแรงเป็นเพศชาย

มากกว่าเพศหญิงร้อยละ 86.23 ของจำนวนผู้กระทำทั้งหมดโดย มาลี พุกภัยพงศาวิ (2544) ได้อธิบายแนวคิดระบบชายเป็นใหญ่ว่าเป็นรากเหง้าของความไม่เสมอภาคทางเพศที่กลุ่มลัทธิสตรีวิเคราะห์ว่าเป็นสาเหตุสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางกฎหมาย ส่งผลให้เกิดการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติต่อสตรี “ระบบชายเป็นใหญ่” เป็นระบบที่สังคมยกย่องให้ความสำคัญแก่ชายเหนือกว่าฝ่ายหญิง และชายเป็นศูนย์กลางของอำนาจ เพศชายได้อำนาจอำนาจดังกล่าวสืบทอดอำนาจของตนผ่านกระบวนการอบรมขัดเกลาผ่านทางสถาบันต่างๆ ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา สื่อมวลชน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพทางความคิดที่จะสืบทอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ คือ ความคิดความเชื่อ และค่านิยมที่เห็นว่าธรรมชาติสร้างให้ผู้ชายเก่งกว่า เหนือกว่า และเฉลียวฉลาดกว่าผู้หญิง ดังนั้น เชื่อว่าเป็นความถูกต้องชอบธรรม และเป็นความยุติธรรมตามธรรมชาติ ที่ผู้ชายควรได้รับสิทธิและการปฏิบัติที่ดีกว่าหญิง โดยไม่ควรมีการโต้แย้งสงสัย

2.2.2 ครอบครัวของนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและร่างกายแตกต่างกัน โดยพบว่าครอบครัวของนักเรียนที่มีอายุมากกว่ามีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจและร่างกายมากกว่าครอบครัวของนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องจากนักเรียนที่มีอายุมากกว่ามีความโตเป็นผู้ใหญ่ มีความคิดเป็นของตนเอง มีการใช้อำนาจเนื่องจากคิดว่าโตเป็นผู้ใหญ่จึงส่งผลให้ใช้อำนาจที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวง่ายกว่า

2.2.3 ครอบครัวของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาต่างกันมีระดับความรุนแรงในครอบครัวแตกต่างกัน โดยพบว่าบิดามารดาของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า (ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) มีระดับความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่า (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า) เนื่องจากบิดามารดาที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่ามีความรู้ มีทักษะในการแก้ไขปัญหามากกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า จึงมีผลทำให้เกิดความรุนแรงน้อยกว่า

2.2.4 ครอบครัวของนักเรียนที่มีรายได้ของบิดาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกัน โดยพบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่บิดามีรายได้น้อยมีระดับความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าครอบครัวของนักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา ช่วยคำชู (2555) ที่กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำส่งผลกระทบต่อผู้ที่มียาได้น้อย ส่งผลให้เกิดความกังวล ความเครียด ซึ่งก่อให้เกิดความรุนแรงในทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นในครอบครัว

2.3 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามปัจจัยทางสังคม

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ในส่วนของข้อมูลปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในครอบครัวมีดังนี้

2.3.1 ครอบครัวของนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดาต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกัน โดยพบว่า ของนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดานานๆ ครั้ง มีระดับความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าครอบครัวของนักเรียนที่ไม่เคยมีปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาชู้สาวของบิดา-มารดา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา ช่วยคำชู (2555) ที่กล่าวไว้ว่า สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวส่วนหนึ่งเกิดพฤติกรรมของกลุ่มสมรสที่ก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัวทำให้ทะเลาะเบาะแว้งกันจากการนอกใจคู่สมรส

2.3.2 ครอบครัวของนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาด้วยวิธีการต่างกันมีระดับความรุนแรงด้านการทำร้ายทางด้านจิตใจแตกต่างกัน โดยวิธีเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย ใช้ระเบียบโดยการตีอารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอนมีผลต่อความรุนแรงในครอบครัว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่พ่อแม่ไม่มีเวลาในการอบรมลูก มีวิธีการเลี้ยงดูเหล่านี้เป็นการปล่อยให้เด็กต้องเรียนรู้ปัญหาด้วยตัวเองแก้ปัญหาด้วยตัวเอง การลองผิดลองถูก นอกจากนี้การกำหนดการลงโทษสำหรับเด็กที่กระทำผิดทำให้เด็กเกิดความกดดันและทำให้เด็กมีความเก็บกดและก้าวร้าว ทำให้โอกาสในการเกิดความรุนแรงในครอบครัวสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

2.4 เปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามปัจจัยทางจิตวิทยา

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ในส่วนของข้อมูลปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อความรุนแรงในครอบครัวมีดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต ปัจจัยทางจิตวิทยา ด้านความเครียดภายในครอบครัว ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.34, SD = .266$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อ ท่านรู้สึกไม่ค่อยสบายใจเมื่อสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปากเสียงกัน ($\bar{X} = 1.71, SD = .459$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ข้อ ท่านรู้สึกไม่พอใจเมื่อสมาชิกบางคนในครอบครัวสั่งให้ทำงานภายในบ้าน ($\bar{X} = 1.67, SD = .702$) อยู่ในระดับปานกลาง และ ลำดับสุดท้ายคือ ข้อ ท่านรู้สึกกว่าสมาชิกในครอบครัวของท่านมักไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 1.19, SD = .502$) อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนเป็นที่มีฐานะทางบ้านดี

สอดคล้องกับ แนวคิดความเครียดของรีอบินส (อ้างใน อังศิรินทร์อินทรกำแหง, 2551) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) เป็นตัวแปรที่สร้างความเครียดแก่บุคคลด้วยเหมือนกัน ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับครอบครัว (Family Issue) ครอบครัวถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากต่อบุคคลบุคคลที่มีปัญหาครอบครัวย่อมไม่สามารถทำงานได้ตามปกติปัญหาเกี่ยวกับรายได้อาจส่วนบุคคล (Personal Economic Problems) ซึ่งปัญหาดังกล่าวมักเกี่ยวข้องกับเรื่องการเงิน รวมทั้งลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล (Inherent Personality Characteristics) ซึ่งมีส่วนสำคัญที่มีผลต่อการจัดการความเครียดที่เกิดขึ้นของแต่ละบุคคล

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียน

3.1.2 จัดกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างผู้ปกครองและนักเรียน

3.1.3 จัดกิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องการเลี้ยงดูบุตร หลาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในปีวิจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรง เช่น สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3.2.2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ควรมีการศึกษาวิจัยจากกลุ่มผู้ปกครองด้วย

3.2.3 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่เป็นนักเรียน โรงเรียนประจำจังหวัด ควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เช่น นักเรียน โรงเรียนเอกชน นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส หรือ นักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะทางจิต ปัจจัย การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และปัจจัยอิทธิพลความรุนแรงกับพฤติกรรมการรังแก ของนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วารสารศิลป ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*, 4(2), 65-82.
- จันทร์ฉาย นุติประพันธ์. (2555). ความพึงพอใจของครอบครัวผู้ถูกกระทำความรุนแรง ต่อการ ช่วยเหลือของสำนักงานสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลลำพูน. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามนุษยนิเวศศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2546). แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา ครอบครัวศึกษา*. หน่วยที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขามนุษยนิเวศศาสตร์
- จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2545). เศรษฐศาสตร์ครอบครัวกับวงจรชีวิตครอบครัว. ใน *ประมวลสาระชุด วิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว*. หน่วยที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- จรรยา สุวรรณทัต และจิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2555). รายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาระบบ สารสนเทศครอบครัวศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เจลิยว บุญยงค์. (2538). การศึกษาชีวิตครอบครัว. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชัชชนะ รุ่งปัจฉิม (2545) วิวัฒนาการและลักษณะของครอบครัว. ใน *ประมวลชุดวิชาจิตวิทยา ครอบครัวและครอบครัวศึกษา*. หน่วยที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- นันทิยา ฉุนแสนดี (2557) ความรุนแรงในครอบครัวของเยาวชน จังหวัดสุรินทร์. *วารสารบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 8(1), 100-109.
- บุญยั้ง คงเกตุ. (2547). สาเหตุของความขัดแย้งและวิธีจัดการกับความขัดแย้งของสามีและภรรยาใน ครอบครัวข้าราชการทหาร สังกัด กรมทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- บุญเสริม หุตะแพทย์. (2545). ปัญหาครอบครัวและแนวทางการจัดการ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา*. หน่วยที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์.
- บุญเสริม หุตะแพทย์. (2552). รายงานผลการดำเนินงานฉบับสมบูรณ์ โครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็กและสตรี กิจกรรมการศึกษาระบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็กและสตรี. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ. (2551). รายงานการวิจัยทัศนคติและบทบาทของทิสหวิชาชีพต่อการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประภาพรรณ พักประไพ. (2549). บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปัทมา ชูติมา. (2548). ความรุนแรงในเด็กกับค่านิยมลูกผู้ชาย กรณีศึกษานักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พูนสุข ช่วยทอง. (2548). *ครอบครัวและคุณภาพเด็ก*. กรุงเทพฯ: วิทยุการปก.
- ยงยุทธ แสนประสิทธิ์ (2553) ความรุนแรงในครอบครัวกับการป้องกันปัญหาในระดับชุมชน. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 3(1), 34-37.
- ลักขณา ค้างปริกษา. (2555). งานบ้าน. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- วรางคณา ธรรมะ. (2544). ปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- สุนิสา อิมเอม. (2551). *ครอบครัวศึกษา*. จันทบุรี: สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี
- สุพัตรา สุภาพ. (2540). *สังคมาวิทยา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2524). *ตำราครอบครัวสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2553). *สถาบันครอบครัว: พัฒนาและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิเพื่อนหญิง. (2546). รายงานการวิจัย ผลกระทบของสุราในฐานะปัจจัยร่วมการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- เรืองรวี เกตุผล. (2546). ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวระหว่างสามีและภรรยา ในจังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อังคณา ช่วยคำชู. (2555). ความรุนแรงในครอบครัว: สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการช่วยเหลือ. *วารสารธรรมศาสตร์*, 31(3), 130-145.
- อำพัน หมั่นศรี. (2553). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดู เกชั่น.
- อุบลวรรณ ภาวานันท์ และคณะ. (2554). *จิตวิทยาทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อังศินันท์ อินทรกำแหง. (2551). รายงานวิจัยการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเครียดและการเผชิญความเครียดของคนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถิติจำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก:
<http://www.violence.in.th/publicweb/>.
- วุฒิชัย เปี้ยแดง. (2555). บทบาทของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนนำร่องของกรุงเทพมหานคร 4 ชุมชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Gilbert J. Botvin Kenneth W. Griffin, and Tracy Diaz Nichols. (2006). Preventing Youth Violence and Delinquency through a Universal School-Based Prevention Approach. *Prevention Science*, 7(4), 403–408.
- Kathryn A. Brookmeyer, Kostas A. Fanti, and Christopher C. Henrich. (2006). Schools, Parents, and Youth Violence: A Multilevel, Ecological Analysis. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 35(4).
- Christopher J. Ferguson, Claudia San Miguel, Richard D. Hartley. (2009). A Multivariate Analysis of Youth Violence and Aggression: The Influence of Family, Peers, Depression, and Media Violence. *Journal of Pediatrics*, 155(6), 904–908.
- Karen Slovak, Karen Carlson and Linda Helm, (2007). The Influence Of Family Violence On Youth Attitudes, Child and Adolescent. *Social Work Journal*, 24(1), 77–99.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม
 สถานที่ทำงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 วุฒิการศึกษา พยาบาล,บริหารสาธารณสุข (พย.ม,สศ.ม) สุขศึกษา (กศ.ม.)
 การศึกษาคุญณ์บัณฑิต (กศ.ค.) จิตวิทยาการให้คำปรึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนวัลย์ ภิญญิตกุลสิทธิ์
 สถานที่ทำงาน อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 วุฒิการศึกษา การศึกษาคุญณ์บัณฑิต (กศ.ค.) จิตวิทยาการให้คำปรึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ นางจิราภรณ์ ศักดิ์แก้ว
 สถานที่ทำงาน หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) การแนะแนวและ
 การปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. ชื่อ นางศุภลักษณ์ สืบประสิทธิ์
 สถานที่ทำงาน ครูแนะแนว โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) การให้คำปรึกษา
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. ชื่อ นางกฤษณา ตันรัตน์พิทักษ์
 สถานที่ทำงาน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) วัดผลการศึกษา
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข

ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมี 3 ประเด็น ดังนี้

+1	หมายถึง	คำถามสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด
-1	หมายถึง	คำถามไม่สอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด

ความเครียดภายในครอบครัว

ส่วนที่ 2 ความรุนแรงภายในครอบครัว

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การทำร้ายทางด้านจิตใจ							
1. สมาชิกในครอบครัวของท่านไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ปกครองหรือบิดา-มารดา โดยการนั่งเฉยเอาหูทวนลมเมื่อมีการว่ากล่าวตักเตือน	+1	-1	+1	+1	+1	5	0.8
2. เมื่อมีความขัดแย้งขึ้นในครอบครัวจะมีสมาชิกที่เป็นคู่ขัดแย้งจะขัดแย้งกันอย่างรุนแรง	+1	-1	+1	+1	+1	5	1
3. สมาชิกในครอบครัวมักมีปากเสียงกันเป็นประจำ	+1	-1	+1	+1	+1	5	1
4. เมื่อเกิดข้อขัดแย้งขึ้นมักมีการใช้เสียงดังเข้าข่มมากกว่าการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. ในครอบครัวของท่านมีการพูดประชดประชันดูถูก มีการด่าว่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. เมื่อสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการมักมีการพูดขู่อาฆาตหรือประชดประชัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. เมื่อสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการมักมีการพูดขู่จะดี หรือพูดขู่จะวางสิ่งของใส่โดยไม่มีสิ่งของอยู่ในมือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
8. ความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัวมัก ถูกแสดงออกด้วยการทุบทำลายข้าวของ	+1	-1	+1	+1	+1	5	1
9. ความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัวมัก ถูกแสดง โดยการประชดประชัน	+1	-1	+1	+1	+1	5	1
10. เมื่อเกิดความขัดแย้งในครอบครัวสมาชิก แสดงความกังวลใจ	+1	-1	+1	+1	+1	5	1
IOC รวม							0.99

ตอนที่ 1 การทำร้ายทางด้านจิตใจ

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ความเครียดภายในครอบครัว							
1. ท่านรู้สึกไม่พอใจเมื่อสมาชิกบางคนใน ครอบครัวสั่งให้ทำงานภายในบ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. ท่านรู้สึกไม่พอใจในพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การแต่งกายของสมาชิกในครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ท่านรู้สึกไม่ค่อยสบายใจเมื่อสมาชิกใน ครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. ท่านรู้สึกไม่ค่อยสบายใจเมื่อสมาชิกใน ครอบครัวของท่านมีปากเสียงกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. ท่านรู้สึกว่าสมาชิกในครอบครัวของท่านมี ปากเสียงกันและถึงขั้นใช้กำลังทำร้ายร่างกาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. ท่านรู้สึกว่าสมาชิกในครอบครัวของท่าน มักไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนบ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. ท่านรู้สึกว่าครอบครัวของท่านมีปัญหาใน เรื่องการได้รับประโยชน์จากพ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครอง เรื่องทรัพย์สินหรือมรดกต่างๆไม่ เท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

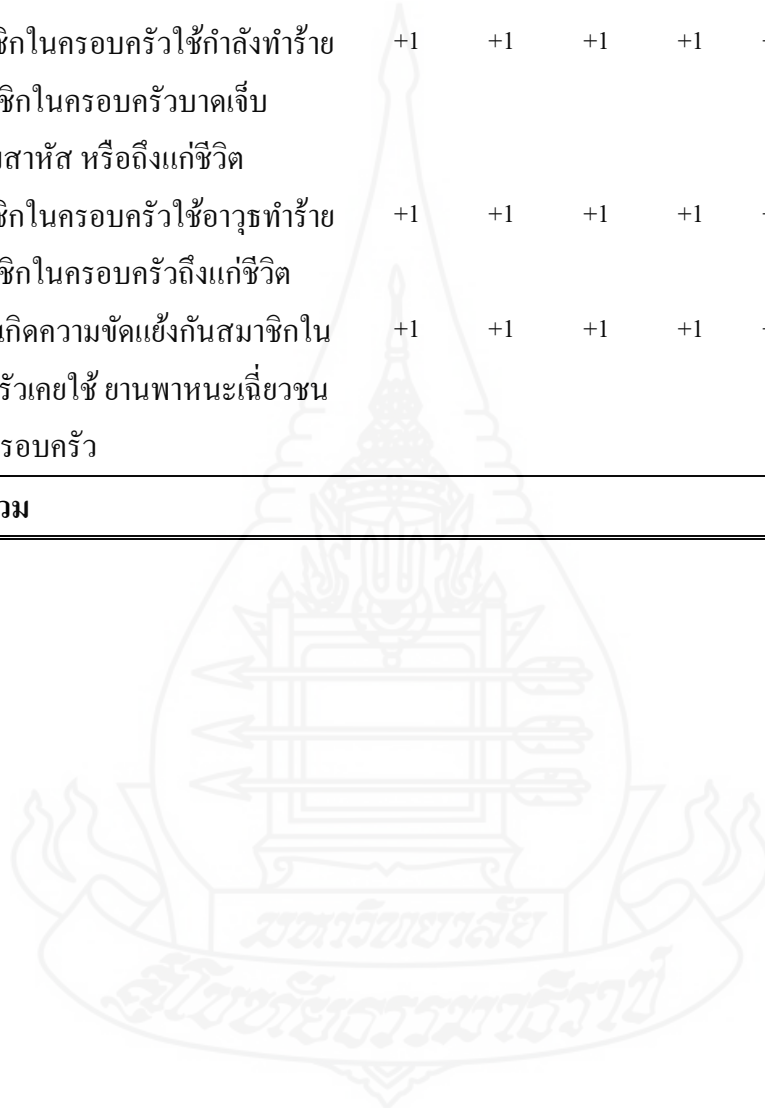

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
8. ท่านรู้สึกว่สมาชิกครอบครัวของท่านได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อได้ไม่เท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9. ท่านรู้สึกว่เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีปัญหาทะเลาะวิวาทกันจะมีผลกระทบต่อท่านโดยจะทำให้ท่านถูกด่าหรือตำหนิโดยไม่มีเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10. ท่านรู้สึกว่บ้านของท่านไม่มีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
IOC รวม							1

ตอนที่ 2 การทำร้ายทางร่างกาย

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การทำร้ายทางด้านร่างกาย							
1. สมาชิกภายในครอบครัวของท่านเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อไม่ได้ตามที่ตนต้องการมักมีการแสดงออกโดยการขว้างปาสิ่งของใส่ฝ่ายตรงข้าม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. สมาชิกภายในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการผลักหรือการจุกกระชาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการตบ การตี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการเตะ การชก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการตี หรือใช้วัตถุทำร้าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้งจะมีสมาชิกบางคนพยายามใช้อาวุธเพื่อการข่มขู่ฝ่ายตรงข้าม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
7. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังทำร้ายด้วยอาวุธเป็นสิ่งที่สมาชิกในครอบครัวของท่านบางคนใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. สมาชิกในครอบครัวใช้กำลังทำร้ายจนสมาชิกในครอบครัวบาดเจ็บบาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9. สมาชิกในครอบครัวใช้อาวุธทำร้ายจนสมาชิกในครอบครัวถึงแก่ชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10. เมื่อเกิดความขัดแย้งกันสมาชิกในครอบครัวเคยใช้ ยานพาหนะเฉี่ยวชนคนในครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
IOC รวม							1

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวนักเรียน
โรงเรียนภูเก้าวิทยา จังหวัดภูเก้า

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนภูเก็ต
วิทยาลัยจังหวัดภูเก็ต

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการศึกษาเท่านั้น คำตอบจะเป็นความลับและไม่มีผลต่อตัวของท่าน
2. ให้ท่านตอบตามความเป็นจริงและตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
3. ให้ตอบคำถามทุกข้อ

โปรดเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบแต่ละข้อและเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. ปัจจุบันท่านอายุ

☐ 12 ปี	☐ 13 ปี	☐ 14 ปี
☐ 15 ปี	☐ 16 ปี	☐ 17 ปี
☐ 18 ปี		
3. ระดับการศึกษา

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6
4. จำนวนพี่น้อง

☐ 1 คน	☐ 2 คน	☐ 3 คน
☐ 4 คน	☐ 5 คน	☐ 6 คน
5. ระดับการศึกษาของบิดา

☐ ชั้นประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ ระดับ ปวช. ปวส.
☐ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6. ระดับการศึกษาของมารดา

- ชั้นประถมศึกษา   มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย   ระดับ ปวช. ปวส.
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า   อื่นๆ(โปรดระบุ).....

7. บิดาของท่านประกอบอาชีพ

- ไม่ประกอบอาชีพ   ค้าขาย
 รับจ้าง   รับราชการ
 เกษตรกร   รัฐวิสาหกิจ
 อื่นๆ(โปรดระบุ).....

8. มารดาของท่านประกอบอาชีพ

- ไม่ประกอบอาชีพ   ค้าขาย
 รับจ้าง   รับราชการ
 เกษตรกร   รัฐวิสาหกิจ
 อื่นๆ(โปรดระบุ).....

9. รายได้ของบิดา

- 10,000บาท   10,001 – 30,000 บาท
 30,001 – 60,000 บาท   มากกว่า 60,001 บาท
 ไม่มีรายได้

10. รายได้ของมารดา

- 10,000บาท   10,001 – 30,000 บาท
 30,001 – 60,000 บาท   มากกว่า 60,001 บาท
 ไม่มีรายได้

11. หนี้สินในครอบครัว

- มี   ไม่มี   ไม่ทราบ

12. การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของบิดา

- ไม่เคย   นานๆครั้ง   เป็นประจำ

13. การใช้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของมารดา

- ไม่เคย   นานๆครั้ง   เป็นประจำ

14. การเล่นเกมพนันของบิดา

- ไม่เคย   นานๆครั้ง   เป็นประจำ

15. การเล่นการพนันของมารดา
 ไม่เคย นานๆครั้ง เป็นประจำ
16. ในครอบครัวของท่านมีปัญหาเรื่องความหึงหวงและปัญหาผู้สาวของบิดา-มารดาหรือไม่
 ไม่เคย นานๆครั้ง เป็นประจำ
17. บิดามารดาของท่านเลี้ยงดูลูกโดยวิธีใด
 ปล่อยปละละเลย เข้มงวดกวดขัน
 ใช้ระเบียบโดยการตี อารมณ์แปรปรวนไม่แน่นอน
 รับฟังความคิดเห็นอยู่เสมอ อื่นๆ(โปรดระบุ).....
18. สมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิง
 ไม่เคย นานๆครั้ง เป็นประจำ
19. สมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่
 ไม่เคย นานๆครั้ง เป็นประจำ
20. สมาชิกในครอบครัวใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเล่นเกมส์
 ไม่เคย นานๆครั้ง เป็นประจำ

ตอนที่ 2 ความเครียดภายในครอบครัว

ข้อความ	ความเป็นจริงที่ท่านรู้สึก			ช่องนี้ เฉพาะผู้วิจัย
	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	
1. ท่านรู้สึกไม่พอใจเมื่อสมาชิกบางคนในครอบครัวสั่งให้ทำงานภายในบ้าน				
2. ท่านรู้สึกไม่พอใจในพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การแต่งกายของสมาชิกในครอบครัว				
3. ท่านรู้สึกไม่ค่อยสบายใจเมื่อสมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน				
4. ท่านรู้สึกไม่ค่อยสบายใจเมื่อสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปากเสียงกัน				
5. ท่านรู้สึกว่าสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปากเสียงกันและถึงขั้นใช้กำลังทำร้ายร่างกาย				
6. ท่านรู้สึกว่าสมาชิกในครอบครัวของท่านมักไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนบ้าน				

ข้อความ	ความเป็นจริงที่ท่านรู้สึก			ช่องนี้ เฉพาะผู้วิจัย
	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	
7. ท่านรู้สึกว่าครอบครัวของท่านมีปัญหาในเรื่องการได้รับประโยชน์จากพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เรื่องทรัพย์สินหรือมรดกต่างๆ ไม่เท่าเทียมกัน				
8. ท่านรู้สึกว่าสมาชิกครอบครัวของท่านได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อได้ไม่เท่าเทียมกัน				
9. ท่านรู้สึกว่าเมื่อสมาชิกในครอบครัวมีปัญหาทะเลาะวิวาทกันจะมีผลกระทบต่อท่านโดยจะทำให้ท่านถูกค่าหรือตำหนิโดยไม่มีเหตุผล				
10. ท่านรู้สึกว่าบ้านของท่านไม่มีความสุข				

ส่วนที่ 2 ความรุนแรงภายในครอบครัว

ตอนที่ 1 การทำร้ายทางด้านจิตใจ

ข้อความ	ความเป็นจริงที่ท่านรู้สึก			ช่องนี้ เฉพาะผู้วิจัย
	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	
1. สมาชิกในครอบครัวของท่านไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ปกครอง หรือบิดา-มารดา โดยการนั่งเฉยเอาหูทวนลมเมื่อมีการว่ากล่าวตักเตือน				
2. เมื่อมีความขัดแย้งขึ้นในครอบครัวจะมีสมาชิกที่เป็นคู่ขัดแย้งจะขัดแย้งกันอย่างรุนแรง				
3. สมาชิกในครอบครัวมักมีปากเสียงกันเป็นประจำ				
4. เมื่อเกิดข้อขัดแย้งขึ้นมักมีการใช้เสียงดังเข้ามามากกว่าการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา				
5. ในครอบครัวของท่านมีการพูดประชดประชันถูก มีการด่าว่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย				
6. เมื่อสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ มักมีการพูดขู่อาฆาตหรือประชดประชัน				
7. เมื่อสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ มักมีการพูดขู่จะตี หรือพูดขู่จะขว้างสิ่งของใส่โดยไม่มีสิ่งของอยู่ในมือ				
8. ความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัวมักถูกแสดงออกด้วยการทุบทำลายข้าวของ				
9. ความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัวมักถูกแสดงโดยการประชดประชัน				
10. เมื่อเกิดความขัดแย้งในครอบครัวสมาชิกแสดงความกังวลใจ				

ตอนที่ 2 การทำร้ายทางด้านร่างกาย

ข้อความ	ความเป็นจริงที่ท่านรู้สึก			ช่องนี้ เฉพาะผู้วิจัย
	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	
1. สมาชิกภายในครอบครัวของท่านเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อไม่ได้ตามที่ตนต้องการมักมีการแสดงออกโดยการขว้างปาสิ่งของใส่ฝ่ายตรงข้าม				
2. สมาชิกภายในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการผลักหรือการลุดกระชาก				
3. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการตบการตี				
4. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการเตะการชก				
5. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังโดยการตีหรือใช้วัตถุทำร้าย				
6. เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้งจะมีสมาชิกบางคนพยายามใช้อาวุธเพื่อการข่มขู่ฝ่ายตรงข้าม				
7. สมาชิกในครอบครัวมีการใช้กำลังทำร้ายด้วยอาวุธ เป็นสิ่งหนึ่งที่สมาชิกในครอบครัวของท่านบางคนใช้				
8. สมาชิกในครอบครัวใช้กำลังทำร้ายจนสมาชิกในครอบครัวบาดเจ็บ บาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ชีวิต				
9. สมาชิกในครอบครัวใช้อาวุธทำร้ายจนสมาชิกในครอบครัวถึงแก่ชีวิต				
10. เมื่อเกิดความขัดแย้งกันสมาชิกในครอบครัวเคยใช้ยานพาหนะเลี่ยวชนคนในครอบครัว				

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวกิ่งแก้ว บุญทองแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	12 มีนาคม 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	คหกรรมศาสตรบัณฑิต (คศ.บ.) โภชนาการชุมชน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2550
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
ตำแหน่ง	ครู

